ރިޕޯޓް ނަންބަރު: PER-2023-04(D)

11 ޖުލައި 2023

ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމު ކުރުމުގެ މަޝްރޫޢުގެ ޕަރފޯމަންސް އޮޑިޓް ރިޕޯޓް

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

AUDITOR GENERAL'S OFFICE

ފިހުރިސްތު

1. ތަޢާރަފު 1

2. އޮޑިޓް މަޢުލޫމާތު 4

2.1 ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ މަޝްރޫޢު ހިންގުމުގެ މަރުޙަލާތަކާއި ކޮޓޭޝަން ކޮންޓްރެކްޓާ ފަރާތްތައް 4

2.2 މަޝްރޫޢަށް ފަންޑު ކުރެވުނު ގޮތާއި ހިނގި ޚަރަދު 6

3. އޮޑިޓުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތަކާއި އިސްލާހުކުރަން ލަފާދޭ ގޮތް 6

ފުރަތަމަ ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމް ކުރުމުގެ މަރުހަލާ 7

3.1 ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމް ކުރުމުގެ މަޝްރޫޢު ބިޑަށް ކުރުމުގެ މަރުހަލާއާއި ނިޒާމު ފަރުމާކުރުން އަދި މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވާ ގޮތް ބެލުން 7

3.1.1 މަޝްރޫޢު ބިޑަށް ކުރުމާއި ތަޤްޔީމް ކުރުމުގެ މަރުހަލާ ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައި ވަނީ ކޮންޓްރެކްޓްތަކާއި ގުޅޭގޮތުން ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށްތޯ ބެލުން 7

3.1.2 މަޝްރޫޢުގެ ކޮލިޓީ ކޮންޓްރޯލް ކުރުމަށް އަމަލު ކުރާ ޕްރޮސީޖަރތައް އަޅައިފައި ވޭތޯ ބެލުން 8

3.1.3 މަޝްރޫޢުގެ އަދި މަސައްކަތުގެ ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާ ޝަރުތުތަކާއި އީ.އައި.އޭ އާ އެއްގޮތަށްތޯ ބެލުން 11

3.1.4 މަޝްރޫޢުގެ ޓެންޑަރ އަދި ބިޑެއް މަރުހަލާގައި ސަބްކޮންޓްރެކްޓަރުން ބައިވެރިކޮށްފައިވާ މިންވަރު ދެނެގަތުން 18

3.2 ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ހިންގުމުގައި ގާނޫނާއި ގަވާއިދުތަކަކާ އަމަލުކޮށްފައިވޭތޯއާއި މަސްލަހަތު ހަމަޖެހިފައި ވޭތޯ ބެލުން 21

3.2.1 ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ހިންގައި ބަލަހައްޓައިފައިވަނީ ކަމާ ގުޅުންހުރި ގާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށްތޯ ބެލުން 21

3.2.2 ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ހިންގައި ބަލަހައްޓަން ބޭނުންވާ ކެޕޭސިޓީ ފެންވަރުގައި ހުރިތޯ ބެލުން 26

3.3 ފުރަތަމަ ސިޓީގައި ގާއިމުކޮށްފައިވާ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމަކީ ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ހިންގާނެ ނިޒާމެއްތޯ ބެލުން 29

3.3.1 ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމުކުރުމުން، ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމަށްޓަކައި އިޤްތިސާދީ ގޮތުން ހުރި ގޮންޖެހުންތައް ބެލުން 29

3.3.2 ފުރަތަމަ ސިޓީގައި ގާއިމް ކުރެވުނު ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ހިންގާނެ ޓެކްނިކަލް ފެންވަރުގައި ހުރިތޯ ބެލުން 31

3.3.3 ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ސަރވިސްން ދިމާވާ އިގްތިސާދީ، އިޖްތިމާޢީ އަދި ތިމާވެށީގެ އަސަރުތައް ބެލުން 36

ފުރަތަމަ ސިޓީގެ ބިމުގެ އަޑީގެ ފެނުގެ ކޮލިޓީ ބެލުމަށް ކުރެވުނު ތަޖުރިބާތަކުން ސާމްޕަލިން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް 43

ފުރަތަމަ ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމަށް މައްސަލަ ދިމާވުމުން ނަޒާއާއި ނަޒާސްތުން ހިއްސާއި ސާފު ކުރުމުގެ މަރުހަލާ 55

3.3.4 ނަޒާއި ނަޒާސްތުން ހިއްސާއި ސާފު ކުރުމުގެ މަރުހަލާ ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވާ ގޮތް ބެލުން 55

މަޝްރޫޢުގެ ޑިކޮމިޝަނިން މަރުހަލާ...59

3.3.5 ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ޑިކޮމިޝަނިން މަރުހަލާ ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވަނީ ގުޅުންހުރި ގާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިންތޯ ބެލުން 59

އެޕެންޑިކްސް 1: އޮޑިޓް ކުރުމުގައި ގެންގުޅެފައިވާ ހަމަތައް 63

އެޕެންޑިކްސް 2: ފަންނީ ބަސްތަކުގެ މާނަ... 64

އެޕެންޑިކްސް 3: މަޝްރޫޢުގެ ވޯރކްސައިޓަށް ކުރެވުނު ޒިޔާރަތް... 65

އެޕެންޑިކްސް 4: އޮޑިޓީބިންގެ ކޮމެންޓްސްގެ ދަށުން ފެނަކައިން ބައްޔާރުކޮށް ހުށަހަޅާ ޖުމްލަ ރިޕޯޓުތައް... 66

އެޕެންޑިކްސް 5: ފުވައްމުލައް ސިޓީގައި ގާއިމު ކުރެވުނު ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމާ މެދު ދެކޭގޮތް ދެނެގަތުމަށް ފުވައްމުލައް ސިޓީގެ ރައްޔިތުންގެ ގެދޮރުގައި ކުރެވުނު ސާވޭގެ ނަތީޖާ 68

އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގެ ހުލާސާ

ތައާރަފު

މި އޮޑިޓަކީ ފުވައްމުލަކު ސިޓީއަށް ދިމާވެފައިވާ ފެނާއި ނަރުދަމާގެ މައްސަލަ ހައްލު ކުރުމަށް، އެ ސިޓީގައި ގާއިމް ކުރެވުން ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ މަޝްރޫއިން ނަތީޖާ ހާސިލުކުރެވުން މިންވަރު ބެލުމަށް ކުރެވުނު އޮޑިޓެކެވެ. މި އޮޑިޓުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބަލައިލައިފައިވަނީ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމް ކުރުމުގެ މަޝްރޫއު ފުރިހަމަ ކުރުމުގެ މަރުހަލާއާއި ނިޒާމު ފުރިހަމަކޮށް އަމަލީ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދެވިފައިވާ ގޮތާއި މަޝްރޫއުގެ އޮޕަރޭޝަން މަރުހަލާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތަކާއި އެހެނިހެން އިންތިޒާމުތައް ގާއިމް ކުރެވިފައިވޭތޯއާއި ނަޒާހަތާއި ހިއްކައި ސާފު ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދެވިފައިވާ ގޮތުގެ އިތުރުން ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ގާއިމް ކުރެވުނު ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ހިންގުމަށް ހުރި ގޮންޖެހުންތަކަށެވެ.

މި މަޝްރޫއަކީ ކުވައިތު ފަންޑު ފޯރ އަރަބް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓުގެ ލޯނާއި ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ އިން ޚަރަދު ކޮށްގެން ކުރިއަށް ގެންދަވާފައިވާ މަޝްރޫއެކެވެ. މަޝްރޫއުގެ އެއްބަސްވުންތަކުގެ ޖުމުލަ 282,671,514 (ދުއިސައްތަ އަށްޑިހަ ދެ މިލިއަން ހަ ސަތޭކަ ހަތްދިހަ އެއް ހާސް ފަސްސަތޭކަ ސާދަ) ރުފިޔާ ހޭދަވާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވިނަމަވެސް، އޮޑިޓްކުރުމުގެ ވޭރިއޭޝަންގެ ޚަރަދު، ނަޒާސް ހިއްސާކުރަން ޓެކްސް އަދި އިތުރު އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ޖުމުލަ 339,996,269 (ތިން ސަތޭކަ ތިރީސް ނުވަ މިލިއަން ނުވަ ސަތޭކަ ނުވަދިހަ ހަ ހާސް ދުއިސައްތަ ފަސްދޮޅަސް ނުވައެއް) ރުފިޔާ ޚަރަދުކުރަންޖެހިފައެވެ.

މަޝްރޫއުގެ އަމަލީ މަސައްކަތްތައް ނިންމުމަށްފަހު ހިދުމަތް ދިނުމަށް ފެނަކައާ ކޮންޓްރެކްޓަރު ހަވާލުކޮށްފައި ވަނީ 2018 ވަނަ އަހަރުއެވެ. ނަމަވެސް، ނިޒާމު ހިންގަން ފެށިއިރު ވެސް ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް ހުރިކަން ފާހަގަ ކުރެވިފައި ވާތީ، މި މަސައްކަތްތައް ހައްލުކުރުމަށްޓަކައި ދައުލަތުން އިތުރު 43,271,758 (ސާޅީސް ތިން މިލިއަން ދުއިސައްތަ ހަތްދިހަ އެއް ހާސް ހަތް ސަތޭކަ ފަންސާސް އަށެއް) ރުފިޔާގެ ވޭރިއޭޝަން މަސައްކަތެއް ފެނަކަ ކޮންޓްރެކްޓަރާ ހަވާލުކޮށްގެން ކުރިއަށް ގެންދަވަން ފަށައިފައެވެ.

މި މަޝްރޫއުގެ މަސައްކަތް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް، ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީ އިން ކުރިޔަށް ގެންދަވަމުން، ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތަށް ގެނައި ބަދަލަކާއެކު 2019 ޖަނަވަރީ އިން ފެށިގެން މަޝްރޫއު ކުރިޔަށް ގެންދަނީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އިންނެވެ. (މަޝްރޫއު ކުރިޔަށް ގެންދިޔަ ގޮތުގެ ތަފްސީލު ރިޕޯޓުގައި ހިމެނިފައި)

ފާހަގަކުރެވުނު މުހިއްމު ކަންތައްތައް

- ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމު ކުރުމުގެ މަޝްރޫއު ޕުރުވުން ކުރުމުގެ މަރުހަލާތަކުގައި ނިޒާމު ފުރުމާކޮށް އަދި މަސައްކަތް ކުރުމުގައި މަޝްރޫއުގެ ކޮލިޓީ ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކައި ކުރަން ރާވާފައިވާ މަސައްކަތްތައް ތަންފީޒުވެފައި ނުވެއެވެ. މިގޮތުން، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުން އެޕްރޫވް ކޮށްފައިވާ ފީލްޑްސުޕަވައިޒަރުން، މަޝްރޫއުގެ ބައެއް މަސައްކަތްތައް އިންސްޕެކްޓް އެޕްރޫވްކޮށްފައިވެއެވެ.

މީގެ އިތުރުން، މަޝްރޫއަށް އެކްސްޓްރާވާކްތަކުގައިވާ ޕީބީއިރޯޑް ޖެޓީއިން ރިޕޯޓް ކޮންޓިންޖެންސީ ހުއްދަތައް ޑޮކިއުމަންޓްކުރެވިފައިވާ، ރިޕޯޓް ގެންނަން ޖާގަ މުހިއްމު އިސްތިސްނާކޮށްދީ އިތުރު މަސައްކަތްތައް ހިމަނަން ޖެހޭކަމަށް ހުށަހަޅައިގެން ބާރުން ކޮންޓްރެކްޓަރު ވާއިރު، މި ކަންކަން އިސްތިސްނާކޮށް ކޮންޓްރެކްޓަރާ އަންގާފައި ނުވެއެވެ. މިގޮތުން މަޝްރޫއުގެ ޖުމުލަ އަގަށް 20,216,769 (ވިހި މިލިއަން ދުއިސައްތަ ސޯޅަ ހާސް ހަތް ސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ނުވައެއް) ރުފިޔާ އިތުރުވެ، މަޝްރޫއު ނިންމަން 6 މަސް އިތުރަށް ނެގުނެވެ.

- މަޝްރޫއަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ތިމާވެށްޓަށް އަސަރުކުރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓާއި (އީ.އައި.އޭ) ހިލާފަށް މަޝްރޫއުގެ ބައެއް މަސައްކަތްތައް ކުރެވިފައިވެއެވެ. މިގޮތުން، އީ.އައި.އޭގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ސަރަހައްދު ނޫން އެހެން ސަރަހައްދެއްގައި ނަޖިސް ބޭރުކުރުމަށް އައުޓްފޯލް ހެދި އަޅައިފައިވާއިރު، ކަނޑުގެ ފުން މިނުގައި ހަރުކޮށް ނުވާތީ، ނަޖިސްއާއެކު ގޮތުން ތިމާވެށްޓަށް ގެއްލުން ލިބިދާނެ ސަރަހައްދުކަން ނަޖިސް ބޭރުވާގޮތަށް ހަދާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި، 2023 ވަނަ އަހަރުގެ ފެބްރުއަރީ މަސް ތެރޭގައި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ އައުޓްފޯލް ހަލާކުވެ ބަނދުވެ މައްސަލަ އުފެދިފައިވާތީ، ބަނދުގެ ފަރުމަތިން ނަޖިސް ބޭރުވެފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، އީ.އައި.އޭގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ބޮޑު އެއަށްވުރެ ސަރަހައްދެއްގައި ނަޖިހާއި ނަޖިސް ސާފުކުރާ ނިޒާމާއި ޕަމްޕް ސްޓޭޝަން 1 ގާއިމުކޮށްފައިވާއިރު، ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ބަދަލުތައް ހުށަހަޅަކަށް އީ.އައި.އޭގެ ދަރަޖަ ހަރަކާތަކުން ޖާގަ ޓެކްނިކަލް ރިޕޯޓުގެ ހުރަހަކާއިން ނުވާތީ، އީ.އައި.އޭގައި ފޮތުގެ ދިޔަ ގޮތުން ކުރިއަށްގެންދިޔުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤަވާއިދުތައް ހިފެހެއްޓުމުގައި އުނިކަން ހުރި ނިޒާމެއް ނެތުމުންނެވެ.

- މިފަދަ މުހިއްމު މަޝްރޫއުތަކަކީ ގާތުން ކޮންސްޓަންޓް މޮނިޓަރ ކުރަންޖެހޭ މަޝްރޫއުތަކެއް ވާއިރު، އެއްވެސް މުއައްސަސާއަކުން މަޝްރޫއުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ޕްރޮގްރެސް ރިޕޯޓު 4 މަސް ހަދާފައިވާއިރު، މަޝްރޫއުގެ ފުރިހަމަ މައުލޫމާތު ލިޔެކިޔުންތައް ބަލަހައްޓާފައި ނުވާތީ، އެއް ފަރާތަކުން އަނެއް ފަރާތަކަށް ހަވާލުކުރުމުގައި މަޝްރޫއުގެ ލިޔެކިޔުންތައް އިންތިޤާލުކުރެވެން ހުރިހާ ރެކޯޑެއް ބަލަހައްޓާފައި ނުވެއެވެ. އަދި މަޝްރޫއުގެ މަސައްކަތްތަކާއި ކުރިއަށްދިޔަ ގޮތުގެ ކަމާ ގުޅޭ ސައިޓްވިޒިޓްގެ ރިޕޯޓުތަކާއި އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް ބަލަހައްޓާފައި ނުވުމަކީ މަޝްރޫއުގައި ދިމާވި މައްސަލަތައް އިތުރުވެގެންދިޔަ ކަމެއްކަމުގައިވެއެވެ.

- ގާއިމުކޮށްފައިވާ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ދުނުގަން، ކޮންޓްރެކްޓަރ ޖިންސާކުރުވައި އެ މަސައްކަތެއް ހަވާލުކުރުމަށް މަޝްރޫޢުގެ ތަރުއީން ލިބޭ ފުރުސަތަކީ މަޝްރޫޢުގެ ޑިފެކްޓް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތު ކަމަށްވާއިރު، މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި މަޝްރޫޢުގެ މޮނިޓަރިން އާއި އިވެލުއޭޝަންގެ މަސައްކަތްތަކެއް އެންމެ އެކުލަ ގޮތެއްގައި ހިންގާފައި ނުވެއެވެ. މިގޮތުން، ޑިފެކްޓް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގެ ތެރެއިން ގާތްގަނޑަކަށް 3 މަސް ދުވަހު މަޝްރޫޢު ކޮޖެކްޓް ކުރާނެ ފަހި އިދާރާއެއް ނެތުމުން، ޑިފެކްޓް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި މަޝްރޫޢުގެ އޮޕަރޭޝަނަލް ހަރަކާތްތަކުން ފުރަކައިން ދުވަހުމުގައި ސިޓީގެ ފުރާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ހިންގުމުގައި ބައިވެރިވުމަށް ނުވާކަމާއި، މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ނިޒާމު ހިންގުމަށް ފުރަކައިން ލިބެން ފުރުސަތު ހަނިވާގޮތަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ކޮންޓްރެކްޓަރާއި ފުރަކައިން ނިޒާމު ހިންގާފައި ނުވިސް ދަވެފްސް އެއްވެސް އިވެލުއޭޝަން ފުހަމަކުގެ އަޅައިފައި ނުވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، ޑިފެކްޓް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ފާހަގަ ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތައް ހަދާފައި ނެތް ކަމާއި މިނިސްޓްރީ އޮފް ޑިފެންސްގެ އިންޖިނިއަރިންގ ސެކްޝަން އިން ކޮންޓްރެކްޓަރަށް ޖޫރިމަނާ ސްޓްޑިއާއި ދީ، މަޝްރޫޢުގެ މަސައްކަތް ނިންމާފައިވާކަން ކަށަވަރުކޮށްފައިވެއެވެ.

- ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު އޮޕަރޭޝަނާ ގުޅޭގޮތުން ހިންގައި މަޝްރޫޢުގެ މަޑުޖެހުން ގާސިލްވާންގުމަށް ދަރުރިކޮށްނުނުން ދާމާފަހުރުގެ ހިންގުމުގެ ދާހިލުކަން އިންސާފީ އަދި އެދުރުފެދުން ޖެހި ބަލައި ބޭނުންކުރުމުގެ ހަރުކަތްތައް ބޭނުންވާ ކަމަށްވާއިރު، މި ބައިބަޑުގައި ފަހަރެއްގައި ނެތެން. މިގޮތުން މަޝްރޫޢުގެ ފަހަރެއް ފުށުއެރުމުގެ މަސައްކަތް ތަނަނަށް ހަރަކާތްތަކާއި ގުޅުމުން އޮޕަރޭޝަނަލް ވީނެވާ މަޝްރޫޢުގެ ތަރުއްޤީ މަދުކުރާގޮތަށް ނިޒާމު ހިންގައި އޮޕަރޭޝަނާ ތަޅާއިން ފުރަކައިގެ މުއްދަތުފުނުނަށް ފުރުޞަތު ހޯދިފައި ނުވުމާއި ފުރަކައިންނުވެސް މިޕަސިލީޓީގެ ގާއިމުކުރުމަށް މަސައްކަތް ކޮށްފައިނުވެއެވެ.

- މަޝްރޫޢު ހިންގަންވާނީ ދިރުމުއްވާއިރުގެ ތަރައްޤީގެ އަސާސްތަކާއި (އިކޮނޮމީ، އިޖްތިމާޢީ އަދި ތިމާވެށި) އެއްގޮތަށް ކަމުގައިވާއިރު، މަޝްރޫޢަކީ ހަރުދު ވާން ކަމަށް އަސާސީ ކާރު ފެންވަރަށް ވުރެ އެބައި ގެނައުން އިތުރަށް ހަރުދު ހިންގައިފައިވާކަމާއި، މީގެ ތެރޭގައި މަޝްރޫޢުގެ އަމަލީ މަސައްކަތް ނިމުން ފެށުން ނިޒާމަށް ދިރުމާ މަސައްކަތަށް ވަގުތީ ހަމަޖެހޭ ގޮތަށް ޓެގު އެއްޗެއް ބައިއަޅާ ބައިން ކަމުގައިނުވެއެވެ. އެގޮތުން، ނިޒާމުބަހައި 2020 އިން ފެށިގެން ޖުލައި 2021 ގެ ނިޔަލަށް ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ މަސައްކަތު ދެމިގެންވާ ފާހަގަ ކޮށް އަދި ކޮޖުލުން ރުއްކުމުގެ ހިސާބުގެ މަސައްކަތަކީ ބޮޑުން ކުރުމާއި ނެތިގެން ހުއްޓުވުމަށް ފަހަތަކާއި ފެނާއި ހަދައިފައިވާ ފަހަރެކުގެ ނެހިސާ ހިސާބުގެ މަސައްކަތުގެ ޖުމްލަ ބަދަލު ކަނޑައަޅައިގެ ހުރިން ފުރުސަތު އެއް ބަތަ އަޅައިގައި މަސައްކަތް ހަވާލު ކޮށްފައިވެއެވެ. މިގޮތުން، ފާހަގަ ކުރާތަނަ ނަރުދާމާ ޕާމްޕަސް ޖުމްލަ 8,673,370 ރުފިޔާ 21 މަސް ތެރޭގައި ހަރަދުކޮށްފައިވެއެވެ.

- މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން ގާއިމް ކޮށްފައިވާ ނިޒާމުގައި ހުރި މައްސަލަތަކަށް ދާއިމީ ހައްލެއް ހޯދުމުގެ ގޮތުން ރެކްޓިފިކޭޝަންގެ ގޮތުގައި 43,271,758 ރުފިޔާގެ ހަރަދެއް ކުރުމަށް ކޮންޓްރެކްޓެއް އެވޯޑް ކޮށްފައި ވުމާއި، ފުވައްމުލައް ސިޓީގެ ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ރެކްޓިފިކޭޝަންގެ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ފުރިހަމަ ކުރެވިފައިވަނީ 87 އިންސައްތަކަމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަމަންޓުން ހުށަހަޅާފައިވާ އެންމެ ފަހުގެ ޕްރޮގްރެސް ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވުމާއި، އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ރެކްޓިފިކޭޝަންގެ ހުރިހާ މަސައްކަތެއް ނިންމައިފައި ނުވުން.

- ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ މަރުކަޒުގައި ނިޒާމު ހިންގުމަށާ ހަރަދުކުރާ ފެނަކައިން ރަނގަޅަށް ބަލަހައްޓައިފައި ނުވުމުގެ އިތުރުން ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ހިންގުމުގެ ލައިސަންސްގެ ދަށުން [illegible] ނުވުމުގެ ސަބަބުން، މި ނިޒާމުތައް ހިންގާ ބެލެހެއްޓުމަށް ހިނގާ ހަރަދު ދެނެގަނެވިފައި ނުވުމާއި، އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި ލިބެންޖެހޭ ފައިސާ ލިބިފައި ނުވުން.

އަދި، މި ދެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ޚިދުމަތް ދޫކޮށްފައިވަނީ ހިންގުމުގެ ހަރަދު ފޫބެއްދުމަށް މަދުން ލިބޭނީ ފެނުގެ ޚިދުމަތުން ކަމުގައިވިޔަސް، މި ޚިދުމަތުން ކަން ދޭއިރުގައި އަންދާޒާކޮށްފައިވާ ވަރަށް ފެން ބޭނުންކުރަމުން ނުދިއުމާއި، ފެނުގެ ނިޒާމުން ފެން އުފެއްދޭ ކެޕޭސިޓީއާ އަޅާ ބަލާއިރު ފެން އުފެއްދޭ މިންވަރު މަދުވުން. މިގޮތުން، ކޮންޓްރެކްޓުގެ ދަށުން ގާއިމްކުރެވިފައިވާ ޕްލާންޓުން ދުވާލަކު 1500 ކިއުބިކް މީޓަރުގެ ފެން އުފެއްދޭނެ ކަމަށް ވީނަމަވެސް، ޕްލާންޓުން އުފައްދަނީ 532 ކިއުބިކް މީޓަރުގެ ފެން ކަމަށްވެއެވެ.

ފެން ޕްލާންޓުތަކުގެ ކެޕޭސިޓީއާ ގުޅޭގޮތުން އިތުރުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް:

- މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން ގާއިމްކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ރޯން ފެނުގެ މިންވަރު އުފެއްދޭ ނިޒާމަށް ބޭނުންވާ ރޯންފެނުގައި ހުންނަން ޖެހޭ ރައްކާގައި އޮތުމުން މިފަދަ ނިޒާމުތަކަށް ސަޕްލައިކުރާ ރޯންފެނުގައި ހުންނަ ޓޯޓަލް ޑިޒޮލްވްޑް ސޮލިޑްސް (ޓީ.ޑީ.އެސް) އަށް ވުރެ މަދު މިންވަރެއް ކަމުގައިވާތީ، ފެން އުފައްދާ ނިޒާމަށް ސަޕްލައިކުރާ ރޯ ފެނުގައި އެކަށީން މިންވަރަކަށް ޓީ.ޑީ.އެސް ހުރި ފެނެއް ބޮޑުކުރަން މެމްބްރޭނާއި އެޑިޝަނަލް މަރާމާތުގައި ކޮންސަލްޓެންޓް ކޮންޓްރެކްޓަރަށް އަސަރުކޮށްފައިވޭ.
- މި ނިޒާމުން ފެން އުފެއްދުމުގެ ކެޕޭސިޓީއަށް ދިމާވެފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހައްލުކުރުމަށް ޑިފެކްޓް ލައިބިލިޓީ ޕީރިއަޑް (ޑީ.އެލް.ޕީ) މުއްދަތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވުމާއި، އެ މައްސަލަ ހައްލު ކުރުމަށް ރިޕްލޭސްމަންޓު ފައިސާ އިން ކަނޑައެޅުމަށް ނިންމާފައިވާކަން ޕްރޮޖެކްޓް ކޮމްޕްލީޝަން ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވޭ.
- 3 ޑިސެމްބަރު 2022 ގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަމަންޓުން ހެދި އެސެސްމަންޓެއްގައިވެސް ޕްލާންޓުން ފެން އުފެއްދެންޖެހޭ މިންވަރަށް ފެން ނުއުފެއްދޭކަން ފާހަގަވެފައިވުމުން ޕްލާންޓުގެ ކެޕޭސިޓީއާ ގުޅޭގޮތުން ދިމާވެފައިވާ މައްސަލަތަކަށް ދާއިމީ ހައްލެއް ލިބިފައިނުވޭ.

- ފެން ހޯދިޔަސް އުދުމުގައި ހުރި ޗެލެންޖްތަކުގެ ސަބަބުން ޕްރޮޕޯޝަން އުފައްދާ ފެނުގެ ބޭޒް އިންސްޓޯލްކަން ބިލަން ޕީކް ވަގުތު ދިއުމުގެ ސަރަހައްދުން ހިފުމަށް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތަކުން މާލޭ ގޮތުން ބޭނު ގަސްދުގައި ލިބުމުން ދިޔައުމަކުގައި ވިސާކަމަށް މިކަން ހައްލުކުރެވިފައި ނުވެއެވެ. މިގޮތުން، ޖެނުއަރީ 2021 އިން ފެބްރުއަރީ 2022 އަށް 79,856,961 ލީޓަރު ފެން ލީކުވެ، ބިލު ނުކުރެވި ގޮސްދަނޑެކަން 4,132,146 (ހަތަރު މިލިއަން އެއްސަތޭކަ ތިރީސް ދެ ހާސް އެއްސަތޭކަ ސާޅީސް ހައެއް) ރުފިޔާގެ ގެއްލުން ފަސާދައަށް ވެފައިވެއެވެ.

- އިންތިޒާމީ އަދި ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ބަލައިއިރު، ސިޔާސަތު ދިމާވާ މަސްއަލަތަކާ ގުޅިގެން ރައްޔިތުންނަށް ދިނަ ދަތިތަކާއި ކުރިމަތިވާ ކަމަކާއި، ވެށްޓާއި ސިއްހަތަށް ޚިދުމަތްތަކުގެ ކުރެ ކުރެވޭން ބޮޑެތި ބަލައި، އެންމެހައިރަނގަޅުގޮތެއް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ޝަރުޠުތައް ނުވަތަ ޕ.އަ.އި.އޭ އުފެއްދުމުގެ އުސޫލުތައް ނަގައި ނަގައިގެން ހިއްސާކުރުމަށް މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވެއެވެ.

- ފެނަކައިން ދިރާސާކުރައްވާ ވައިސަންސްގެ ދަރުމަ ތަރުޖަމާކުރެވޭ ހުކުރާގަތުގެ ފެނުގެ ކޮލިޓީގެ މުއައްސަސާ ރިޕޯޓުގައި ހުރިހާ ހަރަކާތްތަކުގައި ނުވެއެވެ، ކޮރޮނާގެ ބޮނޑުބޮނޑު ސަޕްލައި ފެނުގެ ބޭނުންކުރާ ރާއްޖެގެ ކޮރޮނާ ހަރުމާއި މަސައްކަތްވެރިންނަށް ޕައިޕްލައިން ނިޒާމަކުގެ ގޮތުގައި ފެނުގެ ކޮލިޓީ ރަނގަޅުކޮށްދޭ ޚިދުމަތްތަކަށް ބަހައިލެވިފައި ނުވެއެވެ. އަދި، ތޯދޫގެ ވީއްދުން ފެން ޕްރޮޖެކްޓް އުފައްދާ، ނަޓްވޯރކަށް ދިޔުމާ ސަޕްލައި ފެނުގެ ކޯލިޓީ ބަލާޕްލާނެއްއިއުރު، ކޮލިފޯރމް ހުސްނުތާގޭ މިންވަރަކަށް ނެގުމެވެ. ނަމަވެސް، ކޮލިފޯރމްގެ މައްސަލަ މިހާރު ހައްލުކޮށްދެވިފައިވެއެވެ.

- މީގެ އިތުރުން، ބެހިފައިވާ ސަޕްލައި ފެނުގެ ބަދަލުގައި ސިސްޓަމް ޕްރޮޓެސްޓް ދާސް ނަމަ ބަނޑުކޮށްދޭއިރު ފެނާއި ވޮރކްޝޮޕް ބޭނުންކުރުމުގެ ސަލާމަތީ ސަޕްލައި ފެން ބެހިފަސް ބޭނުންކުރުމުގެ ފިޔަވަޅު ދޫކު ރައްކާތެރިކަމުގެ އަޑިގެންނަ ނުރުމާގައި، ސަޕްލައި ފެނުގެ ރައްކާތެރިކަން އަޑިގެންނުލާ ކުންފުނިތަކުގެ ހޮޅިތަކަށް ހަރުގެ ރައްކާތެރިކަމާއި އެމްބިއަނަށް ކުރިއަށް ގެންދެވިފައި ނުވާކަމާއި ސަޕްލައި ނަރުދަމާ ބަޔަކީ ރައްކާތެރިން ޕެކްޓްރިއަލް ހުރިހާ ކަންތައްތަކެއް ބަލަހައްޓާ ނުރާހީ ޑަބްލިޔޫ.އެޗް.އޯގެ އެކަތިމަކަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައެއް ނެތެވެ.

- އަދި، ރަށުގެ ފެން ފަރާތްތަކުގައި ދިނަ އަދަދުތަކަށް ޖަރާސީމު ހުރުމާއި، ދިނަ ސަރަހައްދުތަކާއިގައި ވަޒީފާ ބޭންކުތަކުން ރަސްމީކޮށް މިންވަރަކަށް ފެނުގެ ކޮލިޓީ ހުރިއިރު ފޮނުވޭ ސަޕްލައި ބެކްޓީރިއާގެ ބޭނުންކުރާ ވަޒީފާ ބޭންކުތަކުގެ ހިސާބުން ގެއްލުންދާ ސަރަހައްދުތަކުގެ ސަލާމަތީ ސަޕްލައިގެ ގެސްޓުހައުސްތަކުގެ ނުރައްކާ ހުރިއިރު ދުވަސްތަކުގެ އިތުރުން، ބޭނުންކުރާ ވަޒީފާ ދުވަހެއްގެ ނުރާހަތާ ބަދަލުގެ ރަނގަޅުގެ ރައްޔިތުން ބޭނުންކުރާ ސަރަޙައްދުން އުފައްދާ ރަށްޓެހިވެރިކަން ނުހުންނާތީ ފުރިހަމަ ހަރުދަނާ ކުރުމުގެ ދެކޮޅު އެތައް ނިސްބަތެއް ކުޑަކުރުމުގައިވެއެވެ.

އިސްލާހުކުރަން ލަފާ ދޭގޮތް

ދައުލަތުން ހިންގާ މަޝްރޫޢުތަކުގައި އިސްލާހުކުރުމަށް ތިރީގައިވާ ކަންތައްތައް ފާހަގަކޮށް، މަޝްރޫޢުތައް ހިންގުމުގައި ޝަފާފުވާ މުއައްސަސާތަކަށް މި އޮޑިޓުގައި ލަފާ ދީފައިވާނެއެވެ.

(ހ) ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ކުރިއަށްގެންދާ މަޝްރޫޢުތަކުގެ މަސައްކަތް ހިނގަމުން ދަނީ އެއްބަސް ވެފައިވާ މުއްދަތަށްވުރެ މިންވަރަށްކަން ކަނޑައަޅާ ކުރުމުގައި، މަސައްކަތުގެ ހިފެހެއްޓުމުގެ ޒާތީ މަސައްކަތް ކުރަމުންދަނީ މިނިސްޓްރީން އެޖެންސީ ކޮންޓްރެކްޓާ ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ ތަފާސް ކުރެވިފައި، މިގޮތަށް މަޝްރޫޢުތަކުން ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގެ މަޝްރޫޢުގެ ކޮންޓްރެކްޓާ ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކައި ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކުގެ މަސައްކަތްތަކަށް މަޝްރޫޢުގައި ހިމެނޭ ކަންތައްތައް ރަނގަޅަށް ބެލެހެއްޓުމަށް ފަރާތްތަކުން ސަރުކާރުގެ މުދަލާއި ފައިސާގެ ރައްކާތެރިކަމަށް ޓަކައި ކޮންޓްރެކްޓްތަކުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދިޔުމުގެ ކަންތައްތައް ރަނގަޅަށް ކުރުމަށް ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުމަށް ޖާގަ ދޭން އޮތުން.

(ށ) ރަޖިސްޓަރީގެ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ހިސާބުކުރުމުގައި އަދި މަޝްރޫޢުތަކުގެ އޮފީސްތަކުގެ ޕީ.އައި.އޭއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތަށް އެއްބަސްވުންތަކަށް ކަނޑައަޅާ ކުރަމުންދާތީއާއި، މަޝްރޫޢުތަކުގެ ޖެހިލުން ތަފާސްކުރުމުގެ ބަޔާންތަކުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ބިޑު ހުށަހަޅާ ހިންގުމަށް އެ ނިޒާމުގެ މަސައްކަތް ފުރިހަމަވާގޮތަށް، އެމަސައްކަތުގެ ދުށުގައިވާ، މަޝްރޫޢުތަކުގެ އެކުލަވާލާ އެއްބަސްވުންތަކުގައި އެކި ފަރާތްތަކުން ކުރާ މަސައްކަތްތަކަށް ބާރުއަޅައިދިނުމަށް ޒިންމާ އެއްބަސްވުންތަކުގެ އެކުލަވާލުން.

(ނ) މަޝްރޫޢުތަކަށް ކުރިއަށް ގެންދާ މަޝްރޫޢުގެ ފައިނޭންސް ކުރުމުގައި ވެރިފަރާތުގެ ޝަރުޠުތަކާ ޚިލާފަށް ކަނޑައަޅާ މަސައްކަތް ބެލެހެއްޓުމުގެ ނިޒާމުގައި، މަޝްރޫޢުތަކުގައި ފާހަގަކުރެވޭ ކޮންޓްރެކްޓް ޕްރޮގްރާމުގެ ޤަވާއިދުތައް ބަރަހަނާ ކުރަމުން ޖާރީކުރުމަށް ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ މަޝްރޫޢުގެ ހިންގުމަށް ޑިޒައިން ތައްޔާރުކުރުމަށް، މަޝްރޫޢުގެ ފަރާތްތަކުގެ ނިޒާމު ބެލެހެއްޓުމާ ވާދަ ކުރުމަށް ޤަވާއިދު ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓާ ގުޅިގެން ބޭނުންކުރާ މަސައްކަތްތަކުގެ ޝަރުޠުތަކާއި ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބަދަލު ހިމެނުމާ މަޝްރޫޢުތަކުގެ އެކުލަވާލުމަށް ސަރުކާރުގެ ރަނގަޅު ސިޔާސަތު ކުރިއަށް ގެންދިޔުން.

(ރ) އާއްމު ހިސާބުތަކުގެ ކޮންޓްރެކްޓުތަކުން ހިސާބުތަކާ ގުޅޭ ޤާނޫނުތަކާއި ހިސާބު އަދި ހަރަކާތްތައް ބަލަހައްޓާއިރު މީހުން ދޭ މިންވަރު ހިސާބުތަކަށް ކަނޑައަޅާ ކުރުމުގައި، މި ހިސާބުތަކަށް ރައްކާތެރިކަމުގެ ޢަމަލުތައް ފުރިހަމަ އަދި ރައްކާތެރިކަން ބަލައިގަތުމަށް ހިސާބުތައް ކުރުމުގައި، ހިސާބު ދޫކުރުމަށް ކުރާ ރައްކާތެރިކަމުގެ މިނިސްޓްރީގެ ބަޔާންތަކުން، މި ހަރަކާތުގެ ކުރިއަށް ގެންދާ ފަރާތްތަކުގެ ގާނޫނީ ޢަމަލުތަކަށް ފުރިހަމަ ބައިތަކާއި ބެލެހެއްޓުމަށް ފަރާތްތަކުގެ ރައްކާތެރިކަމާ ކަމާގުޅޭ ޢަމަލުތައް މަސައްކަތްތަކުގެ ބެލުމަށް ރައްކާތެރިކަމުގެ ޒިންމާ ކުރުމުގައި މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިޔުން.

ނިންމުން

ފުވައްމުލައް ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމުކުރުން، ރަށުގެ ރައްޔިތުންނަށް ހިދުމަތް ދިނުމުގެ މަގްސަދު މި މަޝްރޫއިން ހާސިލުވެފައި ވީނަމަވެސް، ރައްކާތެރި ފެނުގެ ހިދުމަތާއި އެކަށީގެންވާ ނަރުދަމާގެ ހިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި ދައުލަތުން ހިންގި މި މަޝްރޫއިން މަޝްރޫއު ތަންފީޒުކުރުމުގައި އިތުރަށް ހަރުދަނާކުރަން ޖެހޭ ގިނަ ކަންތައްތަކެއް ފާހަގަކުރެވުނެވެ. މީގެ ތެރޭގައި، އެދުނު ފެންވަރެއްގައި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ މަސައްކަތް ނިންމައި ހިދުމަތް ދިނުމަށްޓަކައި މަޝްރޫއު ފަރުމާކޮށް ތަންފީޒުކުރި މަރުހަލާގައި ކަމާގުޅުން ހުރި މުއައްސަސާތަކުން އަޅަންޖެހޭ ގިނަ ފިޔަވަޅުތަކެއް އިހުމާލުވެފައިވުމުގެ ސަބަބުންނާއި މަޝްރޫއާ ގުޅުންހުރި ސްޓޭކްހޯލްޑަރުން މަޝްރޫއު ތަންފީޒުކުރި މަރުހަލާގައި ބައިވެރިކޮށްފައި ނުވުމުގެ އިތުރުން، ގާއިމުކޮށްފައިވާ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި ދަތިތަކެއް ދިމާވެ، ކޮންސްޓްރަކްޝަން ބިނާކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް ހައްލުކުރުމަށް މަޝްރޫއުގެ ތެރެއިން ލިބުނު ޑިޒައިން ވޭސްޓްވޯޓަރ ޕަމްޕިން ސްޓޭޝަނުގެ މަޝްރޫއުގެ ތެރޭގައި މަސައްކަތްތަކަށް އަދި އެދުނު ގޮތެއްގައި ހިންގާފައި ނުވުމުގެ ސަބަބުން، މަޝްރޫއު ތަންފީޒުކުރުމުގައި ދިގު މުއްދަތެއް ނެގުމާއި، އެ މަޝްރޫއަށް ހަރަދުކުރަން މަޝްރޫއަށް އަންދާޒާކުރި އަގަށްވުރެ 20 އިންސައްތަ އިތުރަށް ދައުލަތުން ހަރަދު ކުރެވިފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އަދި، މި އޮޑިޓުގެ ޕީރިއަޑު މަސައްކަތް ނިމުނު ދުވަސްވާއިރު މި މަޝްރޫއުގެ ބައެއް މުޅިއެކު މަސައްކަތްތަކަށް ހަރަދުވެފައިވާ ލިބިފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ.

މި މަޝްރޫއު ތަންފީޒުކުރުމުގައި ދިމާވި މަސައްކަތްތަކުގެ އެންމެ މައިގަނޑު ސަބަބަކީ މަޝްރޫއުގެ އެންމެކުރީ ކޮންޓްރެކްޓަރ ޑިޒައިން ބިލްޑް މޮޑެލްގައި މުއައްސަސާތަކުން ކޮންޓްރެކްޓުގެ ސަބަބުތަކާއި ދަތިތަކާއި، ޕްރޮކިއުމަންޓްގެ ސަބަބުން، މި މަޝްރޫއު ހިނގަމުންދިޔަ ދުވަސްވަރު ވެސް ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަމެއް ކަމަށް ދެކެނީ ކަމަށް ފާހަގަކުރެވުނެވެ.

ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމް ކުރުމުގެ މަޝްރޫޢުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮޑިޓްގެ ރިޕޯޓް

1. ތަޢާރަފު

މި ރިޕޯޓްގެ ބޭނުމަކީ ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމް ކުރުމަށް ކުރިއަށް ގެންދިޔަ މަޝްރޫޢުގެ މަގްސަދު ހާސިލުވި މިންވަރު ބެލުމަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2007 (އޮޑިޓް ޤާނޫނު) ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުރެވުނު ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮޑިޓުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތަކާއި، އިސްލާހުކުރަން ޖެހޭކަމަށް އޮޑިޓުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމާމެދު އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ޖަވާބު އަދި ކަންކަން އޮޑިޓުގައި ޝާމިލުވާ ފަރާތްތަކުގެ މެނޭޖްމަންޓަށް ހުށަހެޅުމާ އެކު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 213 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އެ ކަންކަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ހުށަހެޅުމެވެ. މި ރިޕޯޓް ރައްޔިތުންނަށް ފެންނާނެހެން މި އޮފީހުގެ ވެބްސައިޓް www.audit.gov.mv ގައި ޝާއިޢުކުރެވޭނެއެވެ.

މި އޮޑިޓްގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ދިޔައިރު، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް، ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީ (މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް)، މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ (މިނިސްޓްރީ އޮފް ޕްލޭނިންގ)، ޔުޓިލިޓީ ރެގިއުލޭޓަރީ އޮތޯރިޓީ، އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީ (އީޕީއޭ)، ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް (ފެނަކަ)، ފުވައްމުލަކު ސިޓީ ކައުންސިލް އަދި ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ރައްޔިތުން އޮޑިޓަރުންނަށް ދެއްވި އެއްބާރުލުމަށް މި ފުރުޞަތުގައި ޝުކުރު ދަންނަވަމެވެ.

އޮޑިޓްގެ ބޭނުން

މި އޮޑިޓަކީ ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމް ކުރުމަށް ގެންދެވުނު މަޝްރޫޢުގެ މަގްސަދު ހާސިލުވި މިންވަރު ބެލުމާއި މި ނިޒާމު ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ހިންގައި ބެލެހެއްޓިފައިވާ މިންވަރު ބެލުމަށް ކޮށްފައިވާ އޮޑިޓެކެވެ.

މި އޮޑިޓް ފުރިހަމަކުރުމަށް، މި މަޝްރޫޢުގެ ނަތީޖާ ހާސިލުކުރުމަށާއި މަޝްރޫޢު ނިމުމަށްފަހު ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ނިޒާމު ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމުގައި ދިމާވާ ގޮންޖެހުންތައް ދެނެގަނެ، އިސްލާހުކުރަން ޖެހޭކަމަށް އޮޑިޓުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމާމެދު އިސްލާހީ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަށް ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތްތަކަށް، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް، ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީ، މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ، ޔުޓިލިޓީ ރެގިއުލޭޓަރީ އޮތޯރިޓީ، އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީ، ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން އަދި ފުވައްމުލަކު ސިޓީ ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅައިދެނީއެވެ.

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ހަކުރާ ބިލްޑިންގ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

އޮޑިޓްގެ ސްކޯޕް އަދި އޮޑިޓްގައި ބެލުމަށް ކަނޑައެޅި ބައިތައް

މި އޮޑިޓަކީ ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމް ކުރުމަށް ކުރިއަށް ގެންދެވުނު މަޝްރޫއުގެ މަރްޙަލާ ހާސިލުވި މިންވަރު ބެލުމަށާއި މި ނިޒާމު ދެމެހެއްޓުމަށް ޒިންމާދާރު ހިންގައި ބެލެހެއްޓިފައިވާ މިންވަރު ބެލުމަށް ކުރެވިފައިވާ އޮޑިޓެކެވެ.

މި އޮޑިޓުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބަލައިފައިވަނީ 2015 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން 2021 އާ ހަމައަށް ކުރެވިފައިވާ މަސައްކަތްތަކެވެ. ނަމަވެސް، ބައެއް ބައިތަކުގެ ޙާލަތު އެއަށްވުރެ ކުރިއާއި ފަހުގެ ތާރީޚުގެ މައުލޫމާތުތަކަށް ބަލައިލެވިފައިވާނެއެވެ.

މި އޮޑިޓް ގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބަލައިލައިފައިވާ ބައިތަކަކީ:

(ހ) ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމް ކުރުމުގެ މަޝްރޫއު ޑިޒައިން ކުރުމުގެ މަރުޙަލާއާއި ނިޒާމު ފަރުމާކޮށް އަދި މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވާ ގޮތް ބެލުން

(ށ) މަޝްރޫއުގެ އެގްޒެކިއުޝަން މަރުޙަލާ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތަކާއި އެނޫން އިންސްޓިޓިއުޝަނަލް ގާއިމް ކުރެވިފައި ވާތޯ ބެލުން

(ނ) ނަޖިސާއި ނަޖިސްފެން ހިއްކައި ސާފު ކުރުމުގެ މަރުޙަލާ ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވާ ގޮތް ބެލުން

(ރ) ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ގާއިމް ކުރެވުނު ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ދެމެހެއްޓުމުގައި ހިންގާގޮތް ބެލުން

އޮޑިޓް ކްރައިޓީރިއާ

މި އޮޑިޓުގައި ބެލުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ބައިތަކުގެ ކްރައިޓީރިއާގެ ގޮތުގައި ބަލައިފައިވާނީ ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްދޭ ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާއި ހަމަތަކެވެ؛

- ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/96 (އާންމު ބޭނުންތަކުގެ ހިދުމަތް ދޭ ޤާނޫނު)
- ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2020 (ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ޤާނޫނު)
- ޤާނޫނު ނަންބަރު 26/2020 (ޔުޓިލިޓީ ރެގިއުލޭޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ޤާނޫނު)
- އ.ދ.ގެ ކޮންވެންޝަން އަގެއިންސްޓް ކޮރަޕްޝަން ބައިނަލްއަގުވާމީ މުއާހަދާ
- ވޯލްޑް ހެލްތް އޯގަނައިޒޭޝަންގެ "ޕްރިންސިޕަލްސް އެންޑް ޕްރެކްޓިސަސް އޮފް ޑްރިންކިންގ ވޯޓަރ ކޮލިޓީ ރެގިއުލޭޝަން"
- ވޯލްޑް ހެލްތް އޯގަނައިޒޭޝަންގެ "ގައިޑްލައިން ފޮރ ޑްރިންކިންގ ވޯޓަރ ކޮލިޓީ" 4 ވަނަ އެޑިޝަން
- ގަވާއިދު ނަންބަރު 2012/R-27 (ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓް ހެދުމުގެ ގަވާއިދު)
- ގަވާއިދު ނަންބަރު 2017/R-20 (ދަޢުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދު)
- ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021/R-23 (ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ހިދުމަތް ދިނުމާބެހޭ އާންމު ގަވާއިދު)
- ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021/R-20 (އިމާރާތް ކުރުމަށާއި ބިނާއާއި އެހެނިހެން މަޝްރޫއުތަކުން ބިމުން ފެން ނަގައި، އެ ފެން ބޭރުކުރުމުގެ ގަވާއިދު)
- ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021/R-21 (ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ހިދުމަތްތަކަށް ނަގާނެ އަގު މަތީ ހައްދު ކަނޑައެޅުމުގެ ގަވާއިދު)
- ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021/R-22 (ފެނުގެ ވަސީލަތްތަކަށް ހިމާޔަތްކޮށް ބެލެހެއްޓުމާބެހޭ ގަވާއިދު)

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ހަސަންބަދީ ވިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: www.audit.gov.mv | info@audit.gov.mv

- ފެނާއި ނަރުދަމާ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ދޫކޮށްފައިވާ ވަގުތީ ލައިސަންސް
- ފެނާއި ނަރުދަމާ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ދޫކޮށްފައިވާ ދާއިމީ ލައިސަންސް
- ސަޕްލައި ވޯޓަރ ކޮލިޓީ ސްޓޭންޑަރޑް
- ފަރުމާކުރުމުގެ ހަމަތަކާއި ފަންނީ މިންގަނޑުތައް: ފެން ބެހިބެހުމާ އަދި ފޯރުކޮށްދޭ ނިޒާމު ފަރުމާކުރުމާއި ގާއިމުކުރުން ޑީ.އެސް.އޭ 4001:2002
- ޖެނެރަލް ގައިޑްލައިން: ސެޕްޓިކް ޓޭންކް ޑިސްޕޯސަލް ޑީ.އެސް.އޭ 2021:2002
- މަޝްރޫއަށް އެކުލަވާލައިފައިވާ ޕްރޮޕޯސަލް
- މަޝްރޫއުގެ ޑިޒައިން އަދި ސްޕެސިފިކޭޝަންގެ ބިޑާ ޑޮކިއުމަންޓްތައް އަދި ކޮންޓްރެކްޓް
- މަޝްރޫއުގެ އަމަލީ މަސައްކަތުގެ ކޮންޓްރެކްޓް
- މަޝްރޫއަށް އެކުލަވާލައި އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އެޖެންސީ އިން އެޕްރޫވް ކޮށްފައި ތިމާވެއްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު އަދި އެ ރިޕޯޓަށް ދޫކޮށްފައިވާ ޑިސިޝަން ސްޓޭޓްމަންޓް
- މަޝްރޫއަށް އެކުލަވާލައިފައިވާ ޖިއޮޓެކް ޑިޒައިން ރިޕޯޓް

އޮޑިޓް ކުރުމުގައި ގެންގުޅެފައިވާ ހަމަތަކާއި އޮޑިޓް ކުރިއަށް ގެންދެވިފައިވާގޮތް

މި އޮޑިޓް ކޮށްފައިވަނީ އިންޓަރނޭޝަނަލް އޯގަނައިޒޭޝަން އޮފް ސުޕްރީމް އޮޑިޓް އިންސްޓިޓިއުޝަންސް (INTOSAI) އިން ނެރެ ޝާއިޢުކޮށްފައިވާ "އިންޓަރނޭޝަނަލް ސްޓޭންޑަރޑްސް އޮފް ސުޕްރީމް އޮޑިޓް އިންސްޓިޓިއުޝަންސް (ISSAI) ގެ ޕަރފޯމަންސް އޮޑިޓް" ގައިޑްލައިންގެ ގޮތުގައި ބަލައިގެންނެވެ.

މި އޮޑިޓްކޮށްފައިވަނީ، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް، މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ، އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އެޖެންސީ، ޔުޓިލިޓީ ރެގިއުލޭޓަރީ އޮތޯރިޓީ، މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް، ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް އަދި ފުވައްމުލަކު ސިޓީ ކައުންސިލުން ލިބިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި އޮޑިޓުގައި ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ސާވޭއިން ލިބުނު މައުލޫމާތުތަކަށް ބިނާކޮށެވެ.

މި އޮޑިޓް ފަށައިގަނެވުނީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ، އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އެޖެންސީ އަދި ޔުޓިލިޓީ ރެގިއުލޭޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ އިސް މުވައްޒަފުންނާ އެކު ބޭއްވުނު ބައްދަލުވުމަކުންނެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި މި އޮޑިޓުގެ ސްކޯޕާއި އޮޑިޓުގައި ބަލާނެ ކަންތައްތަކުގެ ގޮތުން ބައިވެރިންނަށް މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކުރެވިފައިވެއެވެ. އަދި މި އޮޑިޓުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމާއި، މި ރިޕޯޓުގައި ހިމަނާފައިވާ އަދަދުތަކުގެ ސައްޙަކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް ބަލައި އޮޑިޓުގައި ޝާމިލުވާ ފަރާތްތަކުގެ ޚިޔާލުތައް ހިއްސާކުރެވި، އެފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާފައިވާ އޮޑިޓް އޮބްޒަރވޭޝަންސާއި ކޮމެންޓްތަކަށް ބިނާކޮށް، އޮޑިޓް ރިޕޯޓަށް ބޭނުންވާ ބަދަލުތަކެއް ގެނެވިފައިވެއެވެ.

އޮޑިޓް ކުރުމުގައި ގެންގުޅެފައިވާ ހަމަތައް މި ރިޕޯޓުގެ އެޓޭޗްމަންޓް 1 ގައި ހިމަނާފައިވާނެއެވެ.

2. އޮޑިޓް މަޤްޞަދު

ފުވައްމުލައް ސިޓީއަކީ ބިމުގެ ނިސްބަތުން ގާތްގަނޑަކަށް 518 ހެކްޓަރު، 4.5 ކިލޯމީޓަރު ދިގުމިނުގައި އަދި 1.2 ކިލޯމީޓަރު ފުޅާމިނުގައި އޮތް ރަށެކެވެ. މި ރަށަކީ ބޮޑަށް ޖެހިގެ ސިފައިން މެދަން އަޑިކުޅި އަދި ބަނޑާރަ ކުޅި ހުރި ގޮފިގެ އިތުރުން މީރުފެން ކުޅިއާއި ޖަސްބަސްނަރަށް ހިމެނޭ ރަށެއް ކަމުގައި ރަށުގެ ސާވޭގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.[1] ރަށުގެ ނިސްބަތުން ބަލާއިރު 8,579 މީހުންގެ (ބަރުދުނުން 2014) ބޭނުމަށް އާބާދީއެއް ހުރި މި ރަށުގައި ރަސްމީ ފެންވަރުގެ ސަރުކާރު ފެން ފޯރުކޮށްދޭ ނިޒާމެއް ގާއިމު ކޮށްފައި ނުވެއެވެ. އަދި، ގާއިމު ކޮށްފައި ހުރި ނަރުދަމާ ނިޒާމަކީ ސިސްޓަމް އަދި ތިމާވެށްޓާ ގުޅޭ ބޭރު ކަރުގައި ވިއްސާ ދައްކާތީ ނިޒާމް ކަރުގައި ނުވާތީ، ފުވައްމުލައް ސިޓީގައި ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމް ގާއިމު ކުރުމުގެ މަޝްރޫޢު 2015 ވަނަ އަހަރު ފެށުނެވެ.

މި މަޝްރޫޢު ކުރިއަށް ގެންދަނީ ސަރުކާރުގެ ކުރިއަށް ދާ ތަރައްޤީގެ ޕްރޮގްރާމް ކަމަށްވާ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ އިން ހަރަދު ކުރެވެމުންނެވެ.

2.1 ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ މަޝްރޫޢު ހިންގުމުގެ މަރުޙަލާތަކާއި ކޮންޓްރެކްޓް ކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން

މި މަޝްރޫޢުގެ މަސައްކަތް ފެށީ 2016 އިން ފެށިގެން މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް، ކޮރެއިލްޑް ޖާނަލް އެންޑް ބިލްޑް ކޮންޓްރެކްޓް ކުރުމާއި ވިޔަފާރި، ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތަށް ގެނައި ބަދަލުތަކުގެ ސަބަބުން 2019 ވަނަ އިން ފެށިގެން މަޝްރޫޢު ކޮންޓްރެކްޓް ކުރީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އިންނެވެ.

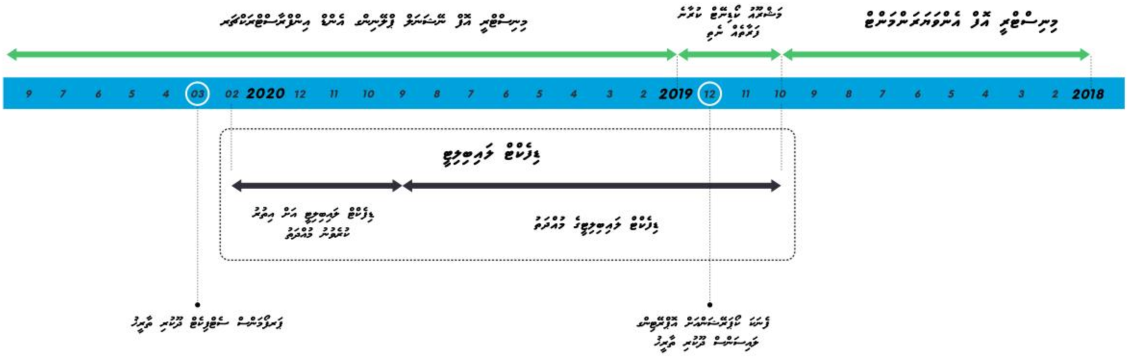

ޗާޓު 1: 2018 އިން ފެށިގެން މަޝްރޫޢު ކޮންޓްރެކްޓް ކުރުމާއި ގުޅޭ މަރުޙަލާތައް

[1] ފުވައްމުލައް ސިޓީގެ ތިމާވެއްޓަށް އަސަރު ކުރާ މިންވަރު ބަލާނެ ރިޕޯޓް 2015

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ކަސްޓަމްސް ބިލްޑިންގ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

ޗާޓު 2: މަޝްރޫޢުގެ އެކި މަރުޙަލާތައް

2.2 މަޝްރޫޢަށް ފަންޑު ކުރުވުނު ގޮތާއި ހިނގި ހަރަދު

މަޝްރޫޢުގެ އެއްބަސްވުންތަކުގައި މި މަޝްރޫޢަށް ޑޮލަރު 282,671,514 (ދުއިސައްތަ އަށްޑިހަ ދެ މިލިއަން ހަ ސަތޭކަ ހަތްދިހަ އެއް ހާސް ފަސް ސަތޭކަ ސާދަ) ޑޮލަރާ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވިޔަސް، އެޕްރޫވްވި ވޭރިއޭޝަންގެ ހަރަދާއި، ނަޖިސް ހިއްކުމާއި، ކޮންޓިންޖެންސީ އަދި އިތުރު އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ހަރަދާއެކު ޑޮލަރު 339,996,269 (ތިން ސަތޭކަ ތިރީސް ނުވަ މިލިއަން ނުވަ ސަތޭކަ ނުވަދިހަ ހަ ހާސް ދުއިސައްތަ ފަސްދޮޅަސް ނުވައެއް) ޑޮލަރު މި މަޝްރޫޢަށް ހަރަދުކުރަން ޖެހިފައިވެއެވެ.

މަޝްރޫޢުގެ އަމަލީ މަސައްކަތް ނިންމުމަށްފަހު ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ފުރަތަ ކޯޕަރޭޝަނާ ހަވާލުކުރެވުނީ ވަނީ 2018 ވަނަ އަހަރުއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް، ނިޒާމުގައި ވީނަ މައްސަލަތަކެއް ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވާތީ، މި މައްސަލަތައް ހައްލުކުރުމަށްޓަކައި ދައުލަތުން އިތުރު 43,271,758 (ސާޅީސް ތިން މިލިއަން ދުއިސައްތަ ހަތްދިހަ އެއް ހާސް ހަތް ސަތޭކަ ފަންސާސް އަށެއް) ޑޮލަރުގެ ކޮންޓިންޖެންސީން މަސައްކަތް ފުރަތަ ކޯޕަރޭޝަނުން ކުރިއަށް ގެންދާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

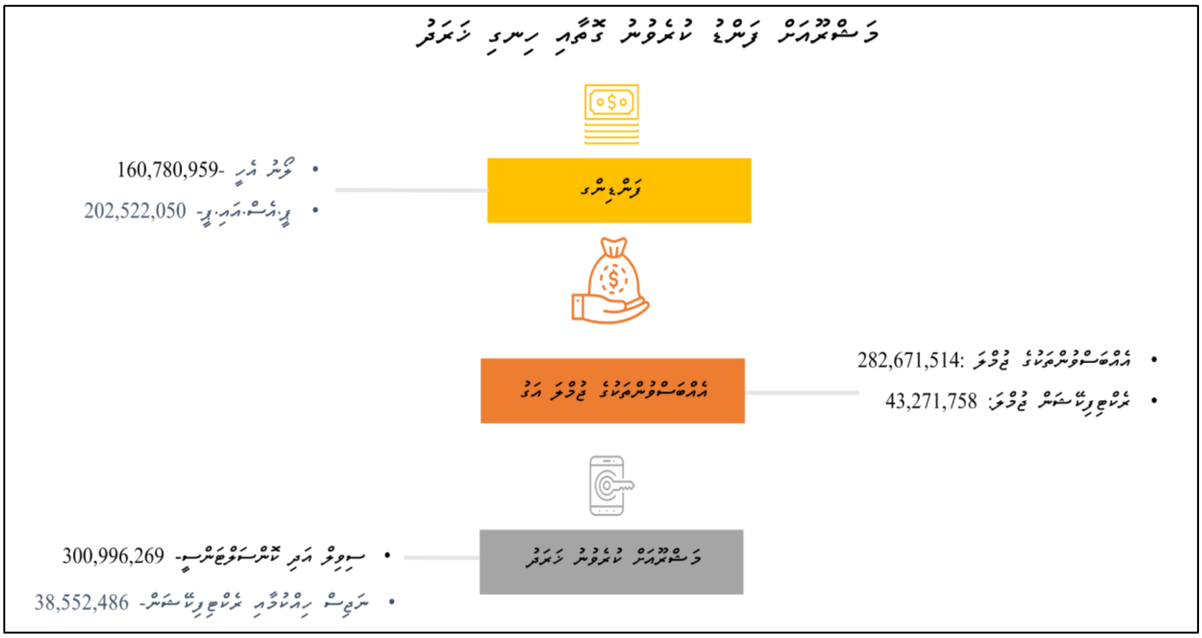

ނޯޓް: މި ހަރަދުތައް ނަގާފައިވަނީ ދައުލަތުގެ ދަރަނީގެ ރިޕޯޓް އަދި މަޝްރޫޢާ ގުޅިގެން ހެދުނު އެއްބަސްވުންތަކުންނާއި ގުޅުން ހުރި އިދާރާތަކުން ޕްރޮކިއުމަންޓްގައިވާ މައުލޫމާތުންނެވެ. މި ތަފާސީލުގައި ހިމަނާފައިވާ ހަރަދުތަކުގެ ތަރުތީބުގައި ހިމެނޭ ސިވިލް އަދި ކޮންސަލްޓެންސީ އަށް ކުރެވިފައިވާ ހަރަދުގެ ތަރުތީބުގައި އިތުރު އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ހަރަދުތައް ހިމެނިފައިނުވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

3. އޮޑިޓުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތަކާއި އިސްލާހުކުރަން ލަފާދޭ ގޮތް

އޮޑިޓުގައި ފާހަގަކުރެވުނު މައްސަލަތައް މި ރިޕޯޓުގައި ގެންނަފައިވަނީ 3 ބައަކަށް ބަހާލައިގެންނެވެ. އެއީ؛

- ފީޒިބިލިޓީ ސްޓަޑީގެ ޑިޒައިން ނިންމުމާ ގުޅޭ ކުރުމުގެ މަރުހަލާ
- ނަޖިހާއި ނަޖިސްފެން ހިއްކައި ސާފު ކުރުމުގެ މަރުހަލާ
- މަޝްރޫޢުގެ ކޮންޓިންޖެންސީ މަރުހަލާ

ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމް ކުރުމުގެ މަޝްރޫޢު

3.1 ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމް ކުރުމުގެ މަޝްރޫޢު ޕްލޭން ކުރުމުގެ މަރުޙަލާއި ނިޒާމު ފަރުމާކުރުން އަމަލީ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވާ ގޮތް ބެލުން

އޮޑިޓުގެ މި ބައިގައި ބަލައިފައިވަނީ، ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމް ކުރުމުގެ މަޝްރޫޢާ ގުޅޭ ޕްރޮކިއުމަންޓް ތައްޔާރުކޮށްފައިވަނީ ތަރުތީބުން ހާސިލުވާ ގޮތަށްތޯ އާއި ނިޒާމު ފަރުމާކުރުމާއި އަމަލީ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވަނީ އެއްބަސްވުންތަކާއި ކަމާގުޅުންހުރި ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަޢުލޫމާތެވެ.

3.1.1 މަޝްރޫޢު ޑިޒައިން ކުރުމާއި ބިޑަށް ކުރުމުގެ މަރުޙަލާ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގައި ވަނީ ކޮންޓްރެކްޓަރާއި ގުޅުންހުރި ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށްތޯ ބެލުން

(ހ) އިންސްޕެކްޝަން ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކޮށްފައިވުން

އެއްބަސްވުމުގައި މަޝްރޫޢުގެ ޑިޒައިންކުރުން އަދި ހާސިލު ކުރުމަށް ކަންކަން ބަޔާންކޮށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް އިންސްޕެކްޝަން ރިޕޯޓް މުރާޖަޢާކުރުމަށް ވަކި ކަނޑައެޅިފައިވާ ބާރާކަން ކޮންސަލްޓަންޓް އިންސްޕެކްޝަން ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރުމަށް ފުރުސަތެއް 2015 ގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓަށް ހުށަހަޅައި އެ ފަރާތުގެ އެޕްރޫވަލް ހޯދާފައިވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

(ށ) ތިމާވެށީގެ އަސަރު ދެނެގަތުމުގެ ބޭސްލައިން ރިޕޯޓް ހުށަހަޅައި އެޕްރޫވަލް ހޯދާފައިވުން

ތިމާވެށީގެ އަސަރު ދެނެގަތުމުގެ ގަވާއިދު (2012/R-27) ގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ މަޝްރޫޢާ ގުޅިގެން ބޭސްލައިން ރިޕޯޓް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓަށް ހުށަހަޅައި އެ ފަރާތުގެ ހުއްދަ ހޯދައިފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރަމެވެ. މި އެސެސްމަންޓްގެ އެހީގައި ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމް ކުރުމުގެ މަސައްކަތުގެ ސަބަބުން ތިމާވެށްޓަށް ކުރާ އަސަރު ދެނެގަނެ، އެއިން ކުރާ ނޭދެވޭ އަސަރުތައް ކުޑަ ކުރުމަށް އަޅަން ޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް ދެނެގަތުމަށް އިރުޝާދުދީފައިވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

(ނ) ޑީވޯޓަރިންގ ޕްލޭން ރިޕޯޓް ކޮންސަލްޓަންޓް ހުށަހަޅައި ދީފައިވުން

މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓާއި މަޝްރޫޢުގެ ކޮންސަލްޓަންޓާއި ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ސްކޯޕްގެ 1.10 ގައި، ޑީވޯޓަރިންގ ޕްލޭން އެޕްރޫވަލްއަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓަށް ހުށަހަޅަން ވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، މި ނިޒާމު ގާއިމުކޮށްފައި ހުންނާނެ ގޮތުގެ ތަފްސީލް، ބޯރހޯލް ކުރާނެ ގޮތް އަދި މަޝްރޫޢުގެ ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ޕްރޮސެސްތަކުގެ ތަފްސީލް، މަޝްރޫޢުގެ ޑީވޯޓަރިންގ ޕްލޭން ހުށަހަޅައި އެޕްރޫވަލް ކޮންސަލްޓަންޓް މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައިފައިވެއެވެ. މި ދެންނެވި ރިޕޯޓް އިޖުރާއަތް ހުށަހަޅާ ދުވަހު ކަމަށް މިނިސްޓްރީން ލިޔުމަކުން މަޢުލޫމާތު ދީފައިވާކަމަށް، އިޖުރާއަތު ޑީވޯޓަރިންގ ޕްލޭން ދޫކޮށްފައިވާ ކޮންސްޓްރަކްޝަން ހުއްދައެއް ނެތި، މި ރިޕޯޓް ގެނައުމަށް ފަހު މިގޮތުން ބަލައިގަތުމުގެ މަރުޙަލާގައި އިޖުރާއަތު އިން ބަލާނެ ކޮށްފައި ވާއިރު، މި ކަންކަން އިސްލާހު ކޮށްފައިވާކަން އެނގެން ނެތްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

ޕީޓީއެލްޕީ ޕީޖީއިން ރިޕޯޓުތަކަށް ރެގިއުލޭޓަރ ހުށަހަޅާ އިންފޮމޭޝަން ގެންދެވޭކަން ކަށަވަރު ނުކުރެވުނުކަމާއި، ދައުލަތުން ހަރަދު ކޮންމެ ހިސާބު މިފަދަ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ކޮލިޓީ ރިޕޯޓް ކުރުމަށް ހުރަސްއެޅޭނެ ކަމެއްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

އިސްލާހުކުރުން ލަފާދޭގޮތް

ޕީޓީއެލްޕީ ޕީޖީއިން ރިޕޯޓުގައި އިސްލާހުކުރަން ޖެހޭ ކަންކަން ހުރިނަމަ، އެކަންކަމެއް އިސްލާހު ކުރުމަށްފަހު ރިޕޯޓް ހުއްދަ ދިނުމަށާއި، ޕީޓީއެލްޕީ ޕީޖީއިން ރިޕޯޓުގެ ހުއްދަދޭ ނުވަތަ މަޝްރޫޢުގެ އަމަލީ މަސައްކަތް ނުކުރެވޭ ގޮތަށް އިންޖިނިއަރިން ކޮންޓްރެކްޓްގައި ހަރުދަނާ ކުރެވިފައިވާކަން ކަށަވަރު ކުރުމަށް ޤާނޫނީ ގޮތުންވެސް އޮތޯރިޓީއަށް ބާރުދޭން ލަފާދެމެވެ.

3.1.2 މަޝްރޫޢުގެ ކޮލިޓީ ކޮންޓްރޯލް ކުރުމަށް އަމަން ޖެހޭ ފިއުޒިބިލިޓީ އެދާއިރާއި ވެއްސި ބަލުން

(ހ) މަޝްރޫޢު ކޮޓްރެކްޓް ކޮންޓްރެކްޓަރ ދެނެގަނެވުން ނުވުން

މަޝްރޫޢުގެ އެންޖިނިއަރި ޑިޒައިން ކަންކަން ހަމަޖެއްސުމާއި، ޕްރޮޖެކްޓް ޖާރީކޮށްފާނަ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ދަނީ އެންޖިނިއަރި އެއްބަސްވުންތަކާއި ޓެކްނިކަލް ސްޕެސިފިކޭޝަން ގާއިމުކުރާ ގޮތުގެ އެއްގޮތްވާ ގޮތަށް ކަމަށް ކޮށް ޔަޤީންކުރުމާއި، މަސައްކަތް ހިނގާމުންދާ ގޮތް މޮނިޓަރކޮށް ވެރިފައި ކުރެވޭ ޖެހޭ އެންޖިނިއަރ ބޭނުންވާ ކަމަށް ކޮށް ވަކި ކޮށް ބޮޑު ކުރަމުންދާ ހިމެނޭ ޖެހޭ ރިކުއަރމަންޓްތަކަށް ވެރިފައި ކުރެވިފައި ވާކަމާއި ބިޑިންގ ޑޮކިއުމަންޓް އިޙްތިޔާރު ކުރުމާއި، ކުރިއަށް ގެންދާނަމަ ސުޕަވައިޒަރ ދެމުންދާ ސްޓޭޖުތަކުގެ މަޝްރޫޢު ކޮންޓްރެކްޓް ކޮމްޕްލައިއަންސް ކޮށް މަސައްކަތްތަކާއި، މަސައްކަތް ސުޕަވައިޒް ކުރުމަށް ކޮންޓްރެކްޓް ކަނޑައަޅައި މިހާރު ދިރާސާކުރެވޭ ކަމާއި ޚިދުމަތް ހޯދުމަށް މި މަޝްރޫޢު ކޮޓްރެކްޓް ކޮންޓްރެކްޓަރ ދެނެގަނެވުން ނުވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

(ށ) ޑިޒައިންގެ ކޮޕީއެއް ކޮންޓްރޯލް ޑިޒައިން އަދި ޑިޒައިން ކޮލިޓީ ކޮންޓްރޯލް އެންޑް އެޝުއަރެންސް ޑިޒައިން ތައްޔާރުކޮށްފައި ނުވުން

މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓާއި މަޝްރޫޢުގެ ކޮންސަލްޓަންޓާއެކު 3 ޑިސެމްބަރ 2015 ގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި، މަސައްކަތުގެ ސްކޯޕް (ސެކްޝަން 1.3) ގައި ޑިޒައިންގެ ކޮޕީ ކޮންޓްރޯލް ޑިޒައިން އަދި ޑިޒައިންގެ ކޮލިޓީ ކޮންޓްރޯލް އެންޑް އެޝުއަރެންސް ޑިޒައިންއާ ތައްޔާރުކޮށްދިނުމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް، މި ޑިޒައިންތައް ކޮންސަލްޓަންޓާ ހަވާލުކޮށްފައި ނުވުމަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ނުވާކަމާއި ޑިޒައިން ތައްޔާރުކޮށްފައި ނެތްކަމާއި ޑިޒައިން ތައްޔާރުކުރުމަށް ނުވާ ކަމަށް ފާހަގަކުރަމެވެ. މިނިސްޓްރީގެ ސަރަޙައްދު، މި ނިޔާމު ގައިމުކޮށްފައިވާ ކޮންޓްރެކްޓްގައި ބާރުވެރިކަން ސްޓްރަކްޗަރަލް، ކޮންކްރީޓް، ރޯޑުގެ އިންޖިނިއަރިންގ ޑިޒައިން ބަޔާންކޮށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަނޑަވަރު ކުރެވުން ނުވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. މިހާރުގެ ޙާލަތުގައި، ކޮންސަލްޓަންސީ ކޮންޓްރެކްޓް ދެނެގަނެވުން ހަރުދަނާ ކުރުމުގެ ސަރަޙައްދުތަކަށް ފާހަގަކުރަމެވެ.

(ނ) މިނިސްޓްރީ އާއި އެންވަޔަރަންމަންޓުން އެޑްރެސް ކޮންޓްރެކްޓަރ ފައިނޭންޝަލްކަން، މަޝްރޫޢުގެ ބަޖެޓް މަސައްކަތްތައް އިންސްޕެކްޝަން އެޑްރެސް ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ ބަޖެޓް މަސައްކަތް ފައިނޭންސް އިންސްޕެކްޝަން އެޑްރެސް ކޮންޓްރޯލް ނުވުން

ފަންޑުދެވިފައިވާ ސިޓީގެ ޕާޓީއިން ނަޝްރުކުރާ ގޮތުގެ ކުރުމަށް މަޝްރޫޢުގެ ބަޖެޓާއި ކޮންސަލްޓަންސީ ކޮންޓްރެކްޓުން ކޮށްދިނުމަށް ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ބިލްތަކުގެ، ބިލު އިސްތިހާރު ކުރެވުނު ގޮތަށް މަޝްރޫޢު ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ކޮންސަލްޓަންޓުގެ ފައިނޭންސް ރިޕޯޓާއި ފާހަގަކުރެ-

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ކަނބާފަރި ބިލްޑިންގ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: www.audit.gov.mv | info@audit.gov.mv

އެކްސްޕާރޓުންގެ ތަޢުލީމާއި ތަޖުރިބާ އަދި ބިސާރަތު ދޫ އުސްތާޒުން ކަމާއި، މިގޮތުން ޓްރޭނިންގ ދިނުމުގެ ބޭނުމަށް ކޮންސަލްޓަންޓުންގެ ފަރާތުން މަސައްކަތް ކުރާ ފަރާތްތަކަކީ މަސައްކަތަށް ޤާބިލް ފަރާތްތަކެއްކަން ކަށަވަރު ކުރުންކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. އަދި، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓާއި ކޮންސަލްޓަންޓާ ދެމެދު 03 ޑިސެމްބަރު 2015 ގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ 4.2 ވަނަ މާއްދާގައި، އެ އެއްބަސްވުމުގެ އެޕެންޑިކްސް-C ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޓީ-އެކްސްޕާރޓުންނަކީ މިނިސްޓްރީން ހުށަހަޅާ ދިވެހިންނާ ފަރާތްތަކެއް ކަމުގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި، ކޮންސަލްޓަންޓުންގެ ފަރާތުން މަސައްކަތް ކުރާ ޓީ-އެކްސްޕާރޓުން ބަދަލު ކުރަން ބޭނުންވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި، އެކަން މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައި މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހުގައި، ބަދަލު ކުރަން ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ ބަދަލު ކުރާނީ އެ ޓީ-އެކްސްޕާރޓެއްގެ ކޮލިފިކޭޝަނުގެ ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ މަތީ ކޮލިފިކޭޝަނެއްގެ ފަރާތަކަށް ވަނަވަރުކަމަށް އެއްބަސްވުމުގެ 4.4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

ނަމަވެސް، މިނިސްޓްރީން ހުށަހަޅާ ދިވެހިންނާ ފަރާތްތަކުން މަޝްރޫޢުގެ ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް އޮން-ސައިޓުގައި އިންސްޕެކްޝަން އެޕްރޫވް ކޮށްފައިވާއިރު، މިނިސްޓްރީން އެޕްރޫވްކޮށްފައިވާ ޓީ-އެކްސްޕާރޓުން ބަދަލު ކުރުމަކާ ކޮންސަލްޓަންޓުންގެ ފަރާތުން މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައިފައިވާކަން އެނގެން ނެތްކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، ބަދަލު މަސައްކަތްތަކުގެ އެއްވެސް ފަރާތަކުން އިންސްޕެކްޝަން އެޕްރޫވް ކޮށްފައި ނުވާކަން ވެސް ފާހަގަކުރަމެވެ.

ކޮންސަލްޓަންޓުންގެ ފަރާތުން މަސައްކަތުގެ ޕްރޮގްރެސް ކަށަވަރު ކުރަމުން ރިޕޯޓުގައި މަސައްކަތް ކުރާ ޓީ-އެކްސްޕާރޓުންނަކީ މިނިސްޓްރީން ހުށަހަޅާ ދިވެހިންނާ ފަރާތްތަކުން ވާން ޖޯއިނުވި، ޕްރޮގްރެސްގައި މަސައްކަތްކުރާ ކޮންސަލްޓަންޓާ ފަރާތްތަކުގެ ފަރާތުން ޑޮކިއުމަންޓް ރިއާޢަތް ކޮށް މިނިސްޓްރީން ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ފަރާތްތަކާއި ކަމުގައި ނުވާނަމަ، މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދެވިދާނެ މިނިސްޓްރީން ކޮންޓްރެކްޓް ބާތިލް ކުރުމާއި އަދި ކޮންސަލްޓަންޓާއި އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފަށް ކަށަވަރު ކުރުމަށް ސަމާލުކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

ސާމްޕަލްގެ ގޮތުގައި ބެލި ޕްރޮޖެކްޓްތަކުން ފާހަގަ ކުރެވުނު ކޮންސަލްޓަންސީގެ ތަފްސީލް ތިރީގައިވާ ތާވަލުގައި އެވަނީއެވެ؛

ތަފްސީލް	ކޮންސަލްޓަންޓް ހުށަހަޅާފައިވާ ޓީ-އެކްސްޕާރޓުން އެޕްރޫވް ކުރެވިފައިވާ އަދަދު	ކޮންސަލްޓަންޓް ހުށަހަޅާފައި ނުވާ ޓީ-އެކްސްޕާރޓުން އެޕްރޫވް ކުރެވިފައިވާ އަދަދު	އެއްވެސް ފަރާތަކުން ސައިޓުގައި ކުރެވިފައިނުވާ އަދަދު	ޖުމްލަ
އިންޓަރިމް ޕޭމަންޓް ސަޓިފިކެޓް	23	26	-	49
ޑިޒައިން އެޕްރޫވަލް ފޯމު	25	18	-	43
ފީލްޑް މެއިން ލައިން ޓެސްޓިންގ	-	16	5	21
ޕްރޮގްރެސް ރިވިއު	6	13	-	19
ފީލްޑް ކަމްޕެކްޝަން ޓެސްޓް ބީ ކޯން ޓެސްޓް ކަމްޕެކްޝަން	-	8	2	10
ކޮންކްރީޓް ކާސްޓިންގ އިންސްޕެކްޝަން ފޯމު	1	5	1	7
ޖުމްލަ	**55**	**86**	**8**	**149**

ތާވަލު 1: މަޝްރޫޢުގެ އިންސްޕެކްޝަންތަކުގައި ޓީ އެކްސްޕާރޓުންގެ ގޮތުގައި އެޕްރޫވް ކުރެވިފައި ނުވާ ފަރާތްތަކުން އިންސްޕެކްޓްކޮށް އެޕްރޫވްކޮށް އަދި އިންސްޕެކްޓް ނުކޮށް އެޕްރޫވް ކުރެވިފައިވާ މަސައްކަތްތައް

(ރ) މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުން މަޝްރޫޢުގެ މަސައްކަތް މިނިސްޓްރީ އޮފް ޕްލޭނިންގއާ ހަވާލުކުރުމުގައި ހުރި އާލާތް ޒިންމާދާރުން ކަށަވަރު ނުވުމާއި، އެއްވެސް މުއައްސަސާއަކުން ޒިންމާއެއް ނުނަގާ ގޮތަށް ދޫކޮށްލާފައި ހުރުން

ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމުކުރުމުގެ މަޝްރޫޢުގެ މަސައްކަތް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުން ކޮންޓްރެކްޓް ކުރުމުން ޑިޒައިން ކުރަމުން ދިޔަ ނަމަވެސް، ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތަށް ގެނެވުނު ބަދަލާ ގުޅިގެން އޮކްޓޫބަރު 2018 ގައި، މި މަޝްރޫޢުގެ މަސައްކަތް މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރަށް ބަދަލު ކުރެވިފައެވެ. ނަމަވެސް، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުން މަޝްރޫޢާ ގުޅޭ ލިޔެކިޔުންތައް މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރަށް ބަދަލު ކުރުމުގައި، ޒިންމާދާރުން ކަށަވަރުކުރާ ގޮތަށް ލިޔެކިޔުމުގެ ތަފްސީލު ބަޔާންކޮށް ހަވާލުކުރި ނުވުމުގެ ސަބަބުން، މި މަޝްރޫޢު މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރާ ހަވާލު ކުރުމުން ސިޓީ ބެލެހެއްޓި ހަވާލު ކުރުމުން ލިޔެކިޔުންތަކުގެ ތަފްސީލު ދެނެގަނެވިފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

މީގެ އިތުރުން، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުން މަޝްރޫޢުގެ މަސައްކަތް މިނިސްޓްރީ އޮފް ޕްލޭނިންގއާ ހަވާލުކުރުމުގައި ގިނަ ދުވަސްތަކެއް ހިނގައިދިޔަ ކަމާއި، އޭގެ ސަބަބުން، އެ މުއްދަތުގައި ނިޒާމަށް ދިމާވެފައި ހުރި މަސައްކަތެއް ހައްލު ކުރުމަށް ދަތިތަކެއް ކުރިމަތިވެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ. އެގޮތުން، ކޮންސަލްޓެންޓްގެ ފަރާތުން 19 އޮކްޓޫބަރު 2020 ގައި އެކުލަވާލައިފައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ޕްލޭނިންގއަށް ހުށަހަޅައިފައިވާ ޕްރޮގްރެސް ރިޕޯޓުގައި، އޮކްޓޫބަރު 2018 އިން ފެށިގެން، 2019 ޖަނަވަރީ ހަމައަށް (މިނިސްޓްރީ އޮފް ޕްލޭނިންގއިން މި މަޝްރޫޢާ ހަވާލުވުމާ ހަމައަށް) އެއްވެސް ފަރާތަކުން މަޝްރޫޢުގެ މަސައްކަތް ކޮންޓްރޯލް ނުކުރާ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އަދި އެ ދުވަސްވަރަކީ ޑިފެކްޓް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތު ކަމަށްވާއިރު، އެ މުއްދަތުގައި ދިމާވާ މައްސަލަތައް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓަށް އަންގަމުން ދިޔަ ނަމަވެސް، މަޝްރޫޢު ކޮންޓްރޯލް ކުރާނެ ފަރާތެއް ނެތުމުގެ ސަބަބުން ނިޒާމުގައި ހުރި މަސައްކަތަށް މިނިސްޓްރީއަށް ޖަވާބުދާރީވާނެ ދާއިރާއެއް ނެތް ކަމަށް ވެސް ބަޔާންކޮށްފައެވެ.

(ބ) ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމުކުރުމުގެ މަޝްރޫޢާ ގުޅޭ ދިރާސާ މަޢުލޫމާތާއި ލިޔެކިޔުން ބަލަހައްޓާފައި ނުވުން

ދައުލަތުގެ އެސެޓްތަކާއި މުއައްސަސާތަކުން އެ މުއައްސަސާއެއްގެ ތާރީޚާއި ކުރިން ކަނޑައަޅާ ދުވަހުގެ ތެރެއިން މިންވަރުކޮށް، ރެކޯޑުކޮށްފައި އެ މަސައްކަތްތަކުގެ ލިޔެކިޔުންތަކާއި ރިޕޯޓްތައް ބަލަހައްޓަން ވާޖިބުކަން ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް މިނިސްޓްރީން ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމުކުރުމުގެ މަޝްރޫޢާ ގުޅޭ ބައެއް ދިރާސާތަކުގެ ލިޔެކިޔުންތައް އޮޑިޓަށް ނުފެންނާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން، އިންޖިނިއަރިންގ ޑިޒައިން ސަރވޭ ރިޕޯޓްތަކާއި، ޕްރޮޖެކްޓް ޑޮކިއުމަންޓް، ޓެންޑަރ ބަލާފައިވާ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭ ލިޔެކިޔުމާއި ޕްރޮގްރެސް ރިޕޯޓްތައް ބަލައިގެން މަޝްރޫޢުގެ ޑިޒައިން ޕްލޭން ނުވާކަމެވެ. އަދި، މި މަޝްރޫޢުގެ ޑިޒައިން ޕްލޭނާ ގުޅޭ މިނިސްޓްރީގައި އެ މަޝްރޫޢާ ގުޅޭ ލިޔެކިޔުމެއް ނެތް ކަމަށް މިނިސްޓްރީން މަޢުލޫމާތު ދީފައެވެ.

މަޝްރޫޢުގެ އިންޖިނިއަރިންގ ޑިޒައިން ސަރވޭ ރިޕޯޓް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުގައި ބަލަހައްޓާފައި ނުވާއިރު، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޕްލޭނިންގއާ ވެސް މި މަޝްރޫޢު ބަލަހައްޓާފައި ނުވާތީ، މި ފޮނުވާ އިންޖިނިއަރިންގ ޑިޒައިން ސަރވޭ ރިޕޯޓް ސެޓް ސިސްޓަމްގައި ރައްކާ ކުރެވިފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. އެގޮތުން، ސެޓް ސިސްޓަމްގައި ރައްކާ

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ބަހާރޯޓީ ބިލްޑިންގ 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

ކޮންޓްރެކްޓަރ ހަމައެކަނި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ޕީއެސްއައިޕީއަށް ކުރި ހަރަދު އެކަށީގެން، މި މަޝްރޫއުއަށް މިނިސްޓްރީން ކުރި ޚަރަދާ ހަރަދު ކަނޑައެޅުމަށްބޭނުންވާ ނެތްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

ދައުލަތުގެ މިފަދަ މުހިއްމު މަޝްރޫޢުތަކާ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭ އެންމެހައި ލިޔެކިޔުންތަކާއި މައުލޫމާތު ބަލަހައްޓަމުން ނުދިއުމަކީ، ދައުލަތުން މަޝްރޫޢުތަކަށް ކުރާ ހަރަދުތަކުގައި އަމަލީ ބަލައިލުމުގެ އުނދަގޫކަމާއި ނިޒާމީ ހާލަތު ކުރިމަތިވެދާނެ ދެނެގަތުމަށް ދަތިކަން އެޔާ ކަމުއައިކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

އިސްލާހުކުރަން ލަފާދޭނަމެވެ

(ހ) މިނިސްޓްރީން ކޮށްދޭ ކަމާ މަޝްރޫޢުތަކުގެ މަސައްކަތް ހިނގުމުން ދަނީ އެއްބަސް ވެފައިވާ ފެންވަރަށާއި މިންވަރަށްކަން ކަށަވަރު ކުރުމަށް ޕްރޮޖެކްޓް މޮނިޓަރިންގ ރިޕޯޓް މަސައްކަތްތަކަށް ކުރިއަށްދާ މިންވަރާއި ފެންވަރު ދެނެގަނެ، ރިޕޯޓުގެ ސަމާލުކަން އިތުރުކުރުމުގައި މިނިސްޓްރީގެ ދައުރު ފުޅާކުރުމަށާއި،

(ށ) ދައުލަތުން ހިންގާ މަޝްރޫޢުތަކަށް އުނދަގޫވާފަދަ އެއްބަސްވުންތަކާ އެއްގޮތަށް މަސައްކަތް ހިނގަމުންދާކަން ކަށަވަރުކުރުމަށާއި މަޝްރޫޢުތަކުގައި މަސައްކަތް ކުރާ ޕީ-އެލް-ސީ ޕްރައިވެޓް ކޮމްޕެނީ މިނިސްޓްރީން އެޕްރޫވް ކޮންޓްރެކްޓާ ފައިނޭންސް ކަށަވަރު ކުރުމަށާއި މިފަދަ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ކޮމިޓީ ކޮންޓްރެކްޓް ޕްރޮޖެކްޓް ބެލެހެއްޓުން ސޮފްޓްވެއަރ ކުރުމަށާއި މަޝްރޫޢުގެ ކޮމިޓީ ހިފެހެއްޓުމަށް ބެލެހެއްޓުން ހުރިހާ ގޮތަކުން ދޭހަ އެންމެ ރަނގަޅު ރިޕޯޓުތައް ހިއްސާ ކުރުމަށް އިތުރު ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކުރަމުން އެ ވަސީލަތްތައް ގާއިމް ކުރުމަށާއި؛

(ނ) ދައުލަތުން ކުރިއަށް ގެންދާ މަޝްރޫޢުތަކުގެ އެގްރިމަންޓް ސްޓޭޓްމަންޓް ހަރުދަނާ ކުރުމަށާއި، އޮޑިޓް ސަބަބަކާ ހެދި މަޝްރޫޢު ހިނގަން އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލު ކުރަން ޖާގަ ހާލަތްތަކުގައި ހާލަތު އޮވަރ ޓެކްއޯވަރކޮށް ބެލެހެއްޓުމުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓާއި މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އަށް ދަންނަވަމެވެ.

(ރ) ދައުލަތުން ހިންގާ މަޝްރޫޢުތަކާ ގުޅޭ އެންމެހައި ލިޔެކިޔުންތަކާއި ފައިނޭންޝަލް ރިޕޯޓްތައް ބެލެހެއްޓުމުގައި، މަޝްރޫޢުއް ކުރިއަށް ގެންދާ އެ މަޝްރޫޢާ ގުޅޭ ޕްރޮޖެކްޓް ޑޮކިއުމަންޓްތަކާއި ޕްރޮގްރެސް ރިޕޯޓް އެހެން އެއްގޮތަކީ ކުރިމަތިން ހަވާލު ކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް، މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސްގެ، އަދި ފިނޭންސް ދަންނަވަމެވެ.

3.1.3 މަޝްރޫޢުގެ އަމަލީ މަސައްކަތް ކޮންޓްރެކްޓަރ ޕާސްކޮންޓްރެކްޓާ އީ.އައި.އޭ އާ އެއްގޮތަށް ބެލުން

(ހ) އީ.އައި.އޭގައި ބަޔާން ކޮންޓްރެކްޓާ ސަބަކޮންޓްރެކްޓު ނޫން އެހެން ސަބަކޮންޓްރެކްޓުގައި ނަގާފަ ބޭނުންކުރުމަށް އައުޓްޕުޓް ހުޅު ހަރައިކުރުމަށް، ކަނޑައަޅާފައިވާ ފެން މިންގައި ހުޅު އަޅާފައި ނުވުމާއި، މި ސަބަކޮންޓްރެކްޓުގެ ބޭސް ލައިން ސްޓަޑީ ހަދާފައި ނުވުމާއި މި ސަބަކޮންޓްރެކްޓަރ މިހާރު ހިމާޔަތްކޮންޓްރެކްޓާ ސަބަކޮންޓްރެކްޓް ކަމުގައިވުން

ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ގާއިމް ކުރުމުގެ މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން ތިމާވެށްޓަށް އަސަރުކުރާނެ މިންވަރު ދެނެގަތުމަށް ތައްޔާރު ކުރި ތިމާވެށްޓަށް އަސަރުކުރާ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓް (އީ.އައި.އޭ) ގެ 9.5 ވަނަ ސެކްޝަނުގެ ތާވަލު 23 ގައި، މަޝްރޫޢުގެ އަމަލީ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދާ އިރު ތިމާވެށްޓަށް އެންމެ ބޮޑަށް އަސަރުކުރާނެ އެއް ކަމަކީ އައުޓްފޯލް ހުޅު އެޅުން ކަމުގައި ބަޔާން ކޮންޓްރެކްޓު ވެއެވެ. އަދި މަޝްރޫޢުގެ އޮޕަރޭޝަނަލް މަރުހަލާގައި ބޭރުކުރާ ނަރުދަމާ ނަޖިސް ފެނުގެ ސަބަބުން ތިމާވެށްޓަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ނޭދެވޭ އަސަރުތަކެއް ކުރާނެ ކަމަށް ބަޔާން ކޮށްފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި މަސައްކަތް ކުރަން ފަށާ ތިމާވެށްޓަށް ކުރާ އަސަރު ލަފާ ދެކުމުން، އީ.އައި.އޭ ރިޕޯޓުގައި ބަޔާން ކޮންޓްރެކްޓާ

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ބަނގަޅި މަގު، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މާލެ ސިޓީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: www.audit.gov.mv | info@audit.gov.mv

ގޮތަށްކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. ނަމަވެސް، ނަޖީސް ބޭރުކުރުމަށް އަޅާފައިވާ އައުޓްފޯލް ހޮޅި އަޅައިފައިވަނީ އީ.އައި.އޭގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދަށްވުރެ ދެކުނުގައި ގާތްގަނޑަކަށް 800 ފޫޓު ދުރުގައިކަން (ތަސްވީރު 1) ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ. އެގޮތުން، ފުވައްމުލަކުގެ ދެކުނުގައި އޮންނަ މި ސަރަހައްދަކީ އެކި ބާވަތްތަކުގެ މިޔަރު ސާފުވުމަށާއި ވިހެއުމަށް ޖާގަ ދޭ ސަރަހައްދެއް ކަމަށް ވެފައި، މި ސަރަހައްދަކީ އާއްމުކޮށް ކަސްޖެ މިޔަރާއި، ފާނަ މިޔަރާއި، އެންމަޖެ އާއި ފުރުހިރި އުޅޭ ސަރަހައްދެއްކަމަށްވާއިރު، މި ދިރުންތަކަކީ ދުނިޔެއިން ނެތިދިޔުމުގެ ބިރުހުރި ދިރުންތަކެއް ކަމަށް ވުމުން މި ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރުމަކީ މުހިއްމު ކަމެއް ކަމަށް ވެސް، ތިމާވެށި ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ގާނޫނުގެ ދަށުން، 22 ޖުލައި 2020 ގައި ހިމާޔަތްކުރެވިފައިވާ ސަރަހައްދެއްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

މީގެ އިތުރުން، އައުޓްފޯލް ހޮޅިން ބޭރުވާ ނަޖިހާއި ނަޖިސްފެނުން ތިމާވެށްޓަށްކުރާ އަސަރު ވީހާވެސް ކުޑަކުރުމަށް އައުޓްފޯލް ހޮޅި ފަޅުފަރުން ވާނީ 15 މީޓަރު އަޑީގައި ކަމަށް އީ.އައި.އޭގެ ސެކްޝަން 5.6.1.4 ގައި ބަޔާން ކޮށްފައި ވިޔަސްވެސް މަޝްރޫޢުގެ ނަޖީސް ހޮޅި ވަޅުލާފައިވަނީ 10 މީޓަރު އަޑީގައިކަން (ޗާޓު 3) އޭޖީ-ބިލާޓް ކުރެވުމުން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. މިފަދަ މަޝްރޫޢުތަކުގެ މަސައްކަތް ކުރުމުގެ ކުރިން ތައްޔާރުކުރާ ބޭސް ލައިން ސްޓަޑީއަކީ މަޝްރޫޢު ގެއިން ކުރުމުގެ ކުރިން އެ ސަރަހައްދުގެ ތިމާވެއްޓާއި ވަށައިގެންވާ ސަރަހައްދު ދިރާސާ ކުރުމަށް ކުރާ ތަހުޤީޤު ކުރާ ސްޓަޑީއެއްކަމާއި މި ސްޓަޑީގެ އެހީގައި މި ސަރަހައްދުގެ ތިމާވެއްޓާއި ވަށައިގެންވާ ސަރަހައްދުތަކަށް ނިޒާމުގެ ސަބަބުން އަންނަ ބަދަލު ދެނެގަނެވި، ގެއްލުން ވީހާވެސް ކުޑަކުރުމަށް އަޅަން ޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަށް މަގުފަހި ކޮށްދެއެވެ. އެގޮތުން، އީ.އައި.އޭގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދު ނޫން އެހެން ސަރަހައްދެއްގައި، ނަޖީސް ބޭރުކުރުމަށް އައުޓްފޯލް ހޮޅި އަޅައިފައި ވާއިރު، މި ސަރަހައްދު ހިމާޔަތް ކުރެވިފައި ވަނީ މަޝްރޫޢުގެ މަސައްކަތް ނިމުމުން ފަހުން ކަމުގައި ވިޔަސްވެސް، މި ސަރަހައްދަކީ އޭގެ ކުރިން ވެސް ދިރުންތަކީ ގޮތަށް ފާހަގަ ކުރެވޭ ސަރަހައްދަކަން ވާއިރު، މި ސަރަހައްދުގެ ބޭސްލައިން ސްޓަޑީ ހަދައިފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި މި އައުޓްފޯލް ހޮޅި އަޅައިފައިވާ ސަރަހައްދު ބަދަލު ކުރެވިފައިވަނީ އީޕީއޭގެ ހުއްދަ ހޯދައިގެން ނޫންކަމާއި، އީ.އައި.އޭ ރިވިއުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އޯލްޓަރނޭޓިވް ސަރަހައްދު ތަކުގެ ތެރޭގައި ވެސް މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން އައުޓްފޯލް ހޮޅި އަޅައިފައިވާ ސަރަހައްދު ނުހިމެނޭކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް އީޕީއޭއިން މިކަމާ ގުޅިގެން އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އަޅައިފައި ނުވާކަން ވެސް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ތަސްވީރު 1: ނަޖީސް ހޮޅި އެޅުމަށް އީ.އައި.އޭ ގައި ފާސްކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދާއި (ރީނދޫކުލަ) އަދި މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން ނަޖީސް ހޮޅި އަޅާފައިވާ ސަރަހައްދު (ރަތްކުލަ)، ހިމާޔަތްކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދު (ފެހިކުލަ)

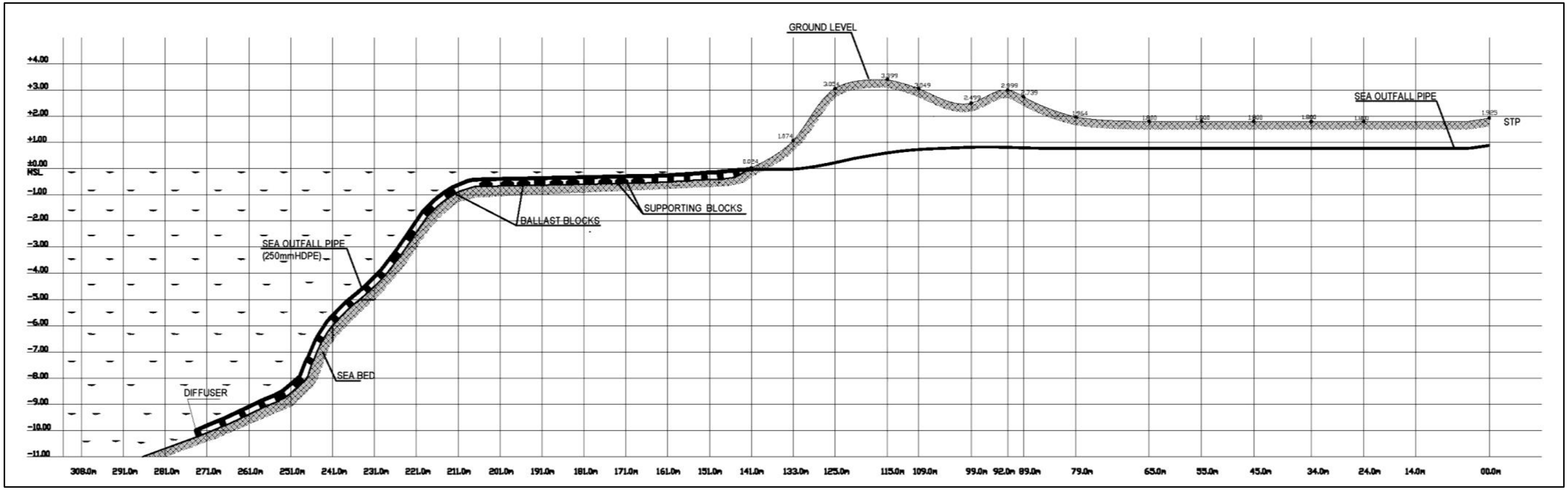

ޗާޓު 3: ސީ އައުޓްފޯލް ހުރި އަޅައިފައިވާ ފެންމިން

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ކޮނިބުރު ހިނގުން، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯނު: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

މިހާރު ނަޖިސް ބޭރުކުރުމުންދާ ސަރަހައްދަކީ ތިމާވެށީގެ ގޮތުން މުހިއްމު ސަރަހައްދުތަކުގައި ވީއިރު، ފާސްކޮށްފައިވާ
އީ.އައި.އޭއާ ޚިލާފަށް އަދި ބޫސްޓަރިން ސްޓޭޖްއެއް ތައްޔާރު ނުކޮށް މި ސަރަހައްދަށް ނަޖިސްބޭރުވާ ގޮތަށް އައުޓްފޯލް އުޅުމަކީ
ވަސްތުތަކުގެ ސަބަބުން ފެއްބަން ލިބޭ ގެއްލުން އިތުރުވެގެން ހިނގައިދާން ވަރަ ކަމެއް ކަމަށާއި، ވަސްތުތަކުގެ ސަބަބުން
ތިމާވެއްޓަށް ލިބޭ ގެއްލުން ވަރަށް ބޮޑުކޮށްފާނެ ހިތަށްއެރުން ދިމާ ކަމެއްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

(ނ) ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ އައުޓްފޯލް ރިޕެއަރު ހަރުދަނާ ފަދަ މަސައްކަތް ކަނޑައަޅާފައިވުން

ފުރިހަމަކުރަން ސިސްޓަމް ގާއިމު ކުރުމުން ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ އައުޓްފޯލް ހޮވުމާ ޕްލޭންކޮށް ތަރައްޤީކޮށް މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ
ކަމަށާއި، މަސައްކަތް ދިމާވާން ފުރުޞަތު ނެތް ބަދަލު ބޭނުން ތަކެއްގެ ބާރުމިން ރަނގަޅަށް އަންދާޒާ ކުރެވިފައި ނުވުމުންކަމަށާއި، އަދި
މިގޮތުން ޖާގަ ހަމަޖެހުމުގެ ކުރިން ކާރިސާއިވެސް ނުދާނެ ގޮތަށް ފަރުގަނޑު ހުރުމަކީ ބަރުވެރިކަން، މަސައްކަތް ހުއްޓުން ކޮންޓްރެކްޓަރުން
ފުރުޞަތު ކޮންޓްރެކްޓް ތަރުތީބުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

ނަމަވެސް، މިކަން ބަލާލާއިރު، 2023 ވަނަ އަހަރުގެ ފެބުރުއަރީ މަހު ބޭނުންގައި ރަށުގެ ފަރު މަސައްކަތް އައުޓްފޯލް ހުރި
ކަނޑާފައިވާތީ، މިހެން މިކަން ދިމާވެ ކުރިން ދިމާވި އައުޓްފޯލްގެ ޖާގަ ރަނގަޅަށް މަސައްކަތަށް ފާހަގަ ހަމަޖެހުމުގެ ގޮތުގައި
ނުވާތީ ކަމަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި މިކަމުގެ ސަބަބުން މި މަސައްކަތް ހައްލުކުރުމަށް އިތުރު ހުރަސް ތަކެއް ކުރިމަތި ޖެހިފައި
ވާހަކަ، އައުޓްފޯލް ފަރު މަސައްކަތް ކާރިސާއި، ނަޖިސް ލީކް ވުމާ އާދޭ ސަބަބުން އިންތިޒާމު ގޮތުންނާއި ތިމާވެށީގެ ނުތަނަވަސް
އަސަރު ކުރުން ކަމުގެ ކުރެވޭ ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން ނަޖިސްގެ ވަށް ދުވަހުގެ ސަބަބުން ރަށްތެރެއިން އުސްކުރީމަށް ޚަރަދުގެ
ބޭނުންވާ ކަމަށްސިފައިން ލިބުމުން ދަރަނީ ފުރިހަމަކުރަށް ސިޓީ ކަމަށްސިފައިން ފެށުމަކީ މަޢުލޫމާތު ދޭތެރެއެވެ. އަދި، އައުޓްފޯލްގެ
މަސައްކަތް ހައްލު ކުރުމުގެ މަސައްކަތުގެ ކުރަން ފަރާތުން ޖެހިން ކުރުމުގެ ދަރަނި މަސައްކަތުގެ ކުރިއަށް ދާރަވަރު ފުރަތަމަ
މަޢުލޫމާތު ދޭތެރެއެވެ.

(ށ) އީ.އައި.އޭގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދު ނޫން އެހެން ސަރަހައްދެއް ނަޖިހާއި ނަޖިސްފެން ސާފުކުރާ
ނިޒާމު ފެއިލްވެ ސްޓޭޖް 1 އޮޅުމަށް ބޭނުން ކޮށްފައިވުން

ތިމާވެށްޓަށް އަސަރުކުރާނެ މިންވަރު ބަލާކަށް ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކުރާ ބަދަލެއް އުފާ ސަރަހައްދުތަކުގެ ތެރޭގައި، އެ ސަރަހައްދުތަކުގައި ހުންނަ
ބަދަލުގެ ތަފާތުތަކާއި، އެ ބަދަލެއް އުފެދުމުން ފެއްބަން ލިބިދާނެ ގެއްލުންތައް ކުރެކުޓުވާން ގޮތާއި، އެ
ބަދަލެއް އުފާ ސަރަހައްދުތަކުގައި ކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ މަސައްކަތްތަކުގެ ސަބަބުން ތިމާވެށީގެ އެހެންހެން ވަސީލަތްތަކަށް
ލިބިދާނެ ގެއްލުމުގެ ބަޔާން އެ ވަސީލަތްތަކުގެ ބަދަލުގައި ދިރާސާކުރަމެވެ. މިގޮތުން، މި މަޝްރޫއަށް އެކަށީގެންވާ
އީ.އައި.އޭ ރިޕޯޓުގެ 7.4.1 ސެކްޝަނުގައި، ނަޖިހާއި ނަޖިސްފެން ސާފުކުރާ ނިޒާމު (އެސް.ޓީ.ޕީ) އާއި ފެއިލްވެ ސްޓޭޖްބަން
1 އަށް މަޝްރޫއުގެ ދަށުން ކުރިއެރުވުމަށް 4,866 އަކަމީޓަރުގެ ބިމެއް ކަމާއި، މިސަރަހައްދުގެ 70% ގައިވާނީ ބަދަލުކަމާއި
ބޮޑު ހުރި ސަރަހައްދުގައިވާ ހިސާބެއް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ. މިގޮތުން، ގޮތުގައިވާ ކަމަށް 60 ބައި އެ ސަރަހައްދުގައި
ވާކަމަށް ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އަދި މީގެ މަޝްރޫއުގެ ދަށުން ކުރިއަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ބަދަލުކުރުން ރިއާޔަތްކޮށް
ގޮތުގައިވާނީ ރިޕޯޓުގައިވާ ފެއިލްވެ ނަގާވާ އަސަރު ކުރާނެ ކަމަށް ރިޕޯޓުގެ 9.3.7 ސެކްޝަނުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާއިރު،
މަޝްރޫއުގެ ސަބަބުން ތިމާވެއްޓަށް ކުރާ އަސަރު ވީހާވެސް ކުޑަ ކުރުމުގެ ގޮތުން، މަޝްރޫއުގެ އަންގަބައި މަސައްކަތްތަކެއް
ކުރަން ވާނީ ފާސް ކޮށްފައިވާ އީ.އައި.އޭ އާ އެއްގޮތްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް، އީ.އައި.އޭގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ

ސަރަހައްދަށް ވުރެ 1,734 އަކަމީޓަރު ބޮޑު، އަދި މުޅިން އެހެން ސަރަހައްދެއް ނަޖިސް ސާފުކުރާ ނިޒާމާއި ޕަމްޕު ސްޓޭޝަން 1 ޤާއިމުކުރުމަށް ބޭނުންކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވިފައެވެ.

ތަސްވީރު 2: އެސް.ޓީ.ޕީ އާއި ޕަމްޕު ސްޓޭޝަން އެޅުމަށް އީ.އައި.އޭގައި ފާސްކޮށްދީފައިވާ ސަރަހައްދާއި (ރީނދޫކުލަ) އަދި މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން އެސް.ޓީ.ޕީ އާއި ޕަމްޕު ސްޓޭޝަން އަޅާފައިވާ ސަރަހައްދު (ރަތްކުލަ)

މީގެ އިތުރުން، މި ސަރަހައްދުގައި އެކަނިވެސް އީ.އައި.އޭގައި ދިރާސާކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދުގައިވާ ރުކަށްވުރެ އެތައް ގުނައެއް އިތުރަށް ރުއް ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ. މި ނިޒާމުތައް އެޅުމަށް ފުޅާން ބޮޑު ސަރަހައްދަކީ އީ.އައި.އޭގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދަށް ވުރެ ބޮޑު އަދި ގަސްގަހުގެ ސަރަހައްދެއްކަމުން އެސް.ޓީ.ޕީ އާއި ޕަމްޕު ސްޓޭޝަން 1 ޤާއިމުކުރުމަށް ރުއްގަސް ކަނޑަމުގެ ސަރަހައްދުން، މަޝްރޫއުގެ ސަރަހައްދުން ވެއްޓިން ދިއްޔާން ކަމަކީ އީ.އައި.އޭގައި އަންދާޒާކޮށްފައިވާ އަސަރަށް އެއަށް ވުރެ ބޮޑުވުން އެކަށީގެންވާކަން ފާހަގަ ކުރަމުވެ. ނަމަވެސް، މަޝްރޫއަށް މި ބަދަލު ގެނެސްފައިވަނީ ކޮން ސަބަބަކާ ހުރިކަން އެނގެން ނެތްކަމާއި މި ބަދަލާ ގުޅިގެން، މި ސަރަހައްދުގެ ބޮސްތަނިން ދިރާސާ ކޮށްފައި ނެތްކަމާއި، ތިމާވެއްޓަށް އަސަރުކުރާ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓަށް ގެނުވާ އެގެންގެމް ނުވަތަ މިފަދަ އެގެންގެމް ކުރިއަށް ގެންދަން ޖާގާ ބަދުމަކަން ތަޢާރަފު ކުރަން ޖާގާ ސޮލިއުޝަނެއް ފޯރުކޮށްފައި ނުވާކަން ވެސް ފާހަގަކުރަމުވެ. މިހެންވުމުން، މަޝްރޫއުގެ ސަރަހައްދު ތިމާވެއްޓަށް ހުރި ގޮތް އަސަރު އެކަށީގެ ކުރުވެން ނެތްކަމާއި، ވެއްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލު ދެނެގަތުމަށް އެކުލެވިގެން ޖާގާ މޮނިޓަރިންގ ރިޕޯޓުގައި އަލާމާތްތައް ބޮސްތަނިން ނެތްކަން ފާހަގަ ކުރެވިއްޖެއެވެ.

ތަފްސީލު	އީ.އައި.އޭގެ ދަށުން ދިރާސާކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދު	އައު ސަރަހައްދުން ފުރަތަމަ ކަނޑައެޅި	އައު ސަރަހައްދުން އިތުރު ކަނޑާފުން	ޖުމްލަ
ސަރަހައްދު އަކަމީޓަރުން	4,866	4,500	2,100	6,600
ރުއް ގަހުގެ އަދަދު	60 ރުއް	އަދަދު އޭޖެންސީން ލިބިފައި ނުވޭ	201 ރުއް 17 ފުނަ ގަސް	-

ތާވަލު 2: އީ.އައި.އޭގެ ދަށުން ދިރާސާކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދު އަދި އައު ސަރަހައްދުން އިތުރު ކަނޑާފުން ސަރަހައްދުގެ ބޮޑު މިނާއި އެ ސަރަހައްދުގައި ހުރި ރުއް ގަހުގެ އަދަދު

(ނ) ތިމާވެއްޓަށް އަންނަ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމަށް ޕީ.އައި.އޭގެ ދަށުން ހުށަހަޅަން ޖެހޭ މޮނިޓަރިންގެ ރިޕޯޓްތައް ހުށަހަޅާފައިނުވުން

މަޝްރޫޢުގެ އަމަލީ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދާ މުއްދަތާއި ހިންގައި ބަލަހައްޓާ މުއްދަތުގައި ކަނޑުގެ ފެންވަރާއި، [illegible]، [illegible] ކޯރަލްރީފާއި، ނަބާތާއި [illegible] [illegible] [illegible] ސަރަހައްދުގެ [illegible] [illegible] އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ގަވާއިދުން ޓެސްޓުކޮށް ބަލަމުން ގެންދިއުމާއި، ހިންގާ ބަލަހައްޓާ މުއްދަތުގައި ނިޒާމުން އުފެދޭ [illegible] [illegible] [illegible] މޮނިޓަރކުރާނެ ކަމަށް މިނިސްޓްރީ އާއި އެންވަޔަރަމަންޓަލް [illegible] އީޕީއޭއަށް ހުށަހަޅަމުންދާ ޕީ.އައި.އޭގެ 12 ވަނަ ސެކްޝަނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ، މި ޓެސްޓްތައް ކުރަން ޖެހޭ [illegible] ރިޕޯޓުގެ ތާވަލު 26 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، ޕީ.އައި.އޭ ރިޕޯޓާއެކު ހުށަހަޅާފައިވާ "[illegible]" ގައި ވެސް މޮނިޓަރިންގ ޕްލޭން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ ވަސީލަތް ހަމަޖެއްސުމަށް އަދި [illegible] އިމްޕްލިމަންޓް ކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އިން އެއްބަސްވެފައިވެއެވެ.

ވެއްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމާއި ރިޕޯޓު ކުރުން

ޗާޓު 4: ވެއްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމާއި ރިޕޯޓް ކުރުމުގައި ފުރިހަމަ ކުރަން ޖެހޭ މަރުޙަލާތައް

ޕީ.އައި.އޭގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އީޕީއޭ އިން ވަނީ ޝަރުތުތަކާއެކު، ޕީ.އައި.އޭގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފުރިހަމަ ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް 17 ސެޕްޓެމްބަރު 2015 ގައި މިނިސްޓްރީއަށް ހުއްދަ ދީފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، މި ދެންނެވި ޝަރުތުތަކުގެ IV އަދި VII ވަނަ ނަންބަރުގައި، ތިމާވެއްޓަށް އަސަރު ކުރާނެ މިންވަރު [illegible] ރިޕޯޓްކުރާ ވެއްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ވެއްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމުގެ ޚުލާސާ ([illegible])، މި އޭޖެންސީއަށް ހުށަހަޅަން ވާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް، މި ރިޕޯޓް ([illegible]) މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިނުވާކަމާއި އެކަމާ ގުޅިގެން އީޕީއޭ އިން އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އަޅާފައިނުވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. އެހެންކަމުން، މި މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ނަޖިސް ތިމާވެއްޓަށް ކޮށްފާނެ އަސަރުތައް، މި އަސަރުތަކުގެ އިތުރުން ކުޑަކުރުމުގެ ގޮތުން އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް ދެނެގަނެވިފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

(ނ) އީ.އައި.އޭގައި ވެށްޓަށް ލިބޭނެ ގެއްލުން ކުޑަކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅުތައް ތަންފީޛުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ނިޒާމެއް އެކުލަވާލާފައިނުވުން

މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުން އެކުލަވާލައި އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީއަށް ހުށަހަޅައިފައިވާ އީ.އައި.އޭގެ 11 ވަނަ ސެކްޝަންގައި، މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން ވެށްޓަށް ކޮށްފާނެ އަސަރު ކުޑަކުރުމަށް އަޅަންވާނެ ފިޔަވަޅުތައް ބަޔާން ކޮށްފައިވާއިރު، އީ.އައި.އޭ ރިޕޯޓުގެ ހުށަހަޅާފައިވާ "އޮޕަރޭޝަނުގެ ޗެކްލިސްޓަށް" ގައި ވެސް މިފިޔަވަޅުތައް ތަންފީޛު ކުރުމަށް މޮނިޓަރިން ޕްލޭނެއް ހިމެނިފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަލާނެކަމަށް ރިޕޯޓުގައި އިމާރާތްކުރާ ފިޔަވަޅުގައި ނަމަވެސް މަޝްރޫޢު ހިނގަމުންދާ ފިޔަވަޅުގައި ތިމާވެށްޓަށް އަސަރުކުރާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ބަލަހައްޓަންޖެހޭ ކަންކަމާއި، ކުރަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެކުލަވާލާފައިވާ ގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަށް އެޕްރޫވް އިން އީ.އައި.އޭ އަށް ދޫކޮށްފައިވާ ހުއްދައިގެ ޝަރުތުތަކުގެ ތެރޭގައިވެސް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި، މިނިސްޓްރީން މި މަޝްރޫޢުގެ ސުޕަވިޝަން ކޮންސަލްޓަންސީއާއެކު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ޓެކްނިކަލް ސްޕެސިފިކޭޝަންސްގެ 2.44 ވަނަ މާއްދާގައި، އެންވަޔަރަންމަންޓަލް މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން އެކުލަވާލުމަށްފަހު ސުޕަވިޝަން ކޮންސަލްޓަންޓް އެ ޕްލޭން އެޕްރޫވް ކުރަންވާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް، މި ދެންނެވި ޕްލޭން އެޕްރޫވްކުރިކަމުގެ ލިޔެކިޔުމެއް ނުފެނޭކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، މި ޕްލޭން ތަންފީޛުކުރޭތޯ ބަލަން ކުރަންޖެހޭ ސުޕަވިޝަން ކޮންސަލްޓަންޓް ކަމަށް ވިޔަސް، ކޮންސަލްޓަންޓުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ރިޕޯޓްތަކުގައި އެންވަޔަރަންމަންޓަލް މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ތަންފީޛުކުރެވިފައިވާ މިންވަރު ހިމަނާފައި ނުވުމުގެ ސަބަބުން، ވެށްޓަށް ލިބޭނެ ގެއްލުން ކުޑަކުރުމަށް އީ.އައި.އޭ ގައި ބަޔާންކުރި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅުތައް ތަންފީޛުކޮށްފައިވާކަން ކަށަވަރުކުރެވިފައި ނުވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

އިސްލާހުކުރަން ލަފާދޭގޮތް

(ހ) މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން އަޅުއްވާ ތަނުގެ އެއްގަމާއި ސަރަޙައްދުގެ އެންވަޔަރަންމަންޓަށް ވީ އެންމެ އަސަރުކުރާ ތަކެތި، އެ ސަރަޙައްދަށް ކުރިމަތިވާ ސީދާ ފިޔަވަޅަށް އިތުރު ގެއްލުން ލިބޭ ކުރުމަށް އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެކުލަވާލަން ފަރާތަކުން ސަރަޙައްދުގައި ދިރިއުޅޭ ފަރާތްތަކުގެ ދިރިއުޅުމާއި މުދަލަށް ލިބޭ ގެއްލުމަށް ސަމާލުކަން ދޭންޖެހޭނެއެވެ؛

(ށ) މިފަދަ މަޝްރޫޢުތަކުގެ މަސައްކަތް ކުރުމުގެ ކުރިން އީ.އައި.އޭގެ ދަށުން އެ ސަރަޙައްދުގެ ތިމާވެށްޓާއި ވަސީލަތްތަކާ ސަރަޙައްދު ދިރާސާ ކުރުމަށް ފަރާތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ބޭސްލައިން ސްޓަޑީއެއް ތައްޔާރުކޮށްދިނުމަށް މަޝްރޫޢުގެ ބަދަލުގައި އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ބޭސްލައިން ސްޓަޑީ އަދާހަމަ ކުރުމަށް؛

(ނ) ތިމާވެށްޓަށް އަސަރުކުރާކަން މިންވަރު ދެނެގަނެވޭނެ ތަފާސްހިސާބު ކުރާ ރިޕޯޓް އެއްގޮތަށް މަޝްރޫޢުތަކުގެ އަމަލީ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި ވެށްޓަށް ލިބޭނެ ގެއްލުން ކުޑަކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅުތައް ތަންފީޛުކުރެވޭކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް؛

(ރ) ތިމާވެށްޓަށް އަސަރުކުރާކަން މިންވަރު ބަލަހައްޓާނެ ރިޕޯޓުގެ ދަރުމަ ހުރިހާ ކަމެއް އެކުލަވާލައި މޮނިޓަރިން ރިޕޯޓްތައް ތަފާސްހިސާބު އިދާރާއަށް ހުށަހަޅަމުންދާ މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުން ކޮންސަލްޓަންޓުގެ ފަރާތުން ބޭނުންކުރެވޭ ރިޕޯޓުކުރާ ސިސްޓަމެއް ގާއިމުކޮށް، މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގެ ހަމަޖެހުންތަކާ އެއްގޮތަށް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އަދި ފިނޭންސް ކޮމިޝަނަށް ދަންނަވަމެވެ.

(ބ) މިނިސްޓްރީން ހިންގާ މަޝްރޫޢުތަކުގައި އީ.އައި.އޭ ރިޕޯޓު އެކުލަވާލައި ތަންފީޛުކުރުމުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ތެރެއިން ފާލައި އީ.އައި.އޭ އާ އެއްގޮތަށް މަޝްރޫޢުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާތޯ ބަލަހައްޓަންވާނެ ޖެހޭ މަސައްކަތްތަކަށް ވަކިން ސުޕަވިޝަނާ ހަވާލުކުރުމަށް މިނިސްޓްރީގެ ދަށުން އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީ (އީޕީއޭ) އިން

ކަމުގައިވުމަކީ އީ.އައި.އޭ އާ ހިލާފުވާ ހާލަތްތަކުގައި މިނިސްޓްރީއާ ދެމެދު ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި މަސްވެރިކަމު ފުރި އަލާކަމަކަށް ވާތީ، އީޕީއޭގެ ޒިންމާ އަދާކުރުމުގައި ހުރި ގޮންޖެހުންތަކާ ގުޅިގެން ކަމާ ގުޅުންހުރި އިދާރާތަކާއި މަޝްވަރާކޮށް، ހައްލެއް ހޯދުމަށް މިނިސްޓްރީ އާއި އެންވަޔަރަންމަންޓަށް ދަންނަވަމެވެ.

3.1.4 މަސްދޫނީގެ ފެންވަރު އަދި ޗެކިން މަރުހަލާގައި ސްޓެބިލިޓީ ޓެސްޓުން ބައިވެރިކޮށްފައިވާ މިންވަރު ދެނެގަތުން

(ހ) ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ މަސްދޫނިއާ ގުޅިގެން އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ސްޓެބިލިޓީ ޓެސްޓުން ބައިވެރިކޮށްފައި ނުވުން

މަސްދޫނިއަށް ހާސިލުކުރެވޭ ނަތީޖާ
• ސްޓެބިލިޓީ ޓެސްޓުން ދޫނިތަކަށް އެފަރާތްތަކުގެ ދަރުބާރު ޒިންމާތައް ފާހަގަ ކުރުން
• ސްޓެބިލިޓީ ޓެސްޓުންގެ ދެދުގައި މުއާމަލާތު ކުރުމާއި ކޮޓެންޓް ކުރުން
• ސްޓެބިލިޓީ ޓެސްޓުންގެ ޒިންމާތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތު އާ ފަރާތްތަކާ ހަވާލު ކުރުން
• ހުރުމަތް ހޯދާ ފަރާތްތަކުގެ ބޭނުންތަކާއި އިހުތިޔާރުތަކަށް އިހުތިރާމް ކުރުން
• މުޖުތަމައު ބަލައިގަންނަ ފަދަ ހުރުމަތެއް ފޯރުކޮށް ދިނުން
• ހުރިހައި ލެވެލްއެއްގެ މުވައްޒަފުން ތަމްރީން ކުރުން

ފުވައްމުލަކް ސިޕީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމުކުރުމުގެ މަސްދޫނާ ގުޅިގެން މިނިސްޓްރީ އާއި ހައުސިންގ އެންޑް އިންވަޔަރަންމަންޓް ބޯޑާއި ދެމެދު 2012 ގައި ހެދިފައިވާ ފޮނުވަންގެ ޕްރޮކިޔުމަންޓުގައި، މަސްދޫނާ ނިމުމުން ހާސިލުކުރެވޭ ނަތީޖާތަކުގެ ތެރޭގައި މަސްދޫނުގެ ސްޓެބިލިޓީ ޓެސްޓުންނާ ގުޅޭން ހުރި ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތައް ހިމަނާފައިވެއެވެ. އަދި، މަސްދޫނުގެ އިމްޕްލިމެންޓޭޝަން ޕްލޭނުގައި، މަސައްކަތު ކުރިއަށް ދާގޮތުގެ ޕްރޮގްރެސް ރިޕޯޓް ކޮންމެ މަހަކު މިނިސްޓްރީއަށް ކޮންސަލްޓަންޓް ހުށަހަޅަން ވާޖިބުކަމާއި، މިނިސްޓްރީން މި ރިޕޯޓް އެސެސްކުރުމަށްފަހު ސްޓެބިލިޓީ ޓެސްޓުންނާ ހިއްސާ ކުރަން ވާން ކަމަށާއި، ރިޕޯޓުތަކުގެ ތަރުޖަމާކޮށް ކޮންސަލްޓަންޓް ފުރުސަތުދިނުމަށް ކަމަށް ބޯޓަކު މި ޕްރޮކިޔުމަންޓުގައި 2.4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި ސްޓެބިލިޓީ ޓެސްޓުން ޝާމިލުކުރުވާ ކުރިއަށް ގެންދާ މަސައްކަތުގައި މިދިއުންވީ ކަންކަން ހާސިލު ކުރެވޭނެ ސްޓެބިލިޓީ އެންގޭޖްމަންޓް ޕްލޭނެއް އެކުލަވައިލައި އެއާ އެއްގޮތަށް އަމަލު ކުރާކަން ކަށަވަރު ކުރެވިގެން ކަމަށްވުމާ ވިސްނަވައިލެވޭ، މި މަސްދޫނުގެ ސްޓެބިލިޓީ ޓެސްޓުން ދެނެގަނެ، އެންގޭޖްމަންޓް ޕްލޭނެއް އެކުލަވައިލައިގެން ނުވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން، މަސްދޫނުގެ އެކި މަރުހަލާތަކުގައި މަޝްވަރާކޮށް، ބައިވެރިކުރަން ޖެހޭ ފަރާތްތަކާއި، މަޝްވަރާ ބޭއްވުމުގެ ބޭއްވާނެ ތަރީހުތަކެއް ކަނޑައަޅައި، އޭގައި ފާހަގަ ކުރެވޭ މައްސަލަތައް ކަމާގުޅޭ އިދާރާތަކަށް ހުށަހަޅާނެ ނިޒާމެއް ގާއިމުކޮށްގެން ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

މީގެ އިތުރުން، މަސްދޫނުގައި އެ ފަރާތްތަކެއްގެ ބައިވެރިވުން މުހިންމުކަމަށް ފާހަގަ ވެފައިވާ ބައެއް ފަރާތްތަކެއް ބައިވެރި ކުރަން ޖެހޭ މިންވަރަށް ބައިވެރިކޮށްފައި ނުވާކަން ވެސް ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ. އެގޮތުން، ފާހަގަ ކުރެވުނު ކަންތައްތަކުގެ ތަފްސީލު ތިރީގައި އެވަނީއެވެ؛

1. މަސްދޫނުގެ ހުރިހާ މަރުހަލާއެއްގައި ފުވައްމުލަކު ސިޓީ ކައުންސިލް ބައިވެރި ކުރުމުގައި ނުވުން

މަސްދޫނުގެ ހުރިހާ މަރުހަލާއެއްގައި ރަށުގެ ކުރިއެރުމާއި ބަރައްދިގެ ކަންކަމުގައި އެންމެ އިސްކަން ހަވާލުވެރިވާ އަދި ބައްދަލުވުން ބޭއްވުމުގެ އިދާރާކަމުގައިވާ ސިޓީ ކައުންސިލް މަސްދޫނުގައި ބައިވެރި ކުރެއްވުމަކީ ނިޒާމު ފަށާ ކުރުމުގެ މަރުހަލާއިން ސާފު ކުރުމުގެ މަރުހަލާގައި ކަމަށް، މަސްދޫނުގެ ކޮންސަލްޓަންޓް މިނިސްޓްރީ އާއި ޙަވާލުވާ ފާރަސީންގެ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ހަރަކާތްތަކާއި ޕްރޮޖެކްޓް ކޯޑިނޭޝަން ރިޕޯޓެއް ސިޓީ ކައުންސިލުން އޭޖެންސީތަކަށް ދިވެހިން މަޢުލޫމާތުދިން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް. އަދި، މީގެ 2016 ގައި މަސްދޫނުގެ އަމަލީ

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ކޮންސޯލް ވިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: www.audit.gov.mv | info@audit.gov.mv

މަސައްކަތް ފެށިގެން ދިޔަފަހުން، ކައުންސިލްތައް ދެ ފަހަރު ބައްދަލު ކޮންފަރެންސްތަކަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުން އޮބްޒަރވަރުން ފޮނުއްވިފައިވާ މަޢުލޫމާތުން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. ނަމަވެސް، މި މަޝްރޫޢަކީ ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ތަރައްޤީއަށް ހިންގެން މުހިންމު އެއް މަޝްރޫޢަކަށްވުމާއި، ސިޓީ ކައުންސިލް ފުރިހަމައަށް ބައިވެރިކޮށްފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އަދި، ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތަކަށް ގެނެވުނު ބަދަލާ ގުޅިގެން ރަށުގެ ފެނާއި ނަރުދަމާގެ މަޝްރޫޢާ ގުޅިގެން ހުރި މުޢާމަލާތްތައް ފަހުން ކުރެވޭގޮތަށް ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ގާއިމުކުރުމުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގގެ ހަވާލުކުރެވުނެވެ. އަދި، އެގޮތުން ކައުންސިލްގެ ބައިވެރިވުން ހޯދުމަށްވެސް މަޝްރޫޢުގެ ޖުޒްއީ ގޮތުން މަސައްކަތްތަކުގައި ކަމަށް ވެސް މަޝްރޫޢުގެ ކޮންސަލްޓަންޓް ފާހަގަ ކޮށްފައެވެ.

މަޝްރޫޢުގެ ހުރިހާ މަރުޙަލާއެއްގައި ކައުންސިލް ބައިވެރި ކުރުވުމަށް ނުވުމުގެ ސަބަބުން، މި ނިޒާމަށް އަހުލުވެރިވުމަށް ދަތިތަކެއް ކުރިމަތިވާ ގޮތްހުރި މުޢާމަލާތް ފުރުޞަތު ނުލިބި ހުރުމާއި، ހަމަ ސިޔާސަތަށް ބަދަލު ގެނެވޭ ރައްޔިތުންގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި ކައުންސިލުން ޝަކުވާ ކުރާ ބައިވެރިވުން މަޝްރޫޢުގެ ދިމާވާ މައްސަލަތަކާ ކުރިމަތިވެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި، ނިޒާމު ފަރުމާ ކުރުމުގެ މަރުޙަލާއަށް ސާފު ކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި، ކައުންސިލްގެ ފިކުރަށް އެއްބަދަލުވުން ލިބިފައިވާކަމަށް ވީ ރިޕޯޓުގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާތީ، މަޝްރޫޢު ހިންގުމުގައި ދިމާވާ މީހުން މަސައްކަތްތަކަށް ކައުންސިލްގެ ބައިވެރިވުން ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ހިމަނަ ޢަމަލު ކުރުވާން ކަންކަން ކުރުމުގައި ވެސް ފާހަގަ ކޮށްފައެވެ.

2. ފެނާއި ނަރުދަމާ މަޝްރޫޢުގެ ހުރިހާ މަރުޙަލާއެއްގައި ފެނަކަ ބައިވެރިކޮށްފައި ނުވުން

ފެނަކައަކީ ނިޒާމު ހިންގަން ހަވާލުވާ ފަރާތްގެ ހައިސިއްޔަތުން މަޝްރޫޢުގެ ހުރިހާ މަރުޙަލާއެއްގައި ވެސް ކޮންސަލްޓަންޓް ކަމާގުޅޭ އެހެން އިދާރާތަކާ ވަރަށް ގާތުން މަސައްކަތް ކުރަންޖެހޭ ފަރާތެއް ކަމުގައި ވިސްނަމުވެސް، ނިޒާމު ގާއިމް ކުރުމުގެ މަޝްރޫޢުގެ ހުރިހާ މަރުޙަލާއެއްގައި ފެނަކަ ބައިވެރިކޮށްފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، ތިމާވެށްޓަށް އަސަރުކުރާ މިންވަރު ބަލާނެކަމަށް ރިޕޯޓު (އީ.އައި.އޭ) ހެދުމާބެހޭ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި، ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކާއި، ރަށު އަދި އަތޮޅު ކައުންސިލްތަކާއި، އެންޖީއޯތަކާއި، ރަށުގެ ރައްޔިތުން އަދި މިފަދަ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ސަބަބުން އަސަރު ކުރާނެ އެންމެހައި ފަރާތްތަކާ ބައްދަލުކުރަން، މި ބައްދަލުވުން ބާއްވަން ޖެހޭ އަދި ބައްދަލުވުމުން ނުކުތް ނަތީޖާ ކުރުގޮތަކަށް އީ.އައި.އޭ ރިޕޯޓުގައި ހިމަނަން ވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މި ޤަވާއިދުގެ ދަށުން، މި މަޝްރޫޢާ ގުޅޭ ފަރާތްތަކާއި (ޏ.އަތޮޅު އަތޮޅު ކައުންސިލް، ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ، ޕްލޭނިންގ ކޮމިޝަން، ދިރާގު ހޮލެ، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ބާޔޯޑައިވަރސިޓީ އެންޑް ކޮންޒަވޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓް، ފްލީޓް އެންޑް ސަބްސްޓޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓް، އަދި ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް) ބައްދަލުވުންތައް ބާއްވާފައިވާކަމަށް، އެންމެންގެ ހިޔާލު ހޯދުމަށް ސާވޭ ކޮންފަރެންސްވާކަން މަޝްރޫޢުގެ ކޮންސަލްޓަންޓް 11 އޮގަސްޓް 2015 ގައި ހުށަހެޅި އެން ހުށަހަޅައިފައިވާ އީ.އައި.އޭ ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަ ކޮށްފައިވެއެވެ.

ނަމަވެސް، އީ.އައި.އޭ ތައްޔާރުކުރުމަށް ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ ފަރާތުން ބައްދަލު ކޮށްފައިވާ ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ގާއިމް ކޮށްފައިވާ ފެނަކަ ރީޖަނަލް އޮފީހުގެ ފަރާތުގެ ތަމްސީލު ކުރައި، އީ.އައި.އޭގައި، ރީޖަނަލް އޮފީހުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ މަސައްކަތަށް ކަނޑައެޅޭ ހިދުމަތާ ގުޅިގެން ހުރި މަސައްކަތްތައް ކުރާނީ، ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގައި ނުވަތަ މިފަދަ

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ކޮނިއްބުރީ ހިގުން، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަލިކު ގޭ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
www.audit.gov.mv | info@audit.gov.mv ފޯނު: 332 3939 ފެކްސް:

ނިޒާމުގެ ސަބަބުން ދިމާވެދާނެ މައްސަލަތައް ފާހަގަކޮށްފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އެހެންކަމުން، ފަންޑަކީ ރިޒަރވް އޮޕަރޭޓް ހަމައެކަނި ކަރަންޓް ޑިޕޮޒިޓް މަސައްކަތް ކުރާ ބަރަކަތްވެފައި، ފަންޑު ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ހިންގުމުގެ ބަޖެޓަރީ ބޭނުމަ އެފަދަ ނިޒާމުގެ ސަބަބުން ފަންޑަށް ދިމާވެދާނެ ކަންބޮޑުވުންތައް ފާހަގަކުރުމުގެ ގޮތުގަކަން އާރު ނިޒާމަކީ އެކަށީގެންވާކަމުގައިކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

މީގެ އިތުރުން، ފަންޑާއިގެ ދުވަހުވަރުން މަޝްވަރާގައި ބައިވެރިވެފައިވާ މަޝްވަރާގެ ކޮންސަލްޓިންގ މަރުހަލާގެ ގުޅުމެއްދިން ކަމުގައި ކޮންސަލްޓަންޓުންގެ ވަޒީރުން މިނިސްޓަރީ އޮފް ނެޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރއަށް 19 އޮކްޓޫބަރު 2020 ގައި ހުށަހަޅައިފައިވާ ޕްރޮޖެކްޓް ކޮމްޕްލީޝަން ރިޕޯޓުގައި ވެސް ފާހަގަ ކޮށްފައިވެއެވެ.

މަޝްވަރާގެ ހުރިހައި މަރުހަލާތަކެއްގައި ފަންޑު ކޮމިޝަން ބައިވެރިކޮށްފައި ނުވުމުގެ ސަބަބުންނާއި މުވައްޒަފުންނަށް އެކަށީގެންވާ ތަފްސީލު ފޯރުކޮށްދީފައި ނުވުމުގެ ސަބަބުން، މަޝްވަރާ ނިމި ފަންޑާއިން ނިޒާމާ ހަވާލުވިއިރު ވެސް މި ނިޒާމާ ގުޅުންހުރި މުހިންމު މައުލޫމާތުތައް ފަންޑުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ދެވިފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. މިހެންވުމުގެ ސަބަބުން، ހަމަސް ކަނެކްޝަންތައް ދޫކުރުން މި މަޝްވަރާ ނިންމާ ހަވާލުކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން 3 މަސް ތެރޭގައިވާކަމަށާއި، ކަނެކްޝަން ގުޅުމާއި ފަންޑާއިގެ ބައިވެރިވުމާއެކު މަޝްވަރާ ނިމުމުގެ ކުރިން ނިންމާލަން މަސައްކަތްތަކެއްކަމުން، އިތުރަށް ޓްރެއިނިންގައިވާ 3 މަސް ދުވަހަކީ ނިޒާމު ހިންގަން ފަށައިގެން ތަޖުރިބާކޮށް، ނިޒާމުގައި ހުރި މައްސަލަތައް ދެނެގަތުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭ ޕައިލެޓް މުއްދަތުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވުނު ދުވަސްކޮޅެއް ކަމަށް މަޝްވަރާގެ ކޮމްޕްލީޝަން ރިޕޯޓުގައި ވެސް ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

(ނ) ޚިދުމަތް ޕްރޮސީޖަރު މެނުއަލްގައި ޚިދުމަތް ދެވޭނެ ކަސްޓަމަރުން ހުރިހާ ޝަރުތުތަކާއި ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި ދިމާވާ މައްސަލަތަކުގެ ތަފްސީލު ފުރިހަމައަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވުން

ފަންޑު ނަރުދަމާ ނިޒާމު ހިންގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަނުއަލްގައި، ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ކަސްޓަމަރުން ޚިދުމަތް ދެވޭގޮތުގެ ދުރާ ކޮޅު ދީފައިވާ އެއް ފޯމުތައް ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ކަސްޓަމަރުން ހުރިހާ މައްސަލަތަކާއި ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި މިންގަނޑުތައް އެ މައްސަލަތަކަށް ޚިދުމަތް ކަސްޓަމަރުން ހަރުދަނާ ގޮތެއްގައި ތަރުތީބުކުރެވިފައިވާ މަޢުލޫމާތު މައްސަލަތަކުގެ ޚިދުމަތް ދޫކުރެވޭ ކަސްޓަމަރުން ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ނަމަވެސް، ފަންޑުގެ ސިޔާސަތު ފަންޑު ނަރުދަމާ ނިޒާމު ހިންގުމަށް ޓަކައި ކަނެކްޝަން ދިނުމުގެ ރޫޅު އަދި 13 ޖުލައި 2018 އިން ފެށިގެން 2020 ގެ ނިޔަލަށް، ނިޒާމާ ގުޅިގެން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލަތައް ބެލި ކަންތައް ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. މި ޚިދުމަތަށް މި ނިޒާމަށް މައްސަލަތައް އެންމެ ގިނައިން ކުރިމަތިވެފައިވާ ޚިދުމަތް ކަމަށް، މި ޚިދުމަތުގައި ފާހަގަކުރެވޭ ނަޒަރުން ބަލާއިރު، ޖެނެރަލްކޮށްވާ ސިޔާސަތުތައް އޮފީހުގެ ފެނުގެ ޚަރަދު އަދި ސަރުކާރުން ކަނެކްޝަން ދެވޭ ޚިދުމަތް ފަންޑު އިސްކޮށް ކަނެކްޝަން ދިނުމަށް ޝަރުތުތަކާއި ޕްރޮސީޖަރުތައް ތަރުތީބުކުރެވިފައިވާ ގޮތް މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށް ބޭނުންވެއެވެ.

މި ޚިދުމަތުގައި ސިޔާސަތު ތެރޭ ކަނެކްޝަން ދޭ މި ޚިދުމަތުގެ ތަޢާރަފު ހިންގަން ފާހަގަކުރެވޭ ނަޒަރުން، ވީނަ މައްސަލަތަކާއި ތަފާތުކޮށް ޗާޖުކުރާ ޚިދުމަތް ދޫކުރެވެނީ މި މައްސަލަތަކަށް ރަނގަޅު ހައްލެއް އެ ޚިދުމަތުގެ ތަފާތުގައި ޕްރޮސީޖަރުތައް ނުބެލުން ކަމުގައި ފަންޑަ ކަސްޓަމަރުންނަށް މައުލޫމާތު ދިނުމަށް ބޭނުންވެއެވެ.

މީގެ އިތުރުން، އޮކްޓޫބަރު 2020 އިން ފެށިގެން ކަސްޓަމަރުންނަށް ބިލްކުރުމަށް މައްސަލަތައް ސިޔާސަތު ރެޖިސްޓްރީއެއްގައި ބަލަހައްޓާ ނިޒާމެއް ގެންގޮސް ކަމުގައި، މައްސަލަތަކާ ގުޅޭ ސިޔާސަތު ފޮނުވާ ފަރާތް ކަމަށް ތިބި ކަމުން ދިޔަ ނަމަވެސް، މި ރެޖިސްޓްރީ

ފުރިހަމައަށް ބަލަހައްޓަމުން ގެންގޮސްފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. އެގޮތުން، މައްސަލަ ހައްލު ކުރެވިފައިވާ ތާރީޚް އަދި މައްސަލައިގެ ސްޓޭޓަސް ފަދަ މުހިއްމު މައުލޫމާތު ރަޖިސްޓަރީގައި ހިމަނައިފައި ނުވާކަމާއި، 2022 ވަނަ އަހަރުވެސް ފުށާއި ނަމްބަރާގެ މައްސަލަތަކުން ހުށަހެޅި، ފުރަތަމައިގެ ބޮލިސްޓިކަން ހ މައްސަލަތަކުން ހައްލު ކުރުމުދާކަން އާޚިރުގެ އިންސްޕެކްޝަން ފޯމަށް ކުރުވިފައިވާ ނަމަވެސް، ފުށާއި ނަމްބަރާގެ ހޯދުމަށްގޮސް އެއްވެސް މައްސަލައެއް 2022 ގައި ރަޖިސްޓަރީގައި ރިކާޑް ކޮށްފައި ނުވާކަން ވެސް ފާހަގަކުރެވުނެވެ.

ޚިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތްތަކަށް ދިމާވާ މައްސަލަތަކުގެ މުޢާމަލާތު ބަލަހައްޓަމުން ނުވާނަމަ ފުރަސަތަށް މައްސަލަތަކަށް ހައްލު ކުރަން ހާޖަތު މުއްދަތާއި، މައްސަލަ ހައްލު ނުކުރެވި ހުރި ނަމަވެސް އެކަން ދެނެގަނެވޭނެ ނިޒާމުތަކާއި ޚިދުމަތް ލިބިގަތުމަށް ފަރާތްތަކަށް ދިމާވާ މައްސަލަތަކަށް ތަކުރާރުވާ މިންވަރު ނުވަތަ މައްސަލަ ދިމާވާ ސަބަބުތަކުގެ ދެނެގަތުން ފަދަ މުހިއްމު މައުލޫމާތު ފަސޭހައިން ދެނެގަނެވޭނެ ނިޒާމެއް ނެތްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

އިސްލާހުކުރަން ލަފާދިނުންތައް

(ހ) ދައުލަތުން ހިންގާ މިފަދަ މަޝްރޫޢުތަކުގައި، ޝާމިލުވާ ފަރާތްތަކާއެކު ސްޓޭކްހޯލްޑަރ އެންގޭޖްމަންޓް ޕްރޯސެސް ބައްޓަންކޮށް، ޕްރޮސީޖަރ ކުރުމުގައި އެއާ އެއްގޮތަށް އަމަލު ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކަމަކަށް މިނިސްޓްރީ އިން އެންގޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ތައްޔާރުކޮށް، ހިއްސާވާނެ އެން ތަކާ ބަދަލު ކުރުމަށް ލަފާދެމެވެ.

(ށ) ޚިދުމަތް ލިބިގަނެވޭ ފަރާތްތަކުން ހިދުމަތާގުޅޭ ދެކޮޅު ގޮތް ދެނެގަތުމަށް އެއް ވަސީލަތެއް ހިދުމަތް ލިބިގަތުމުގައި ވެ ފަރާތްތަކުން ދިމާވާ މައްސަލަތަކުގެ ހުށަހަޅާފައިވާ މިންވަރާއި ހިދުމަތްތަކުން ދެ ފަރާތުން ހައްލު ޝަކުވާތަކާ ގޮތް ހައްލު ޝަކުވާ ރަނގަޅުކޮށްގެން ހިންގާފައިވާ މުއްދަތުގެ ތަފާސްހިސާބުތަކުން ކުރުމުގައި ވާޒިބް، މި މުޢާމަލާތު ހިފެހެއްޓުން ފުރަތަމަ ސިފައެއް ފުށާއި ނަމްބަރާ ނިޒާމަށް ފަރާތް މައްސަލަތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީ ފުރިހަމައަށް ބަލަހައްޓަމުން ފުރަތަ ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް ލަފާދެމެވެ.

3.2 ފުށާއި ނަމްބަރާ ނިޒާމު ހިންގުމުގައި ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކާއި އަމަލުކުރަންޖެހޭ ވަސީލަތްތައް ހަމަޖެހިފައި ވޮޓު ބެލުން

އޮޑިޓުގެ ދި ބަލައިގަތުމުގައި، ފުށާއި ނަމްބަރާ ހިންގުމަށް ފުރަހައިސް ހަވާލުވެފައިވާ، މިފަދަ ނިޒާމެއް ހިންގައި ބަލަހައްޓުމުގައި ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކާ އެއްބަސްވުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތަކާއި ނިޒާމު ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތައް ފުރަހަތަކަށް ހަމަޖެހިފައި ވޮޓެވެ.

3.2.1 ފުށާއި ނަމްބަރާ ނިޒާމު ހިންގައި ބަލަހައްޓުމަށް ކުރާ ދެފަރާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އެއްބަސްވުމެއް ބެލުން

(ހ) ޓްރާންސްޕޯޓް މިނިސްޓްރީގެ ގޮތުގައި ފުރަތަމަ ސިފައެއް ފުށާއި ނަމްބަރާ ނިޒާމު ހިންގައި ބަލަހައްޓަން އެއްބަސްވުމެއް ހަވާލުކޮށް ސިޔާސީގައި ހުށަހެޅި

ޓްރާންސްޕޯޓް މިނިސްޓްރީގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތު ނިޒާމު ރަނގަޅު، ނިޒާމުގެ ރަނގަޅުކުރުމަށް ނުވަތަ ހައްލުކުރުމަށް ކަންކަން ހުރިހާ ކަންކަން ކަނޑައެޅިފައިވާ އެންމެ ފަހުގެ މުއްދަތެވެ. އެގޮތުން، މިނިސްޓްރީ އާއި އެންމެހައި ކަންކަމާ ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަޒީފާ އެއްބަސްވުމުގެ ބޭނުމަށް ޤާނޫނީގޮތުން ގައި މި މަޝްރޫޢުގެ ޓްރާންސްޕޯޓް

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ކޮރަލީ ވިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

ލައިބިލިޓީ މުއްދަތަކީ މަސައްކަތް ނިމޭ ދުވަހުން ފެށިގެން 365 ދުވަސް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އަދި މި އެއްބަސްވުމުގެ ޖެނެރަލް ކޮންޑިޝަންސްގެ ޝަރުތުތަކުގައި ހިމަނައިދީފައިވާ އިންޓަރނޭޝަނަލް ފެޑެރޭޝަން އޮފް ކޮންސަލްޓިންގ އިންޖިނިއަރސް (ފިޑިކް) އެއްބަސްވުމުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގައި، ޑިފެކްޓްސް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އަންނަ ކަންކަން ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ ޚަރަދުގައި ހައްލުކޮށްދޭން ވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އެހެން ނަމަވެސް، ޑިފެކްޓްސް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ފެނަކައިން ނިޒާމު ހިންގައިދިނުމަށް ނުވާކަމާއި، އެކަމާ ގުޅިގެން މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓާއި، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޕްލޭނިންގގެ އަދި އީޕީއޭ އިން އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އަޅައިދީފައި ނުވާކަން ފާހަގަ ކުރެވިފައެވެ. އެގޮތުން، ފާހަގަ ކުރެވުނު ކަންތައްތަކުގެ ތަފްސީލު ތިރީގައި އެވަނީއެވެ؛

1. ޑިފެކްޓްސް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ފެނަކައިން ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ހިންގައިދިނުމަށް ނުވުން

ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ގާއިމު ކުރެވުނު ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ފަރަ ބުޅޭ ނިޒާމުގެ ހިންގުމުގައި ދިމާވާ މައްސަލަތައް ދެނެގަތުމަށް ނިޒާމު އޮޕަރޭޓް ކުރަން ފެށުމުން ކަމުގައި ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. އަދި، ގާނޫނު ނަންބަރު 4/96 (އާންމު ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ގާނޫނު) ގެ ދަށުން އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އެޖެންސީން 13 ޑިސެމްބަރު 2018 ގައި ފެނަކައަށް ދޫކުރައްވާފައިވާ ވަގުތީ ލައިސަންސް އާއި އެކްސްޓެންޝަން ލެޓަރ އަދި 04 ނޮވެމްބަރު 2019 ގައި ދޫކުރައްވާފައިވާ ދާއިމީ ލައިސަންސް އަދި އެކްސްޓެންޝަން ލެޓަރގެ 3.2 ވަނަ މާއްދާގައި، ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތުން، ލައިސަންސްގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އާއްމު ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ޚިދުމަތްތަކާއި އަ ނިޒާމާއި ގުޅިފައިވާ ފެސިލިޓީތައް އެންމެ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި އޮޕަރޭޓްކޮށް މެއިންޓެއިން ކުރަން ވާނެ ކަމަށް ބަޔާން ކޮށްފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި ޒިންމާގެ ދަށުން، ހަވާލުކުރައްވާފައިވާ ނިޒާމުގައި މައްސަލައެއް ދިމާވެއްޖެ ނަމަ ކަމާބެހޭ ފަރާތުން ހައްލު ހޯދައި، ދުވަހުން ދުވަހަށް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް ނިމުމަށްފަހު ހޯދަންޖެހޭ ޒަރޫރީ ހުރިހާ ކަމެއް ފުރިހަމަކޮށް ހަވާލުވެ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެއް ނަމަވެސް، މި ޒިންމާ ފެނަކައިން އަދާކުރައްވާފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ.

އެގޮތުން، ފެނަކައިން ނިޒާމު ހިންގުމުގައި ބައިވެރިވުމުން ނުދާކަމުގައި، މި ކަމަށް ހައްލު ހޯދައި ދިނުމަށް އަދި މަޝްރޫއުގެ ކޮންސަލްޓަންޓް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓަށް އަންގާފައިވެއެވެ. އަދި، ނިޒާމު ހިންގުމުގައި ފެނަކައިން ބައިވެރިވުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުގެ ޕްރޮޖެކްޓް މެނޭޖްމަންޓް ޔުނިޓުން 27 ޑިސެމްބަރު 2018 ގައި ފެނަކައަށް އީމެއިލް މެދުވެރިކޮށް އަންގައިފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، ފެނަކައިގައި ނިޒާމު ބަލަހައްޓަން ބޭނުންވާ މުވައްޒަފު ނުލިބުމުގެ ސަބަބުން ފެނަކައަށް ނިޒާމު ނުހިންގޭނެ ކަމަށާއި، އެކަން ހައްލު ކުރުމަށް ކޮންޓްރެކްޓަރުން އަދި ފުވައްމުލަކު ސިޓީ ކައުންސިލަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓަށާއި މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގގެ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ގައި އެދިފައިވީ ނަމަވެސް މި ކަންކަމާ ގުޅިގެން އެއްވެސް އިޖުރާއަތެއް ޚިޔާލެއް އަޅައިދީފައިވާކަން އެނގެން ނެތްކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

2. ޑިފެކްޓްސް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ފެނަކައިން ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ހިންގައިދިނުމަށް ނުވި ނަމަވެސް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް އަދި މިނިސްޓްރީ އޮފް ޕްލޭނިންގއިން ފިޔަވަޅު އަޅައިދީފައި ނުވުން

މަޝްރޫއުގެ އެންމެހައި ކަންކަން ހަމަޖެއްސުމާއި، ޕްލޭނިން ޑިޒައިންކޮށް މަސައްކަތް ކުރިއަށް ދިޔުމާއި އެއްބަސްވުންތަކާއި އެއްގޮތަށް ކޮންޓްރެކްޓަރުން މަސައްކަތް ކުރުމާއި، މަސައްކަތް ހިންގުން ބަލައި ކޮންސަލްޓަންޓް ރިޕޯޓު ފޮނުވުމާއި، ކޮންޓްރެކްޓަރު ހޮވުމަށް ޒިންމާދާރު ކަމާއި، ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތުގެ ތެރޭގައި ވެސް އެ މަސައްކަތް ކުރާނީ ފަރާތް ހަމަޖެއްސުމަކީ މިނިސްޓްރީގެ ޒިންމާއެއްކަމަށް ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު

ގާއިމުކުރުމުގެ މަޝްރޫޢު ކޮންޓްރެކްޓް ކުރުމަށް މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ހަމަޖެއްސައިފައިވާ ފަރާތްތަކާ ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ކޮށްފައި ވެއެވެ. ނަމަވެސް، ޑިފެކްޓް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގެ ތެރެއިން މިނިސްޓްރީ އާއި އެންވަޔަރަންމަންޓް މަޝްރޫޢު ކޮންޓްރެކްޓް ކުރެވިފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި (ނޮވެމްބަރު 2019 އިން އެ އަހަރުގެ ނިޔަލަށް) ފެނަކައިން ނަރުދަމާ ހިސާބުން ނުކުތްކަން މަޝްރޫޢުގެ ކޮންސަލްޓަންޓް މިނިސްޓްރީ އާއި އެންވަޔަރަންމަންޓް އަންގާފައި ވީނަމަވެސް، އެކަން އިސްލާހުކުރުމަށް ފެނަކައަށް އީ-މެއިލް މެދުވެރިކޮށް އެންގުން ފިޔަވައި މިނިސްޓްރީން އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އަޅައިފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

މީގެ އިތުރުން، 2019 ޖަނަވަރީއިން ފެށިގެން އޮގަސްޓް 2019 ގައި މަޝްރޫޢު ނިމުމާ ހަމައަށް މަޝްރޫޢު ކޮންޓްރެކްޓް ކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އާއި ޕްރޮފެޝަނަލް ޑިޒައިނަރސް، ހައުސިންގް އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރއާ ހަވާލު ކޮށްފައިވާކަމުގެ އެ މިނިސްޓްރީއަށް ވެސް، ފެނަކައިން ނިންމާ ހިސާބުން ނުދާކަމަށް ސިޓީ ކޮންސަލްޓަންޓް އަންގައިދީފައި ވާއިރު، މި މައްސަލަ ހައްލު ކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އާއި ޑިޒައިނަރސް އިން ވެސް ފިޔަވަޅެއް އަޅައިފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

3. ޑިފެކްޓް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ފެނަކައިން ފޯރާ ނަރުދަމާ ހިސާބުގައި ނުވި ނަމަވެސް އިޞްލާޙު އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އަޅައިފައި ނުވުމާއި ޒިންމާދާރުކޮށްފައި ނުވުން

އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އެޖެންސީން 13 ޑިސެމްބަރު 2018 ގައި ފެނަކައަށް ދޫކޮށްފައިވާ ވަގުތީ ލައިސަންސް އާއި އެކްސްޓެންޝަން ލެޓަރ އަދި 04 ނޮވެމްބަރު 2019 ގައި ދޫކޮށްފައިވާ ދާއިމީ ލައިސަންސް އަދި އެކްސްޓެންޝަން ލެޓަރގެ 3.2 ވަނަ މާއްދާގައި، ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތުން، ލައިސަންސްގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އާއްމު ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ޚިދުމަތްތަކާއި އެ ނިޒާމާއި ގުޅިފައިވާ ފެސިލިޓީތައް އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި އޮޕަރޭޓްކޮށް މެއިންޓެއިން ކުރަން ވާނެ ކަމަށް ބަޔާން ކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި، ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތުން ލައިސަންސްގެ ދަށުން ކަންކަން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާނުކޮށްފިނަމަ، އެ ހިދުމަތްތަކަށް ކަމެއް ދިމާވާ ހާލަތުގައި 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށްވުރެ ދިގު ނޫން މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި އެކަން އިސްލާހު ކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅު އަޅަން ޖެހޭނެ ކަމަށާއި މިންވަރަށް ރިއާޔަތްކޮށް، 100 (އެއް ސަތޭކަ) ދިވެހި ރުފިޔާ އާއި 5,000 (ފަސް ހާސް) ދިވެހި ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާ ކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އެޖެންސީއަށް ލިބިފައިވާކަމަށް މި ލައިސަންސްގެ 15 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، އީޕީއޭއިން ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ އިންސްޕެކްޝަން ފާހަގަކުރި ކަންކަން ބަޔާންކޮށް 25 އޮގަސްޓް 2019 ގައި ރިޕޯޓް އެކުލަވާލައި ފެނަކައާ ހިއްސާކޮށްފައިވާއިރު މި ދެންނެވި ރިޕޯޓުގެ އިންސްޕެކްޝަން ރެކޮމެންޑޭޝަންތަކުގައި، ނިޒާމު ހިންގުން ފެނަކައާއި ހަވާލު ކުރުމުން ޖޫރިމަނާ ކަނޑައަޅައިފައި ވީނަމަވެސް، އެކަމާ ގުޅިގެން އީޕީއޭއިން އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އަޅައިފައި ނުވާކަން ފާހަގަ ކުރަމެވެ.

ޑިފެކްޓް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ފެނަކައިން ފޯރާ ނަރުދަމާ ހިސާބުގައި ނުވުމުގެ ސަބަބުންނާއި މި މަޝްރޫޢުގައި ޝާމިލުވާ އިންޖިނިއަރިން އެކަށީގެން ފިޔަވަޅު އަޅައިފައި ނުވުމުގެ ސަބަބުން، ނިޒާމަށް ދިމާވެފައިވާ މައްސަލަތަކެއް ޑިފެކްޓް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދެނެގަނެ ހައްލު ކުރެވިފައި ނުވާކަން ފާހަގަ ކުރެވިފައިވެއެވެ. އަދި، އޭގެ ސަބަބުން ރައްޔިތުންނަށް ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތް ނުލިބި، ތަނަށް ބަލާ ފެނި ވާއިރު، ނިޒާމުގައި ހުރި މައްސަލަތައް ހައްލު ކުރުމަށް (އަލުން ވޮލިއުމް ޓަންކީ ސިސްޓަމެއް ހަރުކުރުމަށް) ރުފިޔާ 43,271,758 (ސާޅީސް ތިން މިލިއަން ދުއިސައްތަ ހަތްދިހަ އެއް ހާސް ހަތް ސަތޭކަ ފަންސާސް އަށް) ރުފިޔާ އިތުރަށް ޚަރަދު ކުރަން ޖެހިފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރަމެވެ.

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، [illegible]، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

(ހ) ޑިފެކްޓްސް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ މައްސަލަތައް ހައްލު ނުކޮށް ކޮމްޕްލީޝަން ސަރޓިފިކެޓް ދޫކޮށްފައިވުން

މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުން ކޮންޓްރެކްޓަރާއެކު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ޖެނެރަލް ކޮންޑިޝަންސްގެ ގޮތުގައި ހިމަނައިފައިވާ އިންޓަރނޭޝަނަލް ފެޑެރޭޝަން އޮފް ކޮންސަލްޓިންގ އިންޖިނިއަރސް (ފިޑިކް) އެއްބަސްވުމުގެ 11.9 ވަނަ މާއްދާގައި، ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކޮށް ނިމުނު ކަމުގައި ބެލެވޭނީ ޕަރފޯމަންސް ސަރޓިފިކެޓް ތައްޔާރުކޮށް ކޮންޓްރެކްޓަރަށް ކޮންސަލްޓަންޓުން ހަވާލުކުރުމުން ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ޑިފެކްޓްސް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތު ނިމުމާ ފަސްވެގެން 28 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓަރު ހަރަކާތެއް ޖީއާ އެންމެފަހުގެ ޑޮކިއުމަންޓްތައް ހުށަހަޅައި މަސައްކަތް ނިމުމުގެ ކުރިން ޖީއާ ޖެސްޓްމަންޓް ކޮށް، ސިސްޓަމުން ދިމާވެފައިވާ މައްސަލަތައް (ޑިފެކްޓްސްތައް) ހައްލު ކުރުމަށްފަހު އަވަހަކަށް މި ސަރޓިފިކެޓް ޕަރފޯމަންސް މިނިސްޓްރީއަށް ކޮންޓްރެކްޓަރުން ހުށަހަޅަން ވާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މި ގޮތުން މާއްދާގެ ދަށުން، މަސައްކަތް ނިމިފައިވާ ކަމަށް ކޮންސަލްޓަންޓް ކަށަވަރުކުރި، 1 މާރިޗު 2020 ގައި، ޕްރެކްޓިކަލް ކޮމްޕްލީޝަން ސަރޓިފިކެޓް އެކުލަވާލައި، މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ކޮންޓްރެކްޓަރަށް ހުށަހަޅައިފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ނަމަވެސް، 19 އޮކްޓޫބަރު 2020 ގައި ކޮންސަލްޓަންޓުން އެކުލަވާލައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރއަށް ހުށަހަޅައިފައިވާ ޕްރޮގްރެސް ކޮމްޕްލީޝަން ރިޕޯޓުގައި، ވައިފައި ބްރޯޑްބޭންޑް ކޮމްޕޯނަންޓްގެ ޑިފެކްޓްސް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގައި ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ ކަންކަމާއި، މި ޕްރޮޖެކްޓަށް ހަވާލުކުރެވުނު މަސައްކަތް ހައްލު ކުރެވިފައި ނުވާކަން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

މީގެ އިތުރުން، ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ބެލެހެއްޓުމާއި ހިންގުން ހަވާލުކޮށްފައިވާ ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަނުގެ ފަރާތުން، 12 ޖަނަވަރީ 2021 ގައި ބައްލަވާފައިވާ ހުރިހާ ދާއިރާއެއްގައިވާ އޮޕަރޭޝަނަލް ރިޕޯޓުގައި، ޑިފެކްޓްސް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ފާހަގަ ކުރެވިފައި ހުރި ދިމާ މައްސަލަތައް ހުރިކަމާއި، އެގޮތުން ތެރޭގައި ވާލްވް ޗެމްބަރު އަދި މޭން ހޯލްތަކުގައިވާ ފެން އެތުރާކަމާއި، ހައުސް އިންސްޕެކްޝަން ޗެމްބަރތަކާއި ފެއިލްވެ ސްޓޮޕްކޮށް އަދި ކޮންކްރީޓް ފުނާވެ ތަޅުގަނޑު މަސައްކަތް ނުކުރާކަމާއި، ފެއިލްވެ ނަރުބޯޅަގެ ޕްލަސްޓިކް ދަށްވެފައި ވަރަށް ސްޕީޑަށް މަސައްކަތްތައް ހުރިކަން ފާހަގަ ކުރެވިފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރއިން މި މަސައްކަތް ނިމުނުކަމަށް ބަލައިގަނެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމާއި ވާފަދަ މިންވަރަކަށް ފުރިހަމަވެފައި މަސައްކަތް ނިމުނުކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް، ޑިފެކްޓްސް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގައި ފާހަގަ ކުރެވުނު މައްސަލަތައް އިޞްލާހު ހައްލު ކުރުމަށް ކޮންޓްރެކްޓަރ އެންގުމަށް ނުވަތަ ކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. އަދި އެގޮ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން ނިޒާމުގައި ހުރި މަސައްކަތް ހައްލު ކުރުމަށް ދައުލަތުން 43,271,758 (ސާޅީސް ތިން މިލިއަން ދުއިސައްތަ ހަތްދިހަ އެއް ހާސް ހަތް ސަތޭކަ ފަންސާސް އަށެއް) ރުފިޔާ އިތުރަށް ހޭދަކޮށް ހަރަދުކުރަން ޖެހިފައިވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. އަދި މި މަސައްކަތަކާ އެއްބަސްވާ ޑިފެކްޓްސް ލައިބިލިޓީ ޕީރިއަޑް އަދި ޕްރޮޖެކްޓްގެ ހެންޑް އޯވަރ މަރުޙަލާގައި ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ ޒިންމާދާރުވުމަށް ހައްލު ކުރުމުގެ ގޮތުން ކަންކަން ކުރުމުގައި ފާހަގަކުރަމެވެ.

(ށ) ޑިފެކްޓްސް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ނިޒާމު ހިންގުމަށް ފެނަކައިން ދިނުން ފުރުސަތު ހަވާލުކުރުމުން މިނިސްޓްރީން އަމަލު ކޮށްފައިވުން

މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުން ކޮންޓްރެކްޓަރާއެކު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ބޭންކަރ ޑްރާފްޓެއްގެ 2.45 ވަނަ މާއްދާގައި، މި މަޝްރޫޢުގެ މަސައްކަތް ނިންމުމަށްފަހު 365 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ކޮންޓްރެކްޓަރު ނިޒާމު ހިންގަން ވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި މި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން 1 އަހަރުގެ މުއްދަތަށް ކޮންޓްރެކްޓަރު މި ނިޒާމު ހިންގައިދިނުމުގެ ވާޖިބާއި

މިގޮތުން ހަމަޖެއްސައިފައިވަނީ ނިޒާމަށް ދިމާވާ އަދި ދިމާވެދާނެ އޮޕަރޭޝަންގެ މޭންޓެނަންސް މައްސަލަތައް ހައްލު ކުރުން ގޮތް ކޮންޓްރެކްޓުގެ ކިބައިން ފޯރުކޮށްދޭ ކަމާ ބެހޭ މުވައްޒަފުންނަށް ދަސްކޮށްދިނުމަށް މުޅި ނިޒާމު ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމުގެ ފުރިހަމަ ގާބިލުކަން އެ ކުންފުނިން ދިނުމަށް ކަމަށް މިނިސްޓްރީން މަޢުލޫމާތު ދީފައިވެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް، ގާނޫނު ނަންބަރު 4/96 (އާންމު ހިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ގާނޫނު) ގެ ދަށުން އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީން 13 ޑިސެމްބަރު 2018 ގައި ފުރަތަމައަށް ދޫކޮށްފައިވާ ވަގުތީ ލައިސަންސް އާއި އެކްސްޓެންޝަން ރައިޓްސް އަދި 04 ނޮވެމްބަރު 2019 ގައި ދޫކޮށްފައިވާ ދާއިމީ ލައިސަންސް އަދި އެކްސްޓެންޝަން ރައިޓްސްގެ ދަށުން މި ނިޒާމު ހިންގުމަކީ ފުރަތަމައިގެ ޝަރުތާއެއް ކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި، މި މަސައްކަތަކީ ކޮންޓްރެކްޓުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހިމެނޭ ކަމަކަށް ވީއިރު، ނިޒާމުގައި ހުރި މައްސަލަތައް ދެނެގަނެ އެ މައްސަލަތައް ހައްލު ކުރުމަށް ކޮންޓްރެކްޓަރާ ހަވާލުކުރުމަކީ އޭގެ ސަބަބުން އަމިއްލަ މަސްއޫލިއްޔަތާ ހިލާފުވާކުރުމަށް ނިޒާމުގައި ހުރި މައްސަލަތައް ހަމަހަމަކަން، ދާއިމީ ހައްލުތަކެއް ގެނައުމުގެ ބަދަލުގައި ވަގުތީ ހައްލުތަކެއް ގެނެސް ދިނަކަށް ނިންމާފައިވުމުގެ ހިތާސް އޮތެއްކަމުން ފާހަގަކުރަމެވެ. މީގެ އިތުރުން، ނިޒާމު ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމަށް ކޮންޓްރެކްޓަރާ ހަވާލު ކުރުމުގެ ސަބަބުން، ނިޒާމުގައި ހުރި މައްސަލަތައް ޑިފެކްޓް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދެނެގަތުމަށް ފުރަތަމައަށް ލިބުނު ފުރުސަތު ހަނި ވެފައިވާކަން ފެނެ ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

އިސްލާހުކުރަން ލަފާދެމެ

(ހ) ދަށުގައިވާ ހިނގާ ފެންގައި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގައި ގާއިމްކޮށް ނިމުމަށްފަހު ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް ހިދުމަތް ދޭން ފެށުމަށާއި، ނިޒާމު ދިމާވާ މައްސަލަތައް ދިރުމުން މިނިސްޓްރީއަށް އެންގުމަށް ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަނަށް ދަންނަވަމެވެ.

(ށ) ޑިފެކްޓް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޕްރޮޖެކްޓް ހިދުމަތް ދީ ކުންފުނިން ނިޒާމު ހިންގައި ދިމާވެފައިވާ ހުރި މައްސަލަތައް ދެނެގަތުމަށް މަސައްކަތް ކުރާކަން ކަށަވަރު ކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގއަށާއި، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓަށް ދަންނަވަމެވެ.

(ނ) ރެގިއުލޭޓަރ ދާއިމީ ލައިސަންސާއި އެކްސްޓެންޝަން ރައިޓްސްއާ އެއްގޮތަށް، ލައިސަންސްގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ހިދުމަތްތަކާއި އެ ނިޒާމާއި ގުޅުވައިލާ ޕަބްލިކް ސަރވިސް ކުންފުނިން ކަށަވަރު ކުރުމާއި ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތުން ލައިސަންސްގެ ދަށުން ކޮންމެހެން އަދާކުރަން ޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރަންވާނެތޯ، ހިފާ ވެފައިވާ ކަމުގެ ކެޕޭސިޓީ މިންވަރަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ރެގިއުލޭޓަރ އޮތޯރިޓީއަށް ދަންނަވަމެވެ.

(ރ) މަސްއޫލިއްޔަތު ނިމުނުކަމަށް ބަލައިގަތުމުގެ ކުރިން އެއްބަސްވުމުގައިވާ ފުރިހަމަކޮށް މަސްއޫލިއްޔަތު ނިމުނުކަން ކަށަވަރު ކުރުމަށް،

(ބ) އެއްބަސްވުންތަކަށް އެކުލަވައިލުމުގައި، މަޝްރޫއުގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި ފައިދާތަކެއް މަސްއޫލިއްޔަތު ތަޢާރުފުކޮށް ނުވާގޮތަށް އެކުލަވައިލުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގއަށާއި، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓަށް ދަންނަވަމެވެ.

(ޅ) ޕްރޮޖެކްޓް ހިންގުމަށް ދީ ފައިދާތަކަށް ޖިންސާދާރު ކުރުވުން ފަހަރު ޓައިމްލައިން އެގްރީމަންޓްގެ ލައިސަންސް ގެން ޤަވާ އިސްލާހުކުރަނީ ގެންގޮސް ތަންފީޒު ކުރުމަށާއި އެގްރީމަންޓްގެ ލައިސަންސް ތަންފީޒު ކުރުން ކަށަވަރު ކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓަށް ދަންނަވަމެވެ.

(ކ) ޕްރޮޖެކްޓް ލައިސަންސްގެ މުއްދަތުގައި ނިޒާމުގައި ސީރިއަސް މައްސަލަތަކާއި ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ފުރުޞަތުގައި ސަރުބީޝަން ދީފައިވާ ކޮން ކުންފުންޏެއް ބުނެދިން، އެކަމުގައި ޖިންސާވާ ފައިދާތަކާ ގުޅޭ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގއާއި، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އަށް ދަންނަވަމެވެ.

(ރ) މަޝްރޫޢުތަކުގެ ކޮންސަލްޓެންޓުންނާ އިހުމާލުވެއްޖެނަމަ ފިޔަވަޅު އަޅައި ބެލެހެއްޓުމަށް ކުރެވޭނެ އުސޫލެއް ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ގާއިމުކުރުމަކީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސަށް ދަންނަވަމެވެ.

3.2.2 ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމަށް ބޭނުންވާ ކެޕޭސިޓީ ފުރަތަމައިގައި ހުރިތޯ ބެލުން

ނަރުދަމާ ނިޒާމު ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމުގައި ދިމާވާ އެންމެ ބޮޑު އެއް ގޮންޖެހުމަކީ މިފަދަ ނިޒާމެއް ހިންގައި ބަލަހައްޓަން ބޭނުންވާ ފަންނީ ގާބިލް ފަރާތްތަކެއް ރަށު ފެންވަރުގައި ނުލިބުން ކަމުގައި ވާތީއާ، ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ގާއިމް ކުރެވުނު ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ހިންގަން ފެށިއިރު، މި ނިޒާމަކީ ފެނަކައިން އެއީ ހިންގާ ބަލަހައްޓަމުން ގެންދިޔަ ސިސްޓަމްތަކަށްވުރެ ނިސްބަތުން ބޮޑު ނިޒާމެއްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެހެންކަމުން، ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ނިޒާމު ހިންގުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ އިންސާނީ އަދި އެހެނިހެން ވަސީލަތްތަކެއް ފެނަކައިގައި ގާއިމު ވެފައި ހުރުމަކީ ޖެހޭ ކަމެއް ނަމަވެސް ފެނަކައިން ނިޒާމު ހިންގަން ފެށިއިރު މި ނިޒާމު ހިންގަން ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތައް ފެނަކައިގައި ގާއިމުވެފައި ނެތްކަމާއި މިހެން ދިމާވެފައިވަނީ ފަންޑިންގ ޕްރޮޖެކްޓްގައި ބަޖެޓްކުރުމުގައި ކޮންސަލްޓަންޓް ބޭނުންވާ ނަމޫނާ ހަމަޖެހުމަށް ޓްރެއިނިންގއާއި ކެޕޭސިޓީ ޑިވެލޮޕްމަންޓް މަސައްކަތް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާތީ ކަމަށް އޮޑިޓްގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، ފާހަގަ ކުރެވުނު ކަންތައްތަކުގެ ތަފްސީލު ތިރީގައި އެވަނީއެވެ؛

1. **ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ފަންޑިންގ ޕްރޮޕޯސަލްގައި މުވައްޒަފުން ބިނާ ކުރުމުގެ ބަޖެޓްކޮށްފައި ނުވުން**

   2012 ވަނަ އަހަރު އެކުލަވާލެވިފައިވާ، ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ގާއިމް ކުރަން ރާވާފައިވާ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ފަންޑިންގ ޕްރޮޕޯސަލްގައި، މަޝްރޫޢު ނިމުމަށްފަހު މިފަދަ ނިޒާމެއް ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމަށް ބޭނުންވާ އިންސާނީ ވަސީލަތްތަކެއް ގާއިމުކުރުމުގެ ގޮތުން މަޝްރޫޢުގެ އިމްޕްލިމެންޓޭޝަން އަދި ފަހުގެ މަރުޙަލާތަކުގައި ފެނަކަ މުވައްޒަފުން ޓްރެއިނިންގ ކުރުމަށް ހިންގާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ޕްރޮޖެކްޓް ޑޮކިއުމަންޓް، ފައިނޭންޝަލް ޑޮކިއުމަންޓް އަދި ބިޑް ޑޮކިއުމަންޓުގެ ސްކޯޕްގައި ހިމެނިފައިވާ ޓްރޭނިންގ ޕްރޮގްރާމްތައް ރޭވިފައި ހިންގާނެކަމަށް ވިސްނާފައެއް، ޓްރޭނިންގ ދޭނެ އަދަދާއި، ފަންނީ މުވައްޒަފުން ވަޒީފާގައި ދަމަހައްޓާނެ ގޮތް މި ދެންނެވި ޕްރޮޖެކްޓްގައި ހިމެނިފައި ނުވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. މިހެންވުމުގެ ސަބަބުން ޕްރޮޖެކްޓުގައި ކޮންސަލްޓަންޓް ބިޑާކުރި ގޮތުގެމަތިން ޓްރެއިނިންގ ބޭނުންވާ ކަންކަން ޓްރެއިނިންގއިވާ މިންވަރު ދެނެގަނެވިފައި ނުވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

2. **ނިޒާމު ހިންގައި ބެލެހެއްޓުން ބޭނުންވާ މުވައްޒަފުން ފެނަކައިގެ މުވައްޒަފުންނަށް ޓްރެއިނިންގ ނުދީގައި މިފަދަ ނިޒާމެއް ހިންގަން ބޭނުންވާ ކެޕޭސިޓީ ނެތުން**

   މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަމަންޓާއި މަޝްރޫޢުގެ ކޮންޓްރެކްޓަރާއި 5 ޖޫން 2016 ގައި ވެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ 2.46 ވަނަ މާއްދާގައި، މި ނިޒާމު ހިންގައި ބެލެހެއްޓުން މުވައްޒަފުންނަށް ބޭނުންވާ އެންމެހައި ޓްރޭނިންގ ޕްރޮވައިޑް ކުރާނީ ކޮންޓްރެކްޓަރެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން ބޭރުން ހިންގި ޓްރެއިނިންގތަކުގެ ޓްރޭނިންގއަކާއި، ބައިވެރިވާން ޖެހޭ ފަރާތްތަކެއް ހިމެނުނުން ޕްރޮޖެކްޓް އެކުލަވައިލައި ހަމަހަމަކަން ވާނުވާ ބަޔާން ކޮށް ވިޔަފާރި، ޓްރެއިނިންގ ދޭން ގެނެވޭ ޕްރޮޖެކްޓް އެކުލަވައިލައި މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައި ނިމޭކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

މީގެ އިތުރުން، މި އެއްބަސްވުމުގެ ބިލް އޮފް ކުއަންޓިޓީސްގައި، އެޑްޖަސްޓްމަންޓް އެންޑް ޑިމޮބިލައިޒޭޝަން ޑްރޯއިންގް ތައްޔާރުކުރުމުގައި، ތަފްޞީލުން ބޭނުންވާ މެޓީރިއަލްއާއި އޭޒް-ބިލްޓް ކުރެހުން ތައްޔާރުކުރުމަށް ޖެހުނު 539,700 (ފަސް ސަތޭކަ ތިރީސް ނުވަ ހާސް ހަތް ސަތޭކަ) ރުފިޔާ ހިމަނައިފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް، މިފަދަ ނިޒާމެއް ހިންގުމަށް އެކަށީގެން މިންވަރަށްގެ ތަފްޞީލު ފޯރުކޮށްދޭ މުވައްޒަފުން ލިބިފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އަދި މީގެ، ބޭނުމަށްޓަކައި 2 މަސް ދުވަހުގެ ތަފްޞީލުގެ އަގު ހިމަނާފައިވިނަމަވެސް ފެނަކައިގެ މުވައްޒަފުންނަށް ހިންގައިފައިވާ ޓްރޭނިންގް 9 ދުވަހުގެ ތަފްޞީލު ސެޝަންތަކަށް ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އަދި، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓްން ކޮންޓްރެކްޓަރާ ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ޓްރޭނިންގްތަކާ ގުޅޭ ތަފްޞީލު ޓްރޭނިންގްގައި ނުވިނަމަވެސް، މިކަމާ ގުޅިގެން މިނިސްޓްރީން އެއްވެސް ޖަވާބެއް އަދާކުރައިނުވާކަން ވެސް ފާހަގަކުރެވުނެވެ.

މީގެ އިތުރުން، މާލޭގެ ފެނުގެ ނިޒާމާއި ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނުގެ ވިޔަފާރީ ފީއާއި އެއްވަރެއްގެ ވިޔަފާރިތަކާއި، ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ނަރުދަމާގެ ވިޔަފާރީ މާލޭގެ ނަރުދަމާ ވިޔަފާރިއަށްވުރެ 50% ދުވަ ވިޔަފާރި ނަމަވެސް، މާލޭގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ހިންގަން ދިނީ މުވައްޒަފުންގެ އަދަދާއި ކޮސްޓާ އަޅައިގެން ބަލައިލުމުގައި ފުވައްމުލަކުގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ހިންގަން ދިނީ މުވައްޒަފުންގެ އަދަދާއި ކޮސްޓް ނިސްބަތުން ދަށްކަން ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ. އެހެންކަމުން، ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި މިފަދަ ނިޒާމެއް ހިންގަން ބޭނުންވާ އިންސާނީ ވަސީލަތް ނުލިބުނާއި 2017 ވަނަ އަހަރު މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުން އެކުލަވައިލައިފައިވާ ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ގައިޑް ސިޔާސަތުގެ 3 ވަނަ ޗެޕްޓަރގައި 2023 ވަނަ އަހަރު ނިމުނުއިރު ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ހިންގަން ދިމާ އެންމެހައި ޚިދުމަތެއް މުވައްޒަފުން ވަނީކީ ފެށުން 3 ގެ ސަރަޙައްދުތަކުން ތަމްރީނުކޮށް ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކެއް ކަމުގައި ބާރުން ކޮންޓްރެކްޓު، މި އަމާޒަށް ވާސިލުވުމަށް ގޮސް މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަން ޖެހިފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ.

ތަފްސީލު	ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ނަރުދަމާ ކޮސްޓް	މާލޭގެ ނަރުދަމާ ކޮސްޓް
ފެނުގެ ކޮނެކްޝަން ފީ (ވިޔަ)	63,159 މިލިޔަ	65,810 މިލިޔަ
ނަރުދަމާގެ ކޮނެކްޝަން ފީ (ވިޔަ)	69,446 މިލިޔަ	46,184 މިލިޔަ

ތާވަލު 4: ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި އަގުފައިވާ ނަރުދަމާ ވިޔަ އަދި މާލޭގެ ނަރުދަމާ ވިޔަފާރީގެ ކޮސްޓް

3. ނިޒާމު ހިންގައި ބެލެހެއްޓުން ބޭނުންވާ ސްޕެއަރ އާއި އެހެނިހެން ވަސީލަތްތަކާ ކޮންޓްރެކްޓަރު ނުވުން

މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓާއި މަޝްރޫޢުގެ ކޮންޓްރެކްޓަރާ ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ބިލް އޮފް ކުއަންޓިޓީސްގައި، މަޝްރޫޢުގެ ތެރެއިން 2,704,328 (ދެ މިލިއަން ހަތް ސަތޭކަ ހަތަރު ހާސް ތިން ސަތޭކަ އަށާވީސް) ރުފިޔާގެ ސްޕެއަރ ކޮންޓްރެކްޓަރާ ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މީގެ ތެރެގައި، ސަބްމަރސިބަލް ޕަމްޕް ބޭނުން ކުރަނީ އާލާތްތަކާއި، މެއިންޓެނެންސް ސްޕެއަރ، ޕްރޮސެސަށް ސްޕެއަރ އަދި ޓްރާންސްފޯމަރ އާލާތްތަކަށް އެއް އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ކޮންޓްރެކްޓަރު ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް، ސްޕެއަރގެ ގޮތުގައި ސިސްޓަމް އަދި ފެނުގެ ނިޒާމު ބަލައިގަތުން ލިބިގެން ވިއްކަމަށް ސިސްޓަމްގެ އެއްވެސް ސްޕެއަރއެއް ލިބިގަތުމަށް ނުވާކަމަށް ފެނަކައިން މައުލޫމާތު ދީފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް، މި މަޝްރޫޢުގެ ކަންކަން ހިނގާ ބެލެހެއްޓުން މިނިސްޓްރީން ހަވާލުކޮށްފައިވާ ކޮންސަލްޓަންޓުގެ ޚިދުމަތް އެއްވެސް ލިޔެކިޔުމެއް އަދި ފެނަކައިން އެކަށީގެން ލިބިފައިވާ ކަމަށް

އޮޑިޓަރުންނަށް ލިބިފައި ނުވާތީ، އެކަމާ ގުޅިގެން މިނިސްޓްރީން ވެސް އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އަޅައިފައިވާކަން އެނގެން ނެތްކަން ފާހަގަ ކުރަމެވެ. އަދި ވަސީލަތްތައް ގެއްލި ކުރުމަށް ފަހަކައިން ކޮންޓްރެކްޓަރުން މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭ އެއްވެސް ލިޔެކިޔުމެއް އޮޑިޓަރުންނަށް ލިބިފައި ނުވުމުގެ ސަބަބުން، ފަހަކަށް ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތައް ގެއްލި ކުރުމަށް، ފަހަކައިން ވެސް މަސައްކަތް ކޮންޓްރެކްޓަރުން ކަނޑައަޅާ ކުރެވުން ނެތްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

އިސްލާހުކުރަން ލަފާދޭގޮތް

(ހ) މަޝްރޫޢުތަކަށް ބަޖެޓު ކުރެވޭ ޚަރަދުތަކުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓްގެ ކަނޑައަޅާ ކުރިން ދޭނެ ފައިސާ ކުރިއަށް ހިނގާ ގޮތުގެ ކަރުދާސް ކުރަމުންދާ ކަންތައްތަކުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓްގެ މަރުޙަލާތަކާއި އެހެނިހެން ގޮތްތައް މީގެ ކަނޑައަޅާ މިންވަރު ހުރި ކަމެއް ބޭނުންވާ ކަންކަން ދެމުންދާ މަސްއޫލިއްޔަތު ހިންގުން ބޭނުންވާ އިންސާފު އަދި އުސޫލުން ވަސީލަތްތައް ގެއްލި ކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ސަރވިސް ޕްރޮކިއުމެންޓް، ހަމަސީދާ އެންމެ އިންޕްރޮސެސް ކުރުމާއި، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ކަރުދާސް ބަޔާން އެންމެ ބޭނުން ދަށުން ހިންގުމެވެ.

(ށ) ފަހަރު ހިންގުމާ ދިމާވާ ހިންގަން ބޭނުންވާ ބޭނުންތަކާ އަދި އުސޫލުން ވަސީލަތްތައް ގެއްލި ކުރުމަށް ފަރާތަކާ ކަށަވަރު ކުރުމެވެ.

3.3 ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ގާއިމްކޮށްފައިވާ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމަކީ ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ހިންގޭނެ ނިޒާމެއް ބޮޑުން

އޮޑިޓުގެ މި ބައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ގާއިމްކޮށްފައިވާ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމަކީ އިގްތިސާދީ، އިޖްތިމާޢީ، އަދި ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ހިންގޭނެ ނިޒާމެއްތޯއެވެ.

3.3.1 ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމްކޮށް، ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމަށްޓަކައި އިގްތިސާދީ ގޮތުން ހުރި ގޮންޖެހުންތައް ބެލުން

(ހ) މަޝްރޫޢަށް ފަންޑު ހޯދުނު ގޮތާއި ހިނގި ހަރަދު

މި މަޝްރޫޢުގެ އެއްބަސްވުންތަކުގައި ކޮންސަލްޓެންސީ އަދި ސިވިލް ކޮންޓްރެކްޓަށް 282,671,514 (ދުއިސައްތަ އަށްޑިހަ ދެ މިލިއަން ހަ ސަތޭކަ ހަތްދިހަ އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ ސާދަ) ރުފިޔާ ހޭދަވާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް، ކޮންސަލްޓެންސީ އަދި ސިވިލް ކޮންޓްރެކްޓްތަކުގެ ގޮތުގައި ޖުމްލަ 300,996,269 (ތިން ސަތޭކަ މިލިއަން ނުވަ ސަތޭކަ ނުވަދިހަ ހަ ހާސް ދުއިސައްތަ ފަސްދޮޅަސް ނުވައެއް) ރުފިޔާ ހަރަދުކޮށްފައިވާއިރު ނަޖީސް ހިއްކުމާއި ރެކްޓިފިކޭޝަނަށް ކޮންޓްރެކްޓާ ހަރަދު ހިމަނައިގެން ޖުމްލަ 339,548,755 (ތިން ސަތޭކަ ތިރީސް ނުވަ މިލިއަން ފަސް ސަތޭކަ ސާޅީސް އަށް ހާސް ހަތް ސަތޭކަ ފަންސާސް ފަހެއް) ރުފިޔާ ހަރަދުކޮށްފައިވެއެވެ.

ތަފްސީލް	އަދަދު (ރުފިޔާ)	އަދަދު (ރުފިޔާ)
އެއްބަސްވުންތަކުގެ ޖުމްލަ އަގު		
(ހ) ކޮންސަލްޓެންސީ އަދި ސިވިލް ކޮންޓްރެކްޓް		**282,671,514**
ޑިޒައިން އެންޑް ސުޕަވިޝަން ކޮންސަލްޓެންސީ	6,798,138	
ސިވިލް ކޮންޓްރެކްޓް	275,873,376	
(ށ) ރެކްޓިފިކޭޝަން		**43,271,758**
(ނ) މަޝްރޫޢުގެ ޖުމްލަ ހަރަދު[2]		**339,548,755**
(ރ) ކޮންސަލްޓެންސީ އަދި ސިވިލް ކޮންޓްރެކްޓް[3]		**300,996,269**
ފޭސް އެކެ (ޕެކޭޖް)	146,740,243	
ދައުވަތުގެ ބަޖެޓް	154,256,025	
(ބ) ނަޖީސް ހިއްކުމަށް ކޮންޓްރެކްޓާ ހަރަދު		**8,583,370**
(ޅ) ރެކްޓިފިކޭޝަންގެ ގޮތުގައި ކޮންޓްރެކްޓާ މަސައްކަތުގެ ހަރަދު (އިންވޮއިސް ކުރެވިފައިވާ އަދަދު)		**29,969,116**
(ކ) މަޝްރޫޢު ގާއިމު ކުރުމަށް ފުރަތަމަ އެއްބަސްވުން އަދަދަށްވުރެ އިތުރަށް ހިނގި ހަރަދު (ނ-ހ)[4]		**56,877,241**

ތާވަލު 5: ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމުކުރުމުގެ މަޝްރޫޢަށް ކޮށްފައިވާ ހަރަދުތަކުގެ ތަފްސީލް

---

[2] ޕީއެމްޔޫ މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައާއި އެހެނިހެން ހަރަދުތަކުގެ ތަފްސީލް އޮޑިޓަށް ލިބިފައި ނުވާތީ ޖުމްލަ ހިސާބު ކުރުމުގައި އެ ހަރަދުތައް ހިމެނިފައި ނުވާނެ.

[3] މި ހަރަދުގެ ތެރޭގައި ކޮންސަލްޓެންސީ އަދި ސިވިލް ކޮންޓްރެކްޓަށް ވެރިއޭޝަންގެ ގޮތުގައި އެޑްޖަސްޓްމަންޓުކުރެވިފައިވާ 28,776,367 ރުފިޔާ އަދި މަޝްރޫޢަށްކުރެވިފައިވާ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ހަރަދުތައް ހިމެނޭ.

[4] މި ހަރަދުގެ ތެރޭގައި ރެކްޓިފިކޭޝަނަށް ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ އަގުގެ ތެރެއިން ކޮންޓްރެކްޓަރ އިންވޮއިސް ނުކުރާ އަދަދު ނުހިމެނޭ.

މަޝްރޫޢުގެ އަމަލީ މަސައްކަތް ނިންމުމަށްފަހު ދިނުމަށް ފުރަތަމަ ކޮންޓްރެކްޓަރާ ހަވާލުކޮށްފައި ވަނީ 2018 ވަނަ އަހަރުއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް، ނިޔަމުގައި ދިނަ މަސައްކަތްތަކުގެ ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވިފައި ވާތީ، މި މަސައްކަތްތައް ހައްލުކުރުމަށްޓަކައި ދައުލަތުން އިތުރު 43,271,758 (ސާޅީސް ތިން މިލިއަން ދުއިސައްތަ ހަތްދިހަ އެއް ހާސް ހަތް ސަތޭކަ ފަންސާސް އަށެއް) ރުފިޔާގެ ބަޖެޓް ވެރިއޭޝަން މަސައްކަތުގެ ފުރަތަމަ ކޮންޓްރެކްޓަރާ ހަވާލުކޮށްގެން ކުރިއަށް ގެންދާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

(ނ) ފުވައްމުލައް ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ މަޝްރޫޢާގެ ފައިނޭންސިންގ އެގްރީމެންޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތައް އެނގެން ނެތުން

މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓާއި ކޮންޓްރެކްޓަރާ ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ޖެނެރަލް ކޮންޑިޝަންސްގެ ގޮތުގައި ހިމަނައިފައިވާ އިންޓަރނޭޝަނަލް ފެޑެރޭޝަން އޮފް ކޮންސަލްޓިންގ އިންޖިނިއަރސް (ފިޑިކް) އެއްބަސްވުމުގެ 13.1 ވަނަ މާއްދާގައި، މަޝްރޫޢުގެ މަސައްކަތް ނިންމާ ޓޭކިންގް އޯވަރ ސެޓްފިކެޓް އިޝޫކުރުމުގެ ކުރިން، ވޭރިއޭޝަނަށް އެދިވޭނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މި އުސޫލުގެ ދަށުން، މަޝްރޫޢުގެ ވޭރިއޭޝަންގެ ގޮތުގައި ޖުމްލަ 21,923,585 (އެކާވީސް މިލިއަން ނުވަސަތޭކަ ތޭވީސް ހާސް ފަސް ސަތޭކަ އަށާވީސް ފަހެއް) ރުފިޔާ އަށް ކޮންޓްރެކްޓަރު އެދިފައިވާކަމާއި، މީގެ ތެރެއިން، ކޮންސަލްޓަންޓް ބެންޖަރ އެޕްރޫވް ކޮށްފައިވަނީ 20,216,770 (ވިހި މިލިއަން ދުއިސައްތަ ސޯޅަ ހާސް ހަތް ސަތޭކަ ހަތްދިހަ) ރުފިޔާ ކަމަށް މަޝްރޫޢުގެ ކޮންސަލްޓަންޓް ތައްޔާރުކޮށް މިނިސްޓްރީ އާއި ކޮންސަލްޓަންޓް ފޮނުވިއިރު، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރއަށް 19 އޮކްޓޫބަރ 2020 ގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ޕްރޮޖެކްޓް ކޮމްޕްލީޝަން ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް، ކޮންޓްރެކްޓަރު އެދިފައިވާ ވޭރިއޭޝަންތަކާ ގުޅޭ އިތުރު މަޢުލޫމާތާއި އެޓެޗްމަންޓްތައް ލިބިފައި ނުވުމުގެ ސަބަބުން ވޭރިއޭޝަންތައް އެޕްރޫވް ކުރެވިފައި ކޮން އަސާސެއްގެ މައްޗަކަށް ބިނާކޮށްގެންކަމާއި، މިކަމުގެ ސަބަބުން މި ވޭރިއޭޝަންތަކަކީ ކޮންޓްރެކްޓަރަށް ކޮންމެހެން ދޭންޖެހޭ ފައިސާއެއްކަން ކަށަވަރު ކުރެވޭން ނެތްކަމާއި މި މަސައްކަތްތަކަކީ މަޝްރޫޢު ޕްރޮޕޯސަލް، ފަރުމާކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި އެކަމަށް ރިއާޔަތްކުރުން ނަމަ، ހަރަދު ކުޑަކޮށް ނިމޭނެ މަސައްކަތްތަކަކަށްވުން އެކަށީގެންވެއެވެ.

(ނ) ކޮންސަލްޓަންޓަށް މާލީ މަންފާ ލިބޭ ކަމުގައި ކޮންސަލްޓަންސީގެ ފީގެ ޝަރުތަކުން ވޭރިއޭޝަންތައް ބިނާކޮށް ފީއާބެހޭ ކުރުމުގެ ސަބަބުން ކޮންސަލްޓަންސީ ފީގެ އަގުގެ ނިސްބަތް ބޮޑުވުމުގެ ފުރުސަތު އޮތުން

މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓާއި މަޝްރޫޢުގެ ކޮންސަލްޓަންޓާއި ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތުން 1 ޖޫން 2018 ގައި މަޝްރޫޢު ފުރިހަމަކޮށް ނިންމަންޖެހުން ނަމަވެސް، މުއްދަތުގައި ބަޖެޓްކުރެވިފައިވާ ވޭރިއޭޝަންތަކާ ހިލާފަށް 153 ދުވަސް އިތުރުކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި، ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ މަސައްކަތް ނިންމާ ތާރީޚް ފަހަށް ދިޔުމުގެ ސަބަބުން ކޮންސަލްޓަންސީ ހިދުމަތުގެ ވޭރިއޭޝަންގެ ގޮތުގައި ކޮންސަލްޓަންސީ ކޮންޓްރެކްޓުގެ އެއްބަސްވުމުގެ އަގުގެ 41% އަށްވާ 2,764,790 (ދެ މިލިއަން ހަތް ސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ހަތަރު ހާސް ހަތް ސަތޭކަ ނުވަދިހަ) ރުފިޔާ ބޮޑުކަން އެޕްރޫވްކޮށް، ކޮންސަލްޓަންސީ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު އިތުރު ކުރެވިފައިކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

މީގެ އިތުރުން، މިނިސްޓްރީ އާއި ކޮންސަލްޓަންޓުން ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ ޑިފެކްޓްސް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތަށް 4 މަސް އިތުރުކޮށްފައިވާކަމާއި، މި މުއްދަތުގައި ކޮންސަލްޓަންސީ ކޮންޓްރެކްޓުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްފައިވާކަން އޭޖެންސީން ކަށަވަރު ކުރެވިފައި ނުވިނަމަވެސް، މި މުއްދަތުގައި ކޮންސަލްޓަންޓުގެ ހިދުމަތް މަޝްރޫޢަށް ދީފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ޖަނަވާބީ ވިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: www.audit.gov.mv | info@audit.gov.mv

ވޭރިއޭޝަންތައް އެޑްރެސްކޮށްގެން ކޮންޓްރެކްޓުގެ މުއްދަތު އިތުރު ކުރުމުގެ ސަބަބުން، ކޮންސަލްޓެންސީގެ މަސައްކަތް ނިންމަން ޖެހޭ ދުވަސް އިތުރު ކުރަން ޖެހި، އެކަމަށް އިތުރު ޚަރަދުތަކެއް ކުރަން ޖެހިފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ނަމަވެސް، ވޭރިއޭޝަން ބޭނުންވާކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ޓެކްނިކަލީ ވެލިޑޭޓް ކުރާ ފަރާތަކީ ކޮންސަލްޓަންޓް ކަމުގައިވާއިރު، އަދި ކޮންސަލްޓަންޓުގެ މަސައްކަތަކީ މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުގެ ފަރާތުން ބަލަހައްޓަމުން ގެނެސްފައިވާކަން އޮޑިޓް ކުރުމުން ފާހަގަކުރެވިފައިވާއިރު، ކޮންސަލްޓެންސީ ފީ މަސްރޫ ފަންޑުން ކަމުގައިވާއިރު ކޮންސަލްޓެންޓުގެ ފީގެ ޝަރުތު އެކަނި ބިޑްކުރާ މިފަދަ ނިންމުންތައް ނިންމުމަކީ ކޮންސަލްޓެންޓުގެ އެކަމުގެ ނާޖާއިޒް ފައިދާ ނެގުމުގެ ފުރުސަތު އޮތްކަމެއް ކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ކޮންސަލްޓެންޓުގެ މަސައްކަތް މިނިސްޓްރީން ބަލަހައްޓަމުން ނުގެންދިއުމަކީ، ކޮންސަލްޓެންޓަށް މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން މަސްއޫލިއްޔަތު ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސައްކަތް ކުރާ ފަރާތްތަކުގައި ވެފައި، އެ ފަރާތްތަކުގެ މަސައްކަތް އިތުރަށް ބަލަން ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތައް މިނިސްޓްރީގައި ގާއިމު ކުރުވިފައި ނެތުމުގެ ސަބަބުން ކަމުގައި މިނިސްޓްރީން މައުލޫމާތު ދީފައިވެއެވެ.

އިސްލާހުކުރަން ލަފާދޭކަމެއް

(ހ) މަޝްރޫއުތަކުގެ ވޭރިއޭޝަންތަކާ ގުޅޭ އެންމެހައި ޑޮކިއުމެންޓްތަކާއި ރިކޯޑްތައް ރައްކާކޮށް ބެލެހެއްޓުމަށް ހިންގުމުގައި ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސައްކަތް ރައްކާތެރިކަމާއެކު ބެލެހެއްޓުމަށް މިނިސްޓްރީ އާއި އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީ އާއި ޓެންޑަރ އެންޑް ކޮންޓްރެކްޓްސް ޑިޕާޓްމަންޓާއި ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އަށް ލަފާދެމެވެ.

(ށ) މަޝްރޫއުތަކަށް ގެނެވޭ އަދަދުން ކުރާ ކޮންސަލްޓެންސީ މަސައްކަތްތަކާއި ޑިޒައިނަށް ކުރާނެ ބަދަލުތަކަށް، އެ ބަދަލުތަކަށް މަޝްރޫއުގެ ޑިޒައިން ކުރެވިގެން އެކަމަށް ވަސީލަތްތައް ބޭނުންވާނަމަ، ކަމާގުޅޭ އިދާރީ މަޝްވަރާކުރެވެން އެ ވަސީލަތްތައް ގާއިމުކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އާއި އެންވަޔަރަންމަންޓް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީ ޓެންޑަރ އެންޑް ކޮންޓްރެކްޓްސް ޑިޕާޓްމަންޓާއި ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އަށް ލަފާދެމެވެ.

3.3.2 ކޮންޓްރެކްޓަރު ސައިޓަށް ގާއިމު ކުރުމުން ފެށިގެން ނިޔަލަށް ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ހިންގަން ފުރިހަމަކަން ފެނިފައިވާ ބިޔަށް ފެނަކައިގައި ހުރި ބާރެއް

(ހ) ފެނަކަ ކޮޕަރޭޝަނުގެ ދާއިރާ ރިޕޯޓުތަކުގައި މަސައްކަތާ ގުޅޭ ނިޔަލަށް ނިންމާލުމަށް ފުރިހަމަ ކުރުމުގެ ދަރުމަނުގެ ކަރަންސީ ދަތި ތަނުގައި ހުރި ބާރުގޮތަށް ސަރުކާރުގެ ދަށުން ނިޔަލަށް އޮތް ގޮތުގައި ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ބާރު ބައްޓަން ކުރުމަށް ލަފާދެމެވެ

ފެނަކައި ކަރަންޓާއި އެހެން އަގެއް ކަރަންޓީގެ ދަށުން ހިދުމަތްތަކަށް ބަދަލު ކުރަމުންވެސް، ސަރުކާރުގެ ހިދުމަތްތަކާއި އިތުރު ކަރަންސީ އަގު ނިސްބަތަށް ދެމެހެއްޓެނިވި ހިދުމަތެއް ދިނުމަށް ހުރިހާ ގޮތެއްގައި ޚަރަދު ކުރަނީ. އެހެންކަމުން، ފެނަކަ ކޮޕަރޭޝަން ފިނޭންސް ދާއިރާގައި ހުރި ބޮޑު ބަދަލުތަކާ ކަރަންސީ އަގު ކޮންމެ ދާއިރާއެއް ހިންގުމަށް ފުރިހަމަ އިތުރު ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތުގައި ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭން، ދުވަހުން ދުވަހަށް ބަދަލުވަމުން ދާ ހާލަތުގައި، ސަރުކާރުގެ ދަރަނި ކަނޑައެޅޭ ގޮތާ ގުޅޭ އަގުތަކަށް ބަލާ މާލީ ގޮތުން ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ދާއިރާތަކުގެ ބާރު ބޮޑު ކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ނަމަވެސް، ފެނަކަ ކޮޕަރޭޝަނުގެ ކަރަންޓާ ގުޅޭ ހިދުމަތުގެ ބެލެހެއްޓުން ގޮތް ބޭނުމެއް ބެލެހެއްޓުމުގެ ޕޮލިސީތަކެއް ކަނޑައަޅާ ފާހަގަކުރެވުނެވެ.

1. ހަރަދުގެ ގޮތުގައި ރިޕޯޓްކޮށްފައިވާ އަދަދު ސައްހަ ނޫން

ފުވައްމުލަކު ފެނަކަ ބްރާންޗުގެ އޮޕަރޭޝަނަލް ޗާޓް އޮފް އެކައުންޓްސްގައި ވިސްނަވާފަ ފެނާއި ނަންބަރުތަކުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ހިނގާ ހަރަދުގެ ގޮތުގައި ރިޕޯޓްކޮށްފައިވަނީ ހަމައެކަނި މުވައްޒަފުންގެ މުސާރަ އާއި ކަރަންޓް ހަރަދެވެ. އަދި ސަރުދަރާގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ކަރަންޓުގެ ގޮތުގައި ހަރަދާ މިންވަރު ބަޖެޓްކޮށްގެން ފާސްކޮށްފައިވަނީ 2021 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން ކަމާއި އެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ހަރަދާ ހަރަދުތަކުގެ ތެރެއިން މުވައްޒަފުންގެ ހަރަދުތަކާއި ވަކިން ބަޖެޓްކޮށްގެން ފައިސާދޫކުރާ އޮފީހަށް 2021 އިން ފެށިގެންކަން ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ. އެގޮތުން، ނޮވެމްބަރު 2019 އިން 2021 ގެ ނިޔަލަށް ފުވައްމުލަކުގެ ކަރަންޓުގެ ހަރަދުގެ ގޮތުގައި 24,232,645 (ސައުވީސް މިލިއަން ދުއިސައްތަ ތިރީސް ދެ ހާސް ހަ ސަތޭކަ ސާޅީސް ފަހެއް) ރުފިޔާގެ ގެއްލުން ފެއިއާރާކަން ފުވައްމުލަކު ފެނަކަ ބްރާންޗުގެ މާލީ ހިސާބުތަކުން ދައްކާ ނަމަވެސް، މި އަދަދުގެ ތެރޭގައި ފެނުގެ ހިންގުމަށް މީގެ އިތުރުން ހިނގާ ހަރަދުތަކުގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ސްޕެޝަލް ބޯޓުގެ ހަރަދު، ހިނގާ ހަރަދު، ފެން ޕްލާންޓް ރިޕެއަރ އެންޑް މެއިންޓެނަންސް އަދި ފެން ޑިސްޓްރިބިއުޝަން ނެޓްވަރކުގެ ރިޕެއަރ އަދި ސަރވިސިން، ކެމިކަލް ހަރަދު، ދަމަށް ހަރަދާއި، ނަމޫނާ ހިސާބު ބެލުމުގައި އޭރިއާއަށް ޖަނަރޭޓަރސްގެ ދަނޑުން ހަރަދުކުރާ ފެނުގެ ކޮރިޑޯ ބިލު ކޮށުން އަދި ކަމަށް ހަރަދުތަކުގެ ހިމަނާފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި އަދަދަކީ އަސްލަށްވުރެ ކުޑަކޮށްފައިވާ އަދަދެއްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.[5]

2. ލިބެން ޖެހޭ ފައިސާ ލިބިފައި ނުވުން

01 ޖަނަވަރީ 2018 އިން ނޮވެމްބަރު 2021 ގެ ނިޔަލަށް ފުވައްމުލަކު ފެނަކަ ބްރާންޗުން އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި 101,923,162 (އެއް ސަތޭކަ އެއް މިލިއަން ނުވަ ސަތޭކަ ތޭވީސް ހާސް އެއް ސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ދޭއް) ރުފިޔާ ލިބެންޖެހުނުކަން ހިސާބުތަކުން ދައްކާއިރު އޭގެ 95% ހިއްސާވަނީ ކަރަންޓުގެ ހިދުމަތުން ބިލު ކުރެވޭ އަދަދުކަމާއި، 5% އަކީ ފެނުގެ ހިދުމަތުން ލިބޭ ފައިސާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މި ބިލުތަކަށް ގެއްލުމުގައި ހިންގަމުން އަންނަ ބިލުތަކަކަށް ވިއްޔާ 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ނިޔަލަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާގެ ތެރެއިން ޖުމުލަ 19,038,679 (ނަވާރަ މިލިއަން ތިރީސް އަށް ހާސް ހަ ސަތޭކަ ހަތްދިހަ ނުވައެއް) ރުފިޔާ ނުލިބި ހުރިކަމާއި މީގެ ތެރޭގައި، ވިޔަފާރިތަކާއި ދައުލަތުގެ ކުންފުނިތަކުން ދައްކަން ޖެހޭ ފައިސާ ހިމެނޭކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

---

5 ސާމްޕަލް ބޭނުންކޮށް ކަރަންޓުވަނީ ފެނަކައިން ފޯރުކޮށްދޭ މުއައްސަސާތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ބަލާފައެވެ. އަދި، 2021 ގެ ގެއްލުމުގެ އަދަދު އެނގެން ހުރި ތަފްސީލު ހިމަނާފައި ނުވާތީ ފެނަކައިން އެ މަޢުލޫމާތު އޮޑިޓަށް ފޯރުކޮށް ނުދެވޭނެ ކަމަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ބުނެފައިވެއެވެ.

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ހަނދުވަރީ ހިނގުން، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

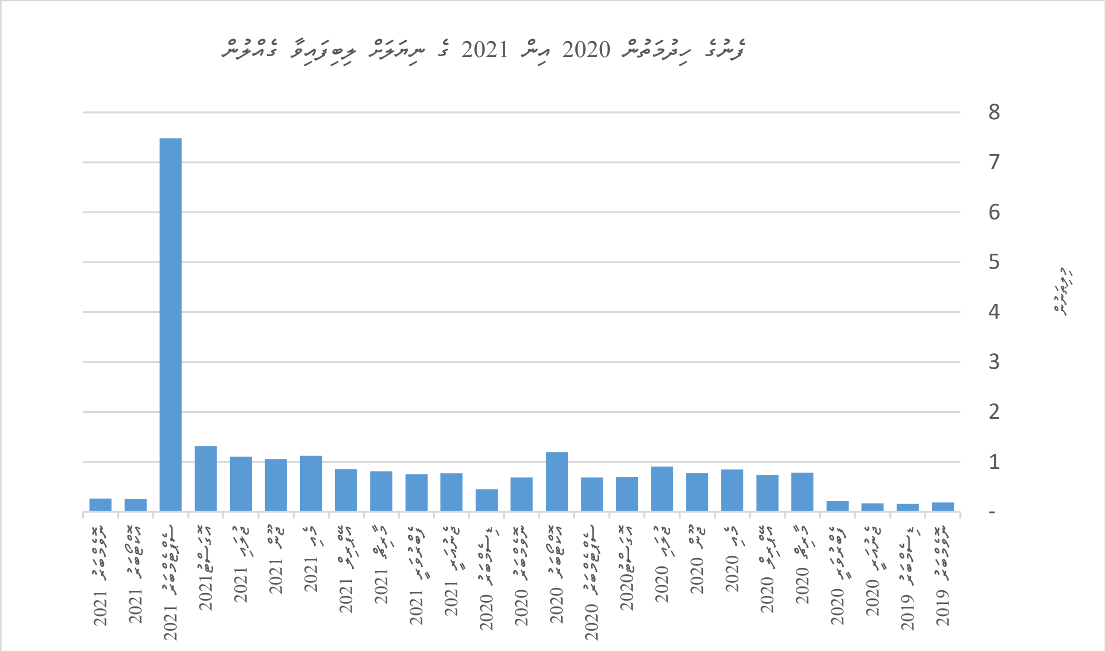

ޗާޓު 5: ނޮވެމްބަރު 2020 އިން ނޮވެމްބަރު 2021 ގެ ނިޔަލަށް ފުލައުޓުލައި ފެރީގެ ބޯޓާންތަކުން ފާރުކާންދިރުން ފަންޑުގެ ހިދުމަތުން ލިބިފައިވާ ގެއްލުން

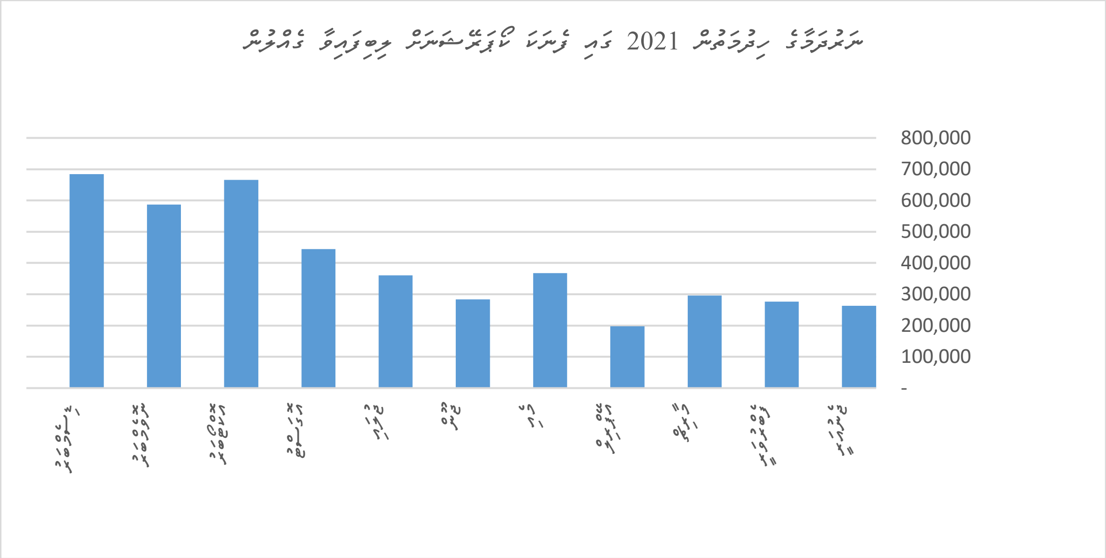

ޗާޓު 6: ޖަނަވަރީ 2021 އިން ޑިސެމްބަރުގެ ނިޔަލަށް ފުލައުޓުލައި ބޯޓާންތަކުން ފާރުކާންދިރުފައިވާ ނަރުދަމާ ހިދުމަތުން ލިބިފައިވާ ގެއްލުމުގެ އަދަދު

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ހަނަރަބީ ވިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

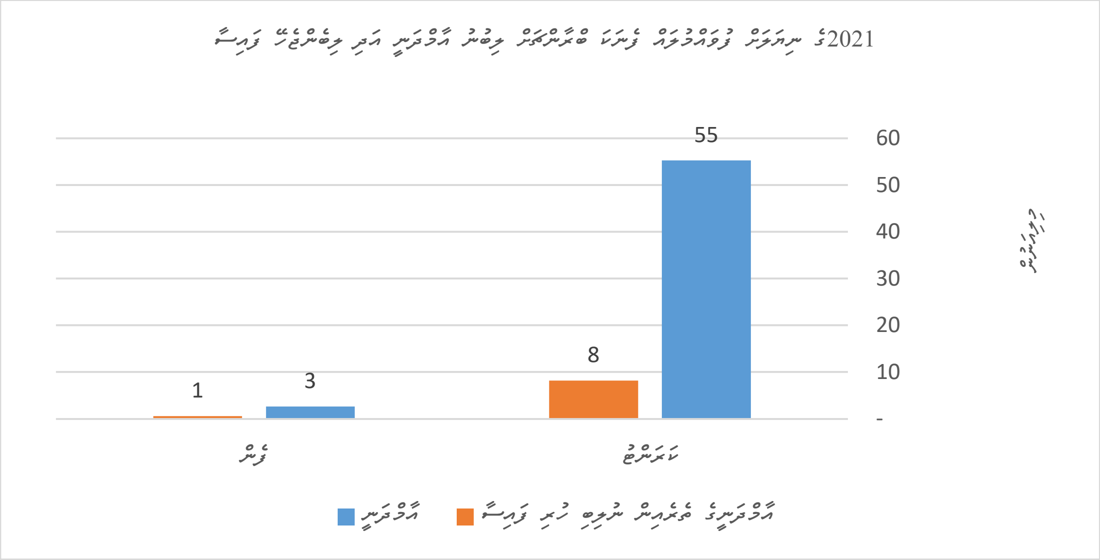

ޗާޓު 7: 2019 އިން 2021 ގެ ނިޔަލަށް ފުވައްމުލަކު ބަލާންކަމަށް ފޯނާއި ކަރަންޓުން ލިބިފައިވާ އާމްދަނީ އަދި އޭގެ ތެރެއިން ފެނަކައަށް ނުލިބި ހުރި ފައިސާ

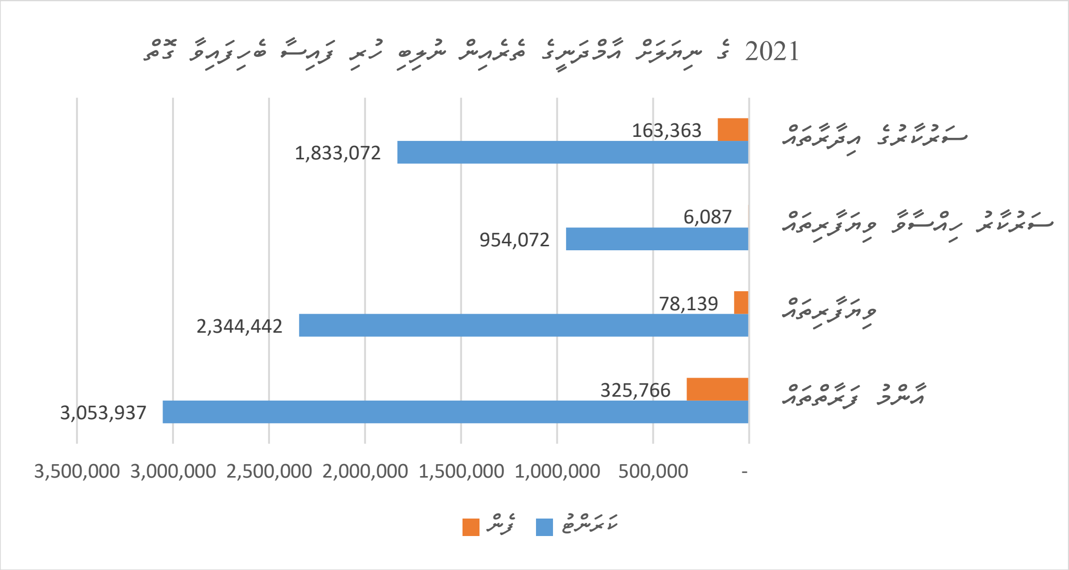

ޗާޓު 8: ފެނަކަ ފުވައްމުލަކު އޮފީހަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާ ބެހިފައިވާ ބައިތައް

3. ފެނަކައިން ދޫކޮށްފައިވާ ލައިސަންސްގެ ދަށުން ބަލަހައްޓަމުން ހަރަކާތްތަކުގެ މާލީ ރިޕޯޓުތައް ހުށަހަޅައިފައި ނުވި ނަމަވެސް ލިބެމުންދާ އަގެއްގައި ނުވުން

އާންމު ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނު (ނަންބަރު 4/96) ގެ ދަށުން އެންވަޔަރަމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީން 13 ޑިސެމްބަރު 2018 ގައި ފެނަކައަށް ދޫކޮށްފައިވާ ވަޤުތީ ލައިސަންސް އަދި 04 ނޮވެމްބަރު 2019 ގައި ދޫކޮށްފައިވާ ދާއިމީ ލައިސަންސްގެ 14.2 ވަނަ މާއްދާގައި، އާމްދަނީއާއި ހަރަދުގެ ބައިތައް އަދި މާލީ ލިޔެކިޔުންތައް ހުރިހާ ޖެނެރޭޓަރުކަމުން ބައްތިންތަކަށް ވިއްކާފައިވާ، ލައިސަންސްގެ 15 ވަނަ މާއްދާގައި، ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތުން ކޮންމެ އަހަރަކުން ޖެހޭ މަސްދުވަހުގެ އަހަރީ ހިސާބު ރިޕޯޓް، ހަމަ އެފަދައިން ލައިސަންސްގެ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހުށަހެޅުމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ރަސްފަނޑު ވިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

އެކަން އިސްލާހު ކުރަން އެންގިދާނެކަމަށާއި، ޚިލާފު ވެފައިވާ ކަމެއްގެ ކުޑަބޮޑުމިނާއި މިންވަރަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، 100 (އެއް ސަތޭކަ) ދިވެހި ރުފިޔާ އާއި 5,000 (ފަސް ހާސް) ދިވެހި ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާ ކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އީޕީއޭއަށް ލިބިފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި، ޤާނޫނާއި ޚިލާފުވާ ޖޫރިމަނާތަކުން ނަގާނެ އެންމެ މަތީ އަދަދު ކަނޑައަޅުއްވާ ގަވާއިދުގެ (ނަންބަރު 2021/R-21) ގެ 10 (ހ) (2) ގައި، ޖޫރިމަނާކުރެވޭނީ 5 އަހަރުގެ ތެރޭގައި އާއި ގެއްލުމުގެ ތަކުރާރުވާ އެއްގޮތް ކަމެއް ޤާނޫނާއި ޚިލާފުވާ ފިޔަވަޅުތަކަށް ކުރަކަން ޖޫރިމަނާ ކުރަން ބާރުލިބިފައިވާ ވިސްނުމެއްގައި، ޖޫރިމަނާކުރާ 5 އަހަރުގެ ތެރޭގައި އާއި ގެއްލުމުގެ ތަކުރާރު އެއްގޮތް ކަމެއް ކުރަކަށްފަދަ ކަމެއްގައި ނުވާކަން ވެސް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ނަމަވެސް ފެނަކައިން މި ދިރާސާކުރުމަށް ކުރަކަށްފަދަ ނުވާއިރު، މިކަމާ ގުޅިގެން އީޕީއޭ އިން އަދި ޕީ.އާރް.އޭއިން އެއްވެސް ޖޫރިމަނާއެއް އަދާކޮށް ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ތައްޔާރު ކުރަން ޖެހޭ ރިޕޯޓު	ހުށަހަޅަން ޖެހޭ މުއްދަތު	ހުށަހަޅައިފައި/ހުށަހަޅައިފައިނުވާ
އިންކަމް ސްޓޭޓްމަންޓް	ކޮންމެ 3 މަހަކުން	ހުށަހަޅައިފައިނުވާ
ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓް	އަހަރަކު 1 ފަހަރު	ހުށަހަޅައިފައިނުވާ
10 އަހަރުގެ ޑިމާންޑް ފޯކާސްޓް ޕްލޭން	އަހަރަކު 1 ފަހަރު	ހުށަހަޅައިފައިނުވާ
އިންވެސްޓްމަންޓް ފޯކާސްޓް	އަހަރަކު 1 ފަހަރު	ހުށަހަޅައިފައިނުވާ

ތާވަލު 6: ލައިސަންސްގެ ދަށުން ފެނަކައިން ތައްޔާރުކޮށް ހުށަހަޅަން ޖެހޭ ރިޕޯޓްތައް

ފުވައްމުލަކު ފެނަކަ ބްރާންޗްގެ މާލީ ހިސާބުތައް ބަލަހައްޓައިގެން ނުވާތީ ސަރަހައްދީ ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމް ހިންގުމަށް ލިބިފައިވާ ލައިސަންސްގެ ދަށުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ މާލީ ރިޕޯޓުތައް ހުށަހަޅައިފައި ނުވުމުގެ ސަބަބުން އެ ޚިދުމަތުގެ މާލީ ހާލަތަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ކުރެވޭނެ ނިންމުންތަކާއި ބޭނުންވާނެ އެންމެ ފުރިހަމަ މަޢުލޫމާތު ލިބެން ނުހުންނާނެކަމާއި ދައުލަތުން ދޭ ސަބްސިޑީ ހިސާބުކުރުމުގައި ކަށަވަރުކަމެއް ނެތުމުގެ ސަބަބުން ކުރު އަސާސެއް ދޭހަނުވެދާނެ ނުހުންނާނެކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި، ލިބެންޖެހޭ ފައިސާ ލިބިގައި ނުވުމަކީ ދެމެހެއްޓިގެންނުދާ ގޮތެއްގައި ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ގެންގުޅުމަކީ ކުރިމަގުގައި ނުރައްކާތެރި ކަމެއްކަން ވެސް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

އިސްލާހުކުރަން ލަފާދޭކަމެއް

(ހ) އާންމު ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނު (ނަންބަރު 96/4) ގެ ދަށުން އެންވައިރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީން ފެނަކައަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލައިސަންސްގެ ދަށުން ތައްޔާރުކޮށް ހުށަހަޅަން ޖެހޭ އެންމެހައި ރިޕޯޓްތައް ތައްޔާރުކުރުމަށާއި؛

(ށ) ފެނަކަ ބޯޑުގެ ކޮމިޓީގެ އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްލޭން ތައްޔާރު ކުރުމުގައި، ހިންގުމަށް ހަރަދާ އެންމެހައި ހަރަދުތައް ހިމެނުމަށާއި؛

(ނ) ފެނަކަ ބޯޑުން ލިބެން ޖެހޭ ފައިސާ ހޯދުމުގެ އިންތިޒާމް ހަރުދަނާ ކުރުމަށް ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަނަށް ދަންނަވަމެވެ.

(ރ) އާންމު ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނު (ނަންބަރު 96/4) ގެ ދަށުން އެންވައިރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީން ފެނަކައަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލައިސަންސްގެ ދަށުން ތައްޔާރުކޮށް ހުށަހަޅަން ޖެހޭ އެންމެހައި ރިޕޯޓްތައް ހުށަހަޅައިގެން ނުވާނަމަ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް އިންވަޔަރަމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީއަށް ދަންނަވަމެވެ.

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ޝަހީދު ޢަލީ ވިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

3.3.3 ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ސަބަބުން ދިމާވާ އިޤްތިޞާދީ، އިޖްތިމާއީ އަދި ތިމާވެށީގެ އަސަރުތައް ބެލުން

(ހ) ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ގާއިމްކޮށްފައިވާ ފެނުގެ ނިޒާމުން ފޯރުކޮށްދޭ ފެނުގެ ކޮލިޓީ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް

ފެނުގެ ޒަރީއާއިން ފެތުރޭ ބަލިތަކުގެ ސަބަބުން އާއްމު ސިއްހަތަށް ދިމާވާ އުނދަގޫ ބޮޑު ހިއްސާއަކީ އިންސާނުންނާއި ޖަނަވާރުގެ ނަޖިހުން ބޯފެން ތަޣައްޔަރުވުން ކަމުގައި ވޯލްޑް ހެލްތް އޯގަނައިޒޭޝަނުން ޝާއިއުކޮށްފައިވާ ބޯފެނުގެ ކޮލިޓީ [illegible] ގައިޑްލައިންގެ 7 ވަނަ ބާބުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި، ފެނުގެ ޒަރީއާއިން ޖެހޭ ބަލިތަކެއް ފެތުރުން މެދުވެރިވާ މައިގަނޑު ސަބަބަކީ ސަޕްލައި ފެން ރަނގަޅަށް ޓްރީޓް ނުކުރުމާއި ބޯފެން އާންމުންނަށް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ރަނގަޅު އިންތިޒާމްތަކެއް ހަމަޖެހިފައި ނުވުން ކަމުގައި ވެސް މި ގައިޑްލައިންގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން، އާއްމު ސިއްހަތު ރައްކާތެރިކޮށް، ބަލިމަޑުކަމުން ސަލާމަތްކުރުމަށް ކުރެވޭ ބޯފެނުގެ ގޮތުގައި ސަލާމަތް ފެނަކީ ނަޖިހުން ތަޣައްޔަރު ވެފައި ނުވާ ފެނެވެ. ފެނުގެ ކޮލިޓީ ކަށަވަރުކުރުމަށް ފެނުގެ ނިޒާމުން އުފައްދާ ސަޕްލައި ފެނަކީ، އެންވަޔަރަންމަންޓް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީން ޝާއިއުކޮށްފައިވާ "ސަޕްލައި ވޯޓަރ ކޮލިޓީ ސްޓޭންޑަޑް" އަދި މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓޭންޑަޑްސްއިން ޝާއިއުކޮށްފައިވާ "ގައިޑްލައިން: ޑްރިންކިންގ ވޯޓަރ 4003:2021" އަށް ބަލާ ފެނަށް ވަނީ ޓެސްޓްކޮށްފައެވެ. އެގޮތުން، މި ގައިޑްލައިންގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބެކްޓީރިއާ ސަލާމަތް ފެނުގައި ކޮލިފޯމް ހުންނަން ވާނީ 0/100ml ގައެވެ. އޮޑިޓް ޓީމުން ފުވައްމުލަކު ސިޓީއަށް 23 – 27 މާރިޗު 2022 އަށް ކުރި ދަތުރުގައި، ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނުގެ ނިޒާމުން އުފައްދާ ފެނުގެ ކޮލިޓީ ބެލުމަށް ސާމްޕަލް އުސޫލުން ފެނަށް ޓެސްޓްކޮށްފައެވެ. އެގޮތުން، މި ތަޖުރިބާތަކުގެ ނަތީޖާއާއި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް ތިރީގައިވާ ތާވަލުގައި އެވަނީއެވެ؛

ސާމްޕަލް/ޕެރެމީޓަރ	އިންޓޭކް	އައުޓްލެޓް	މެއިން ޑިސްޓްރިބިއުޝަން ލައިން	ސަޕްލައި ވޯޓަރ ކޮލިޓީ ސްޓޭންޑަޑް
ސާމްޕަލްގެ ބާވަތް	ޑީސެލިނޭޓެޑް ފެން	ޑީސެލިނޭޓެޑް ފެން	ޑީސެލިނޭޓެޑް ފެން	
ޓެސްޓްކުރި އެނަލައިސިސް	ކޮލަރިމީޓަރ	ކޮލަރިމީޓަރ	ކޮލަރިމީޓަރ	ކޮލަރިމީޓަރ އަދި ކަލަރުވޭލް
ފްރީ ރެސިޑިއުއަލް ކްލޮރިން	0.02	0.02	0.02	0.2-0.5 (mh/l)
ޓޯޓަލް ކޮލިފޯމް	70	38	201	0/100ml
ފީކަލް ކޮލިފޯމް	1	-	-	0/100ml

ތާވަލު 7: 27 މާރިޗު 2022 ގައި އޮޑިޓަރުން ނެގި ސަޕްލައި ފެން

ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ފޯރުކޮށްދޭ ފެނުގައި ކޮލިފޯމްގެ އަސަރު ހުރިކަމަށް މި ތަޖުރިބާތަކުގެ ނަތީޖާއިން ދައްކައެވެ. އެހެންކަމުން، މި ފެނުންވަނީ ފެނަކާ ކޯޕަރޭޝަނާއި ކަމާ ގުޅޭ ހުރިހާ އިދާރާތަކަކުން މި ކަމާ ދުރާލާ އަމަލު ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް އަންގާފައެވެ.

މީގެ އިތުރުން، ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ސަޕްލައި ފެނުގެ މިހާރު ހާލަތު ދެނެގަތުމަށް 22 ޑިސެމްބަރު 2022 ގައި މި އޮފީހުން އެދިގެން ފެނަކާ ކޯޕަރޭޝަނުން ވަނީ ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނުގެ ނިޒާމުން ސާމްޕަލްތަކެއް ނަގައި ސަރުޓިފައިޑް ލެބޯޓަރީ އަކުން އިތުރު ތަޙުލީލުތަކެއް ކޮށް، ތަޙުލީލު ރިޕޯޓު މި އޮފީހަށް ފޮނުވާފައެވެ. އެގޮތުން، ތިރީގައިވާ ތާވަލުގައި އެވަނީ މި ތަޙުލީލުތަކުގެ ނަތީޖާއެވެ؛

ސާމްޕަލް/ޕެރެމީޓަރ	އިންފްލޯ	އައުޓްފްލޯ	މެއިން ޑިސްޓްރިބިއުޝަން ލައިން	ސަރުކާރުގެ ވޯޓަރ ކޮލިޓީ ސްޓޭންޑަރޑް
ސާމްޕަލްގެ ބާވަތް	ޕޯސްޓް ޓްރީޓްމަންޓްގެ	ޕޯސްޓް ޓްރީޓްމަންޓްގެ	ޕޯސްޓް ޓްރީޓްމަންޓްގެ ފެން	
ފިޒިކަލް އެޕިއަރަންސް	ކްލިއަރ	ކްލިއަރ	ކްލިއަރ	ކްލިއަރ އަދި ކަލަރލެސް
ފްރީ ރެސިޑުއަލް ކްލޯރިން	0.02	0.02	0.02	0.2-0.5 (mh/l)
ޓޯޓަލް ކޯލިފޯމް	24	-	-	0/100ml
ފީކަލް ކޯލިފޯމް	1	-	-	0/100ml

ތާވަލު 8: 11 ޖަނަވަރީ 2023 ގައި ފެނަކައިން ނެގި ސަޕްލައި ފެން ސާމްޕަލްތަކުގެ ނަތީޖާ

ފެންގައި ކޯލިފޯމްގެ އަސަރު ހުރިކަން ކަމާ ގުޅުން ހުރި އިދާރާތަކަށް ފާހަގަވެފައި ނުވަނީ ކޯލިފޯމް ޓެސްޓުތައް ފެނަކައިން ހަދައިފައި ނުވާތީކަމާއި، މި ދިރާސާތައް ހުށަހަޅައިފައި ނުވާ ނަމަވެސް، ރެގިއުލޭޓަރީ އޮތޯރިޓީން ވެސް އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އަޅައިފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

(ނ) ފެންގައި ކްލޯރިން ހުންނަން ޖެހޭ މިންވަރަށްވުރެ މަދުވުމާއި އެކަމާ ގުޅިގެން ފިޔަވަޅު އަޅައިފައި ނުވުން

ފެން ރައްކާ ކުރުމާއި، ޑިސްޓްރިބިއުޓް ކުރުމާއި ސަޕްލައި ކުރުމުގައި ފެން ބަލަހައްޓަން ވީއަ ނުދިނުމަށްޓަކައި، އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ރެސިޑުއަލް ކްލޯރިން ފެންގައި ހުންނަން ޖެހޭނެ ކަމަށް ވޯލްޑް ހެލްތް އޯގަނައިޒޭޝަންގެ "ޑްރިންކިންގ ވޯޓަރ އެންޑް ޑިސްއިންފެކްޝަން އެންޑް ޑިސިންފެކްޝަން ބައިޕްރޮޑަކްޓް ކްލޯރިނޭޝަން" ގެ 1.3.2 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް، ފެނައްދުމުގައި ސަޕްލައި ކުރެވޭ ފެނުގެ ކުޑަ މިންވަރުގެ އެޓްރިބިއުޝަން ސަޕްލައިގައި ކުރާ ފެންގައި ކްލޯރިން ހުރި 1 ލީޓަރުގައި 0.02 މިލިގްރާމް ކަމަށް ވާއިރު މިއީ، ރެސިޑުއަލް ކްލޯރިން ހުންނަން ޖެހޭ މިންވަރު ކަމަށް ޤައުމީ އަދި ބައިނަލްއަޤުވާމީ ގައިޑްލައިން ކަނޑައަޅާފައިވާ ލިމިޓުގައިވާ ތާވަލުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މިންވަރަށްވުރެ މަދު މިންވަރެއްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. މިގޮތުން އާއްމު މިންގަނޑުތަކުގައި 1 ލީޓަރުގައި މަދުވެގެން 0.2 މިލިގްރާމް ކްލޯރިން ހުންނަންޖެހެއެވެ. އަދި، ފެނަކައިން ތަޢާރުފުކޮށް ހުޅުވާލާ ރެގިއުލޭޓަރީ އޮތޯރިޓީއަށް ފޮނުވާ ރިޕޯޓުތަކުގައި ކްލޯރިން ހުންނަން ޖެހޭ މިންވަރަށް ވުރެ މަދުކަން އެނގޭން އޮތް ނަމަވެސް، މިކަމާ ގުޅިގެން އެ އިދާރާއިން އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އަޅައިފައި ނުވާކަން ވެސް ފާހަގަކުރަމެވެ. ސަޕްލައިފެންގައި ހުންނަންޖެހޭ މިންވަރަށް ރެސިޑުއަލް ކްލޯރިން ނުހުރުމަކީ ފެން ބަލަހައްޓަމުންދާ ގޮތުގައި ޖެހިދާނެ ސަބަބެއްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

ތިރީގައި އެވަނީ ފެންގައި ކްލޯރިން ހުންނަންޖެހޭކަމަށް އެކި މުއައްސަސާތަކުން ގަބޫލުކުރާ މިންގަނޑުތަކެވެ؛

ގައިޑްލައިން/ސްޓޭންޑަރޑް	ކްލޯރިން ހުންނަންޖެހޭ މިންވަރު
ޑްރިންކިންގ ވޯޓަރ އެންޑް ޑިސްއިންފެކްޝަން ބައިޕްރޮޑަކްޓް ކްލޯރިނޭޝަން - ވޯލްޑް ހެލްތް އޯގަނައިޒޭޝަން	0.2mg/l 1 ލީޓަރު ފެންގައި މަދުވެގެން 0.2 މިލިގްރާމް
ސަޕްލައި ވޯޓަރ ކޮލިޓީ ސްޓޭންޑަރޑް - އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އެޖެންސީ	0.04 – 0.2 mg/l 1 ލީޓަރު ފެންގައި މަދުވެގެން 0.2 - 0.04 މިލިގްރާމް
ގައިޑްލައިން: ޑްރިންކިންގ ވޯޓަރ 4003:2021 - ހެލްތް ޕްރޮޓެކްޝަން އެޖެންސީ	0.2 – 0.5 mg/l 1 ލީޓަރު ފެންގައި މަދުވެގެން 0.5 – 0.2 މިލިގްރާމް

ތާވަލު 09: ފެންގައި ކްލޯރިން ހުންނަން ޖެހޭ މިންގަނޑު ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރު

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ބަނޑާރަ ކޮށި، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މެދުޒިޔާރަތް މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

(ނ) ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލައިސަންސްގެ ދަށުން ތަކުރާރުކޮށް ހުށަހަޅަން ޖެހޭ ފެނުގެ ކޮލިޓީ ރިޕޯޓުތައް ހުށަހަޅައިފައި ނުވުން

އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އެޖެންސީން 13 ޑިސެމްބަރު 2018 ގައި ފެނަކައަށް ދޫކޮށްފައިވާ ވަގުތީ ލައިސަންސް އަދި 04 ނޮވެމްބަރު 2019 ގައި ދޫކޮށްފައިވާ ދާއިމީ ލައިސަންސްގެ 15.1 ވަނަ މާއްދާގައި، ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތުން، ފެނުގެ ކޮލިޓީ މޮނިޓަރިންގ ޕްރޮގްރާމްގައި ވާގޮތުން އީޕީއޭއަށް ހުށަހަޅަން ވާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި، ރިޕޯޓުތައް ހުށަހަޅާނަމަ، ލައިސަންސްގެ ޝަރުތުތައް އެއްގޮތަށް ޓެސްޓުކުރާ ހިލާލު ވިޔަފާރި ބަލައި، އާންމު ހިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ގާނޫނުގެ ދަށުން 5,000 (ފަސް ހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑު ނުވާ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެ ކަމަށްވެސް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް، ފެނަކައިން ލައިސަންސް ދޫކޮށްފައިވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ނިޔަލަށް ފެނުގެ ކޮލިޓީއާ ގުޅޭ ޖަދުވަލު ރިޕޯޓުތައް ހުށަހަޅާފައި ނުވާކަމާއި، މިކަމާ ގުޅިގެން އީޕީއޭ އަދި ޔޫޓިލިޓީ ރެގިއުލޭޓަރީ އޮތޯރިޓީން އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އަޅައިފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. އަދި، ލައިސަންސްގެ ދަށުން ފެނަކައިން ކޮށްދޭންޖެހޭ ހުށަހަޅަން ޖެހޭ ރިޕޯޓުތަކުގެ ތަފްސީލު އެޓޭޗްމަންޓް 4 ގައި އެވަނީއެވެ.

(ރ) މޮނިޓަރިންގެ ބޭނުމަށް ސާމްޕަލް ޕޮއިންޓް ކަނެކްޝަނުގެ މުޅި ރަށުން ސާމްޕަލް ނަގާ ގޮތަށް ޕޮއިންޓުތައް ހަމަޖެހިފައި ނުވުން

މޮނިޓަރިންގެ ބޭނުމަށް ސާމްޕަލް ޕޮއިންޓް ކަނެކްޝަނެއް ވާނީ މުޅި ރަށް ކަވަރުވާގޮތަށް ސާމްޕަލް ނަގާ ގޮތަށް ޕޮއިންޓުތަކަކުން އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އެޖެންސީން 13 ޑިސެމްބަރު 2018 ގައި ފެނަކައަށް ދޫކޮށްފައިވާ ވަގުތީ ލައިސަންސް އަދި 04 ނޮވެމްބަރު 2019 ގައި ދޫކޮށްފައިވާ ދާއިމީ ލައިސަންސްގެ، ޖަދުވަލު (ހ) ގެ 2.0 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި، 3 ސަރަހައްދަކުން ސާމްޕަލް ޕޮއިންޓް ކަނެކްޝަނެއް ރިޕޯޓުކުރަން ވާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް، ޑްރިންކިންގ ވޯޓަރ ސްޓޭންޑަރޑްސް ގައިޑްލައިން މިންގަނޑުގައި "ފެނުގެ ކޮލިޓީ ހަމަޖެހިފައިވާ ފެންވަރަށް ފެތޭތޯ ބެލުމަށް: ފެން ޑިސްޓްރިބިއުޝަން އަދި ޓްރާންސްމިޝަން ނިޒާމު ޕްރޮޑަކްޝަން ގައިޑްލައިންސް" ގެ 3.4 ވަނަ މާއްދާގައި، މޮނިޓަރިންގެ ބޭނުންތަކަށް ފެން ސާމްޕަލް ނެޓްވޯކްތަކުގައި ކޮންމެ އަހަރަކު ސަޕްލައިޒްގައި މަދުވެގެން 2 ސާމްޕަލް އިސްކުރުމަށް ހަވާލުކޮށް ނަގަން ވާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވެއެވެ. މިއީ ފެނަކައިން ބަލަހައްޓާ ސިޓީގެ ބޮޑު މިނަކަށް ބަލާއިރު މަދުވެގެން 9 ސާމްޕަލް ޕޮއިންޓުކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. އެހެންކަމުން، މިގޮތުން އެކުލަވާލާފައިވާ އެޕްރޫވްކުރުމުގެ ލައިސަންސްގެ ޖަދުވަލު (ހ) ގެ 2.0 ގެ ދަށުން ބޭސްލައިންގެ ގޮތުގައި ސަރަހައްދަކާއި 03 ސާމްޕަލް ޕޮއިންޓަކީ މުޅި ސިޓީ ކަވަރުވާ ސާމްޕަލް އަދަދެއް ނޫންކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

(ބ) ފެނުގެ ނިޒާމުން ފެން އުފެއްދޭ ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކެޕޭސިޓީ އަށް ވުރެ ފެން އުފެއްދޭ މިންވަރު މަދުވުން

ފެނަކައިން ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމުކުރުމުގެ މަޝްރޫއަށް ތައްޔާރުކުރެވުނު ޖެނެރަލް ރިޕޯޓުގެ 7 ވަނަ ބާބުގައިވާ ގޮތުން ފެނަކައިން ސިޓީގައި 3 އާރްއޯ ޕްލާންޓް ގާއިމު ކުރުމުން އެއްދުވަހުން ފެން އުފެއްދުމުގެ ކެޕޭސިޓީގެ ގޮތުގައި ބޮޑުވާނީ ކޮންމެ ދުވާލަކު 1500 ކިއުބިކް މީޓަރެވެ. މިއީ ކުރިއަށް އޮތް 15 އަހަރުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އާބާދީ އަށް އަންނަ ބަދަލާއި އެހެނިހެން ތަރައްގީއާއި ހިސާބުން ފެން ބޭނުންވާނެ މިންވަރު ކަމުގައި ބަލައިގެން ފެން ޑިމާންޑު ހިސާބުކޮށްފައިވާ ގޮތެވެ ޕްރޮޖެކްޓްކުރެވިފައިވާ ނިޒާމެއްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. ނަމަވެސް، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުން 3 ޑިސެމްބަރު 2022 ގައި ބޭއްވުނު އިންސްޕެކްޝަން ރިޕޯޓުގައިވާ ގޮތުން ފެން އުފެއްދޭ މިންވަރަކީ ދުވާލަކު 560 ކިއުބިކް މީޓަރު ކަމުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ފެނަކަ ފުވައްމުލަކު ސިޓީއާ ހަވާލުވުމާއެކު ސިޓީގައި މި ވަގުތު ބޭނުން ކުރަނީ 2

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ބޮޑުތަކުރުފާނު މަގު، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މާލެ ސިޓީ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

ޕްލާންޓް ކަމާއި އޭގެން ދުވާލެއްގެ މައްޗަށް ޖުމްލަ 532.8 ކިއުބިކް މީޓަރުގެ ފެން އުފެއްދޭ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި، ސަޕްލައި ފެނުގެ ހިދުމަތް ބަދަލުގެ 75% އާބާދީއަށް ފޯރުކޮށްދެވުން ލާޒިމު އެ ހިދުމަތް ގުދުރަތުގެ ނަގާ ފޯރުކޮށްދީފައިވާ ކަމުގައިވެސް ފާހަގަ ކޮށްފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް، އޮޑިޓުގައި ކުރެވުނު ސާވޭ އިން ދަތިކަން ގެންގުޅޭ ފެން އެންމެ ގިނައިން ބޭނުން ކުރާ ކަސްޓަމަރުން ބޭނުންކުރާ ބޭނުންތަކަށް ވަކި ފެންކަމާއި، މި ބޭނުންތަކަށް ބައްލަވައިގެން ސަޕްލައި ފެން ބޭނުންކޮށް، ޖެނެރޭޓަރ އެންޑްރޫކޮށްފައިވާ މިންވަރަށް ފެން ބޭނުން ކުރަން ފަރާތްތަކުގެ ކަމުގައިވާނަމަ ފެން ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ދަތިތަކެއް ކުރިމަތިވުމުގެ ހިސާބުތަކެއް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފެން އުފައްދާ ޕްލާންޓް ކެޕޭސިޓީގެ މައްސަލައާ ޖެހިގެން ވަރަށްބޮޑު މުއްދަތެއްގައި ފެން ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަމެއް ގޮތުގައި ޕްރޮޖެކްޓް ކޮންޓްރެކްޓް ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަ ކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި މިއީ ފެނުގެ ޗެކްއަސް (ބޯޑަށް ގެނެސްފައިވާ ޓެސްޓް) ކުރަނީ ޖޯއީ މިންވަރަށް ޕްރޮޖެކްޓްގެ ގެރިން ބައްޕާޓަކުރައި ނުލުމުގެ ސަބަބުން ދިމާވާ މައްސަލައެއް ކަމަށާއި އަދި މި މައްސަލަ ހައްލުކުރަން ރިޕޯޓްކުރެވުނު ފައިސާއިން 23,130 (ބާވީސް ހާސް އެއް ސަތޭކަ ތިރީސް) ރުފިޔާ ކަނޑައަޅަން އެއްބަސްވެފައި ވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. ފެނުގެ ނިޒާމުގައި ގާއިމު ކުރެވިފައިވާ ސްޓޯރޭޖް ޓޭންކު ތަކެއް އެންމެ މަދުވެގެން 02 ނުވަތަ 03 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބޭނުންވާން ފެން ރައްކާ ކުރެވޭ ބަރާބަރަށް ގާއިމު ކުރެވިފައިވާ ބޭނުންތަކެއް ނަމަވެސް، ފެން އުފެއްދޭ މިންވަރު ދަށް ވުމުގެ ސަބަބުން މި އަދަދު ސްޓޯރޭޖް ޓޭންކު ތަކުގައި ރައްކާ ކުރުމަށް ދަތިތަކެއް ކުރިމަތިވާކަމަށް ޕްލާންޓަށް ގޮސް ބެލުމުން 2022 ގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޓީމުން ބަލައިގެން ފަހުން ލިބުނު ސިޓީގައި ފެނައި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ޕްރޮޖެކްޓް ސައިޓް އިންސްޕެކްޝަން ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި މި އަދަދު ހަމަޖެހުނު ގޮތުން ކޮމްޕްލީޓްގައި އިތުރު ބަޖެޓަށް އާސަންދަ ދުރުގެ ބޭނުން ކުރަމުންދާކަމަށް ޕެނިލްޓީ ޖަރީމާގައި ވީ ނަމަވެސް މިފަދަ ގޮތެއް އެއް އާސަންދަ ޕްރޮޖެކްޓް ހަވާލުކުރައިވާ ކަމަށް ވެސް ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

(ށ) ފެނުގެ ނިޒާމުން އުފައްދާ ފެނުގެ ބޮޑު އިންސައްތައެއް ބިމަށް ލީކު ވަމުން ދިޔުން

ތަސްވީރު 3: ޑްރެއިނޭޖް ފަޔަރިގެން ގޭސް ބިމަށް ފެން ލީކުވަމުންދިޔުން.
ތަސްވީރު: އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، 2022

ފެނަކައިން އުފައްދައި ސަޕްލައި ކުރާ ފެނުގެ ނިޒާމުގެ ޓްލިމައް ފަޔައިގެންގޮސް ބިމަށް ފެން ލީކުވަމުން ދާކަން އޮޑިޓަރުންގެ އިންސްޕެކްޝަނުން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އަދި، ފެނުގެ ނިޒާމުން އުފައްދައި ސަޕްލައި ކުރާ ފެނުގެ 70% ފެން ބިމަށް ލީކުވަމުން ދާކަމަށާއި، 2019 ވަނަ އަހަރުގެ ނިޔަލަށް ފެން ލީކުވާ އިންސައްތަ ދަށް ކުރެވިފައިވަނީ 44% އަށް ކަމަށް ފެނަކައިން މައުލޫމާތު ދީފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ޖަނުއަރީ 2021 އިން ފެބްރުއަރީ 2022 މުއްދަތުގައި 125,767 ކިއުބިކްމީޓަރުގެ ފެން އުފައްދައިފައިވާއިރު، މީގެ ތެރެއިން 45,797

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ހަސަންބާހީ ހިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

ކިއުބިކްމީޓަރުގެ ފެނަށް ބިލްކުރެވިފައެވެ. އެހެންކަމުން 79,856[6] ކިއުބިކްމީޓަރުގެ (79,856,961 ލީޓަރުގެ) ފެން ލީކުވެ ފަސާދަވެ ބިލް ނުކުރެވި 4,132,146 (ހަތަރު މިލިއަން އެއް ސަތޭކަ ތިރީސް ދެ ހާސް އެއް ސަތޭކަ ސާޅީސް ހައެއް) ރުފިޔާގެ ގެއްލުން ވެފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. ނަމަވެސް، 27 މާރިޗު 2022 ގެ ނިޔަލަށް ވެސް ފެން ލީކުވާ މައްސަލަ އެއްކޮޅަށް ހައްލުކުރެވިފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

ފެނުގެ ނިޒާމުގެ ހޯދި ތަކެތި ބިލު އަޖީގައި ވަގުތުވަގުތަށް ތަކާއި ކަމުގައި ވާއިރު ފެން ލީކުވާ މައްސަލަ ދުރުކުރުމަށް ގިނަ ދުވަސްތަކެއް ހޭދަވުމުގެ ސަބަބުން ފެން ސަރަހައްދުތަކުން ފެނުގެ ނިޒާމުގެ ތަކެތި ޖަހާފައިވާ އެތެރެވުމުގެ ހިސާބު އޮތްކަން ފާހަގަ ކުރަމެވެ. އަދި، ސަޕްލަޔަރު ފެން އުފެއްދުމަށްޓަކައި ފުރަތަ ކޮންޓްރެކްޓަރުން ބޭނުން ހަރަދުކޮށް ކުރަމުންދާއިރު، ވަކި ފަރާތްތަކަށް ބިލް ނުކުރެވި އެއްވެސް އާމްދަނީއެއް ނުލިބި، ފެން އިސްރާފު ވަމުންދާ ފަންޑަކަށް ފާހަގަކުރަމެވެ.

ފަރާތްއިން އުފެއްދި ސަޕްލައި ކުރާ ފެނުގެ ނިޒާމުގެ ހިސާބު ތަކެއްގައި ޖެނެރޭޓް ބަލަން ފެން ލިބުވާމުންދާނީ ފެނުގެ ނިޒާމު ގާއިމް ކުރުމަށް ބޭނުން ކުރެވިފައިވާ ފިލްޓަރިންގް ސިސްޓަމް ގެރޭ ދަށް ވުމުގެ ސަބަބުން، ފެން ދުކުރަންޖެހޭ ޕްރެޝަރުގައި ފެން ދުކުރުމުން ގޮތުގައި ތަކެއް ގާތްވަނީ ކަމަށް ފަރާތްއިން މައްސަލަ ދިމާވެފައެވެ. އެހެންކަމުން، ފެން ދުކުރަން ޖެހޭ އެންމެ ދަށް ޕްރެޝަރަކީ 2.5 ބާ ކަމުގައި ފަރާތްއިން މައްސަލަ ދިމާވެފައި ވީނަމަވެސް، ފެން ލިބުމުން އިމެޖެންސީ ކަމުގެ ހިސާބު އޮތުމުގެ ސަބަބުން މިހާރު ފެން ދުކުރުމުން ދަނީ 1.6 ބާގައި ކަމަށް އެފަރާތުން މައްސަލަ ދިމާވެފައެވެ. އަދި، ފިލްޓަރޭޝަން ސިސްޓަމް ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ސަލާމަތީ ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުގެ 17% ފަރާތްތަކުން ވެސް ފެނުގެ ޕްރެޝަރު ދަށްވެ، ބަޔަކު ފަސޭހަ ފެން ނުލިބޭ ކަމަށް މައްސަލަ ދިމާވެ ވެއެވެ.

ފެނުގެ ނިޒާމު ތަކެއްގައި ޖެނެރޭޓް ބަލަން ފެން ލިބުވާމުންދާނީ ފެނުގެ ނިޒާމު ގާއިމް ކުރުމަށް ބޭނުން ކޮށްފައިވާ ފިލްޓަރިންގް ސިސްޓަމް ގެރޭ ދަށް ވުމުގެ ސަބަބުން، ފެން ދުކުރަން ޖެހޭ ޕްރެޝަރުގައި ފެން ދުކުރުމުން ހިސާބު ތަކެއްގައި ކަމަށް ފަރާތްއިން މައްސަލަ ދިމާވެފައިވުމަކީ، މަސައްކަތަކުން ބޭނުން ކޮށްފައިވާ ފިލްޓަރޭޝަން ސިސްޓަމްގެ އޮޕަރޭޝަން ވަނީ ފެންވަރުގެ ތަކާލީފުތަކުން ކޮންސަލްޓަންޓު އޮޕަރޭޓަރުންގެ ތަކާލިފުން ފާހަގަކުރަމެވެ.

(ށ) ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ގިނަ ގޭބިސީތަކުން ފެނުގެ ނިޒާމާއި ގުޅިފައި ނުވުން

ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ގާއިމްކުރެވިފައިވާ ފެނުގެ ނިޒާމުގެ ދަށުން ގުޅިފައިވާ ގޭބިސީތަކުގެ އަދަދު 7 ވަނަ ބާބުގައި، ފެނުގެ ޚިދުމަތް ދޭ ކުންފުނި ފެނުގެ ނިޒާމާއި ގުޅައިދިނުމުގެ ސަބަބުން ސަރަހައްދެއްގައި ފެން ގުޅިފައިވާ ގޭބިސީތަކުގެ އަދަދު ކަނޑައަޅާ ކުރިން ބަލާފައިވާ ގޮތުން ސަރުކާރާއި ކުންފުނީގެ ދެމެދު ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ބަޔާން ކުރެވިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، ފެނުގެ ނިޒާމުގެ ދަށުން ވަޅުފުން ގުޅުވައިދިނުމުގެ ސަބަބުން ސަރަހައްދުގައި ފެނުގެ ނިޒާމުގެ ދަށުން ވަޅުފުން ގުޅުވައިދިނުމަށް އެކި ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާ ފޯމުތައް ގަބޫލުކުރެވިފައިވާ، އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އެޖެންސީން 24 ޖުލައި 2019 ގައި ނެރެފައިވާ ހުއްދަ ކަނޑައަޅާ ކަމަށް ހުއްދަ ނަންބަރު 96/4 (އަންގާ ބޭނުންތަކުގެ ހުއްދަތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނު) އާ ހިލާފު ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަޔާން ކުރެވިފައިވެއެވެ. އަދި ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ހުއްދަތަކާ ގުޅޭ އެންމެ ގަވާއިދުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) (9) ގައި ހުއްދަތަކާ ބެހޭ ގަވާއިދުގައި ބުނާ ފެނުގެ ނިޒާމާއި ގުޅުވުމުން އެއްވެސް ބަދަލެއް އަމާޒުގައި އެއްވެސް ބަލަހައްޓާ އެއްގޮތަށް ފެނުގެ ނިޒާމުގެ ދަށުން އެކުލެވޭ، ނުވަތަ އެފަދަ އެއްގޮތަށް ނިޒާމުގެ ދަށުން

[6] އިސްތިސްނާގޮތުން ފެން ލީކުވާ އަދަދުގެ ދަށުގައި، ވިއުގައިގެ ދަށުގައި ހުރި ފެނުގެ އަދަދު ހިސާބުކުރެވޭނެ ބިލް ނުކުރެވިފައިވާ އަދަދަކީ ޖުމްލަ ބޭނުންކުރެވުނު ފެން ބޭނުންކުރެވިފައިވާ އަދަދުން ބަލައި ތަފާތުކުރެވިފައިވާ އަދަދުގައެވެ ފާހަގަކުރަމެވެ.

ވާސިލުވުމަށް މަގުފަހިވެދޭން ކަމުގެ ގަސްތުގައި ނުވަތަ އިހުމާލުން ވިޔަސް ކޮންމެ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ، 50,000 (ފަންސާސް ހާސް) ރުފިޔާ އާއި 100,000 (އެއް ލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާ ކުރުން ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް، ފުލުހުންގެ ސިޓީގެ 90% ގެތެރޭގައި ކޮރަޕްޝަން ކަންކަމަށް (ވީއާ ފުރާއި ސަރުކާރުފުން އެއްކޮށް ގުޅުމުން) ހަދައިފައިވާކަން ގެތެރޭގެ ކޮރަޕްޝަންތަކަށް ބެލުމަށް ފުލުހުން ކުރި ސާވޭއިން ފާހަގަ ވެފައިވާކަމަށް ފުލުހަށް ފުލުހުންގެ ބޭރުކޮން މައްސަލަތަކެއް ދިމާވެއެވެ. އަދި، އޮޑިޓް ބެލުން ފުލުހުންގެ ސިޓީއަށް ކުރި ދަށުގެ ބާކީ ގެތެރޭގައި ވަކި ސަރުކާރު ފުލުހުގެ ތަޙުޤީޤު ވަކިވަކިން ދެފުށުގައި ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

ވަކިވަކިން ސަރުކާރު ފުލުހުގެ އެއްވެ، ސަރުކާރު ފުލުހުން ތަޙުޤީޤުކުރާ ވުމުގެ ސަރަޙައްދުން ފުލުހުގެ ރައްކާތެރިކަން ކަނޑައަޅުއްވާކަން ފުލުހުގެ ޖަރީމާއާއި ޖެހޭ ބެލުމަށް އިތުރުވުމުގެ ފުރުސަތު ޤާނޫނަށް ފާހަގަ ކުރަމުވެ. އޭގެތެރެން، ސަރުކާރު ފުލުހުގައި ޖަރީމާވާ (ފިކަރު އަދި ޝީޓު ކޮރަޕްޝަން) ހުރިކަމަށް، މި އޮޑިޓުގައި ކުރުމަށް ވެބް ޕޮލިސް ޕްރެކްޓިސް ފާހަގަ ކުރުމަށްފައިވެއެވެ. ފުލުހުގެ ތަޙުޤީޤު ވާން ދެމުވުރި ވެރިން ސަރަޙައްދުތަކުގެ ތަފާތުގައި ކޮރަޕްޝަން ހަރުމަށް، ފުލުހުގެ ރައްކާ ކުރުމުގައި ތަޙުޤީޤު ވުމަށް، ފުލުހުގެ ފުރުސަތު ދަރުވެން އަދި ޒުވާނުން މުދަލަށްޖެހޭ ކުރިމަތިވެން ހިލޭ ކަމަށް ޖެހިވި.އެޗް.އާރު ގައިޖެހިފައިންގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ، ފުލުހުންގެ ސިޓީގެ ފުލުހުގެ ނިޒާމުގެ ތަޙުޤީޤު ބައެއް ގެސްޓްހައުސް ވަކިވަކިން ގެފައިވައި ހިދާޔަތާއި (ކޮރަޕް- ކަންކަށްތަކަށް)، ފުލުހުގެ ފުލުހުގެ ދަރުވާ ވަރަށް ނުރުވޭކަމާއި، އަދި ބައެއް ހުރިތަކަށް ފަފައިގެން ގޮސް ބިމަށް ފުލުހުގެ ޑިކްލެއާކަން އޮޑިޓް އިންސްޕެކްޝަން ފާހަގަވެފައިވެއެވެ.

ވަކި ފުލުހުގެ ސަރުކާރު ފުލުހުގެ ހުރި މުއިން ވަކި ކުރުވެ ގެސްޓްހައުސް ހަރަދު ބޭޒު ކަމަކަން ފުވުގެ ސަރަޙައްދުން ކޮރަޕް ކަންކަންތަކާ މައްސަލަ ހައްލު ކުރުމަށްޓަކައި ނަން ރިޕޯރޓް ވޯލްޑް ހަރުކުރުމަށް ދަރުމަތު ދެމުންގެންދާ ފަރާތުން ހިދާ ރައްޔިތުން އަންނަމުން، އެފަދައިން ބަދަލު ނުވެދާނެ ހިދާކުރުމުގައި ވާނަމަ ދަރުމަތު މެދުކަނޑާލެވޭން ކަން ގެސްޓްހައުސްތައް ފުރިހަމަ ފުލުހުގެ ބާރުދަކީ ކަނޑައަޅުއްވާފައިވެއެވެ. ނަންރިޖިސްޓަރީ ވޯޓަރީ ވިޔުގެއިގެ ތަޙުޤީޤު ފުލުހުގެ ދުވަސްދުވަހު ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތަށް ނުކުމެވަޑައިގަތުމަށް ފުލުހުގެ ރައްކާތެރިކަމުގެ ގޮތުން ރަނގަޅު ވޯޓުކޮށް. ނަމަވެސް، ނަން ރިޕޯރޓް ވޯޓުވުން ހަދާ ކުރި ނަމަވެސް ކޮރަޕް ކަންކަންތަކާ ހަދައިފައިވާ ގެސްޓްހައުސްގެ ސަރުކާރު ފުލުހުގެ ތަޙުޤީޤު ވުން ދުރުވެއްޖެކަމާއި މިއީ މިކަމަށް އޮތް ދާއިމީ އަދި ރައްކާތެރި ހައްލެއް ނުންކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

އިސްލާހުކުރަން ލަފާދޭ ކަންތައް

(ހ) ސަރުކާރު ފުލުހުން ރަނގަޅަށް ޖެހިބެހޭ ބަލައި އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ފުރުސަތުދިނުމުގައި ރަނގަޅު އިންތިޒާމުތަކެއް ހަމަޖެއްސުމާއި ބަލައިގަނެ ވަކި ސަރުކާރު ކުރާ ފުރަތަ ނަޒަރުން ތަޙުޤީޤު ވެފައި ނުވާ ސާފު އަދި ކުރިއަށް ހުރުމަށް ޖެހޭ މިންގަނޑެއް ހުރަސް އަދި ރައްކާތެރިކަން ބެލެހެއްޓުން ފުލުހުން ކަށަވަރު ކުރުމަށާއި؛

(ށ) ފުލުހުގެ ވަސީލަތްތައް ހިމާޔަތްކުރުން ބެލެހެއްޓުމުގެ ގަވާއިދު (ނަންބަރު: 2021/R-22) ގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން، ގެތެރޭގައި ހުރިކަމަށް ކޮންޓްރޯލް ސަޕްލައި ޖަނަރޭޓަރު ނައްތައިލައި އެ ސަރަޙައްދު ޕާކިންގްއާ ކުރުމަކީ، ފުލުހުގެ ކޮލިޖުގެ ތަޢުލީމީ ނަތީޖާ ގަވައިދުން ޕެނިޝ ކުރުމަކީ؛

(ނ) ސަރުކާރު ކުރާ ފުލުހުގެ ރައްކާތެރިކަން އަސާސީ ކުރާ ސަރަޙައްދަކަށް ދިޔުމަށް، އެ މައްސަލައަށް ހައްލުކޮށް، ރައްޔިތުންނަށް ފުރުސަތު ފުލުހުގެ ރައްކާތެރި ފުލުހުގެ ކަނޑައަޅާ ކުރުމަކީ؛

(ރ) ފުލުހުގެ ޑިކްލެއާ މައްސަލަ ހައްލުކޮށް ފުލުހުގެ ފުރުސަތު ޖެހޭ ފުލުހުގެ ރަނގަޅު ފުލުހުން ދުރުކުރަން އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުމަކީ؛

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ކަނބަލާ ހިނގުން، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 | ފެކްސް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

(ބ) ސަޕްލައި ޗެއިނުގެ ބަދަލުގައި ބޭސިމަކުން ބޭނުން ކުރަމުންދާ ސިންގަލް ސޯސް ޕްރޮސީޖަރ ފިމާވެއްޖަން އެބައް
ގެއްލުންތަކެއް ލިބޭ މާއްދާއެއް ކަމަށް ވެފައި، ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުގައިވެސް ސިންގަލް ސޯސް ޕްރޮސީޖަރ ހުރި
މަދުކުރުމަށްޓަކައި ފުވައްމުލަކުގައި ޓާއިމުލައިކުރާ ފުރޭގެ ނިޒާމުން ޕްރޮކިއުމަންޓް ފުރާނަ ހައްދިމުން ބަލައިގަންނަ ފުރާކާން
ހުރިކަމާއި ފުން އުފައްދާ ނިޒާމުގެ ކާޕްސިޖީ އަން ދިމާވެފައިވާ މައްސަލަ ހަރުދަނާ ކުރުމަށް ފުރަކަ ކާރުބާރު ގަނޑުނަވަމުވެ.

(ށ) މުދި ރަށުން ސާމްޕަލް ނަގަނިގަން ޕްރިންޓްބެއް ކަނޑައެޅި، ފުރަކައަން ދުކާންފައިވާ ލައިސަންސްގެ ދަތުރު
ބެއްލާރުކާން ހުރަހަގަން ޗެހޭ އެންމެހައި ރަޕްޗަބެއް ހުރަހަގަމުން ގެންދާކަން ކަރަވަރު ކުރުމަކާއި ސަރުކާރު ފުރަތަ ރައްކާބެއި
ފުނޑުކަން ކަރަވަރު ކުރުމަކަން އުޅުދެވެ ރީތިއުޖަނާބެއި އޮބްޖެކްޓް ދަރުނަވަމުވެ.

(ނ) ޑެޕާރޓްމަންޓުގައި ނަން-ރިޓަރން ފޯމް އިންސްޕެކްޝަން ޕްރޮސީޖަރ ލައިސަންސް ބަދަލު ކުރުމަން ޑެޕާރޓްމަންޓް ބާރުއަޅައި
އެކަން ކުރަމުން ގެންދާކަން ކަރަވަރު ކުރުމަން ފުރަތަމަ ފިއުތު ކަނޑައެޅަން ދަރުނަވަމުވެ.

(ރ) ވަޒީފާގެ ހަވާލު ރައްކާތެރިކަން އަންގައިދީ، މިހާރު ވަޒީފާގެ ހަވާލު ހިނގާލުން އެފަން ބޭރުނުކުރުމުގެ ހިސާބު ބަޔަން
ރައްކާތެރިކަމުގެ ހަރުދަނާ ތަރުތީބު އިތުރު ކުރުމަކާއި،

(ވ) ފުރާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ރައްކާތެރިން ހަރުދަނާރު ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރުމަން ފުރަކަ އަރާއި ފުރަތަމަ ފިއުތު
ކަނޑައެޅަން ދަރުނަވަމުވެ.

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ރަސްފަނޑު މަގު، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަލޭ ރުގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ބިމުގެ އަޑީގެ ފެނުގެ ކޮލިޓީ ބެލުމަށް ކުރެވުނު ތަޙުލީލުތަކުންނާއި ސާވޭއިން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް

ބިމުގެ ފެން ފަސާދައިގެ ކޮލިޓީ އަދި ސިއްޙަތާއި، މުޖުތަމަޢުއަށާއި އިޤްތިޞާދަށް އޮވޭ ސަބަބުން އަސަރު ކުރާނެ ކަމަކަށް ވާއިރު، މިފަދަ މަސްއޫލިއްޔަތުން ބިމުގެ ފެން ފަސާދައަށް ކުރަމުންދާ އަސަރު ދެނެގަތުމަށް ބައްލަވާ ކުރަން ތަފާތު ރިޕޯޓްތައް އެކުލަވައިލައި ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކަށް ހުށަހަޅުވަމުންދާ މިއުސޫލަކީ ކަމަށްވާއިރު. އޮޑިޓުން، 23 މާރިޗް އިން 27 މާރިޗް 2022 ގެ ނިޔަލަށް އޮޑިޓް ޓީމުން ފުވައްމުލަކު ސިޓީއަށް ކުރި ދަތުރުގައި، ބިމު އަޑީގެ ފެނަށް އަރައިސްފައިވާ ބަދަލު ދެނެގަތުމަށްޓަކައި، ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ 40 ސަރަހައްދަކުން ނަގާފައިވާ ކޮލިކަލް އަދި 15 ސަރަހައްދަކުން ބެކްޓީރިއަލް ޓެސްޓް ފުރިހަމަކުރުމަށް ކުރެވިފައިވާ ތަހުލީލުތަކާ ސާމްޕަލް ނަގައިފައި ވަނީ، ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ މަސްއޫލު ކުޑަ އީ.އަފ.އެސް ރިޕޯޓުގައި ޑޭޓާގައި ސާމްޕަލްގެ ކަނޑައަޅައިފައިވާ 40 ސާމްޕަލިންގެ ޑޭޓާއިން ޓެސްޓްކުރެވެ. މި ތަޙުލީލުތަކުންނާއި ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ސާވޭއިން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތަކުގެ ތަފްސީލު ތިރީގައި އެވަނީއެވެ؛

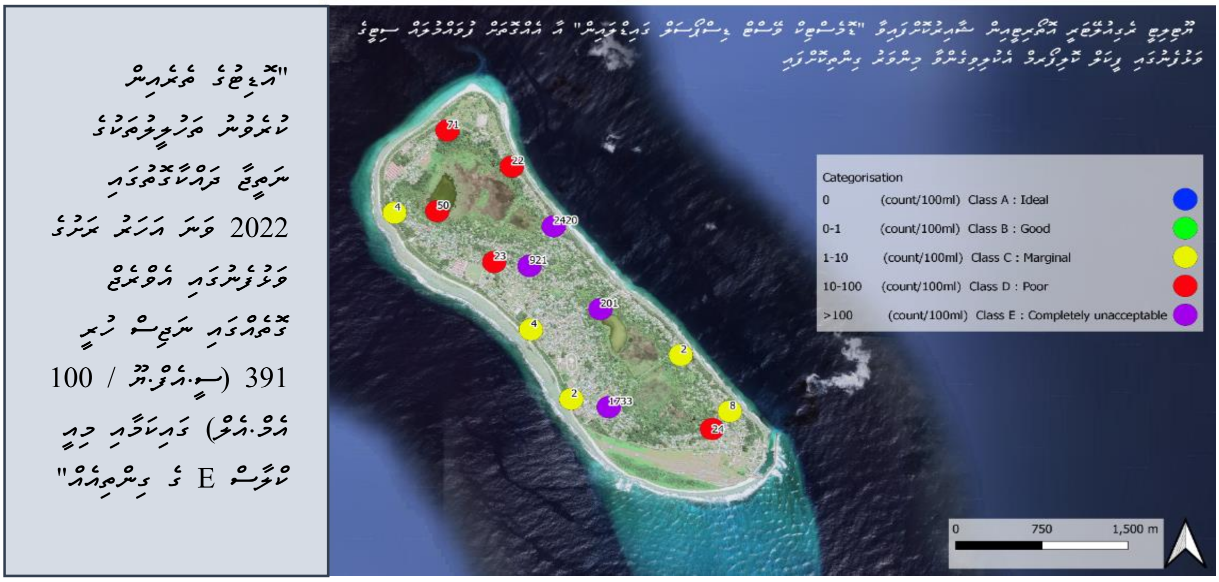

ޗާޓު 9: ޓޯޓަލް ކޮލިފޯމް ބެކްޓީރިއާ ސާއިޓަށްޓަކައިވާ "ޒިއޯސްޕޭޝަލް ވޯސްޓް ޑިސްޓްރިބިއުޝަން ގައިޑްލައިން" ގެ އެހީގައި ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ވަޒީފާގައި ޓެސްޓް ކޮލިފޯމް އެކުލެވިގެންވާ މިންވަރު ދިނުމަށްޓަކައި

(ހ) ބިމުގެ ފެން ފަސާދައިގެ ދިނަ އަދަދަކަށް ޒަރޫރީވު ހުރުން

ބިމުގެ ފެން ފަސާދައިގައި ޒީބަލް ކޮލިފޯމްއަދި ޕީކަލް ކޮލިފޯމްހުރި މިންވަރު ދެނެގަތުމަށް ކުރެވުނު ތަހުލީލުތަކުން ބިމުގެ ފެން ފަސާދައިގައި ދިނަ އަދަދަކަށް ޒަރޫރީވު އެކުލެވިގެންވާކަން ވަނީ ފާހަގަ ކުރެވިފައެވެ. ނަމަވެސް އީ.އައި.އޭ އަކީ އިދާރާއިން ދޫކޮށްފައިވާ ޗާޓެއް އެކު ރެޖިސްޓަރީގައި ފެންފަރާތްގެ ޒީބަލް ކޮލިފޯމް އަދި ޕީކަލް ކޮލިފޯމް ހުރި މިންވަރު ދެނެގަތުމަށް ހިމަނާފައި ނުވާއިރު، ބޭސްލައިން ކޮލިފޯމް އަދި ޕީކަލް ބެކްޓީރިއާ ހުރިގައި ނުވާތީ މަސްއޫލު ފުރުމުގެ ކުރިން މި އަދަދުތައް ހުރި މިންވަރު ދެނެގަތުމުގައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

މަޝްރޫޢު ފުރުމުގެ ކުރިން މި އަދަދުތައް ހުރި މިންވަރު ދެނެގަނެވިފައި ނުވިނަމަވެސް، ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ޤާއިމުކުރުމުގެ ކުރިން ރަށުގެ ފެންފަށަލައިގައި ނައިޓްރޭޓް އެކުލެވިގެންވާ މިންވަރު ބަދަލުވެފައިވާކަން، 2016 ވަނަ އަހަރު މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުން ޝާއިޢުކުރައްވާފައިވާ "ސެކަންޑް ނޭޝަނަލް ކޮމިއުނިކޭޝަންސް" ރިޕޯޓުގައި ވާގޮތުން ރަށުގެ ފެންފަށަލައިގެ ހާލަތު އިތުރަށް ގޯސްވެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން، މި ރިޕޯޓުގައި، 2016 ގައި ނަގާފައިވާ ހުރިހާ ސާމްޕަލްތަކުގައި ވެސް ނަޖިހުގެ އަސަރު ހުރި އިރު، އެވަރެޖްކޮށް ނަޖިސް ހުރީ 54 (ސީ.އެފް.ޔޫ / 100 އެމް.އެލް) ގައިކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު މިއީ ކެޓަގަރީ D ގެ ޑިގްރީއެވެ. އަދި، އޮޑިޓްގެ ތެރެއިން ކުރެވުނު ބަލައިލުންތަކުގެ ނަތީޖާ ދެއްކާދޭގޮތުގައި 2022 ވަނަ އަހަރު ރަށުގެ ވަޅުފެނުގައި އެވްރެޖް ބޮޑުމިނުގައި ނަޖިސް ހުރީ 391 (ސީ.އެފް.ޔޫ / 100 އެމް.އެލް) ގައިކަމާއި މިއީ ކެޓަގަރީ E ގެ ޑިގްރީއެއްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިހެންދާމުގެ މައިގަނޑު އެއް ސަބަބަކީ ނަރުދަމާ ނިޒާމުގައި މައްސަލަ ދިމާވެ، ރަށު ތެރެއަށް ނަޖިސް ފެތުރުމުންކަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ. މިހެން ވުމުގެ ސަބަބުން، ފެނާއި ނަރުދަމާ މަޝްރޫޢުން ހާސިލުވާން ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި ވަޅު ފެނުގެ ކޮލިޓީ ރަނގަޅުވުން ހިމެނުން ކަމުގައި ވިޔަސްވެސް މި ކަންތައް ހާސިލުނުވެ، ވަޅު ފެނުގެ ކޮލިޓީ އިތުރަށް ދަށް ވެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

(ނ) ރަށުގެ ފެންފަށަލަ ތަޣައްޔަރުވެފައިވާ އިރު ސަޕްލައި ފެނުގެ ބަދަލުގައި ޑީސެލިނޭޝަން ވަޅުފެން ބޭނުންކުރަމުން ގެންދިއުން

ފެނުގެ ބޭނުންތަކަށް ވަޅުފެން ބޭނުންކުރުމުގެ ޕަސެންޓޭޖް

88%

ފެންވަރުން ފޭރާންދޮވުން އަދި އެއްޗިހި ދޮވުން

ބިމު އަޑީގެ ފެނުގައި ގިނަ އަދަދަކަށް ޖަރާސީމު ހުރިކަން ފާހަގަ ވިޔަސްވެސް، ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ސަޕްލައިފެނުގެ ބަދަލުގައި، ގިނަ ބޭނުންތަކަށް ވަޅުފެން ބޭނުންކުރަމުންދާ ކަމަށް މި އޮޑިޓަށް ހުރި ސާވޭއިން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އަދި ރަށުގައި ފެނާއި ނަރުދަމާގެ މަޝްރޫޢު ހިންގުމުގެ ކުރިޔަށް، ބޯފެން ނޫން އެހެން ހުރިހާ ބޭނުންތަކަށްވެސް ވަޅުފެން ބޭނުން ކުރަމުން ގެންދިޔަކަން މަޝްރޫއަށް ތައްޔާރުކުރެވިފައިވާ އީ.އައި.އޭ ރިޕޯޓުގެ ސެކްޝަން 7.7.5.1 ގައި ވާނީ ބަޔާންކޮށްފައެވެ.

ވަޅުފެން ބޭނުންކުރުމުގައި ރަށުގެ ކޮލިޓީއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ފެން ބޭނުންކުރާނެ ގޮތުގެ ކެޓަގަރީތައް (ޗާޓު 11) އިން، ވަޅުފެނުގައި ފީކަލް ކޮލިފޯމް ހުންނަ މިންވަރަށް ބަލައި، ކައްކާއިރާއި، ފެންވަރުމާއި އެއްޗެހި ދޮވުމުގެ ބޭނުމަށް ފެން ބޭނުން ކުރެވޭނެ ޑިސްއިންފެކްޝަން ވަނީ ކަމާއި ގުޅޭ އިރުޝާދުތަކެއް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، މި ޑިސްއިންފެކްޝަނުގެ ބަޔާނާއި މި އޮޑިޓުގައި ފުވައްމުލަކުގެ އެކި ސަރަހައްދުތަކުން ފީކަލް ކޮލިފޯމް އަށް ޓެސްޓްކުރުމަށް ނެގި ސާމްޕަލްތަކުގެ ނަތީޖާ މި ކެޓަގަރީ ބަޔަށް ވަކިކޮށް ޗާޓު 11 ގައި އެވަނީއެވެ.

މި އޮޑިޓުގައި ބިމުގެ ފެން ފަރަތަކުން ނެގި ސާމްޕަލް ބަޔޮލޮޖީ ޓެސްޓުގެ ނަތީޖާ ދެއްކާދޭ ގޮތުގައި، ނެގިފައިވާ ހުރިހާ ސާމްޕަލް އެއްގައިވެސް ނަޖިހުގެ އަސަރު ހުރި ކަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ. އެހެންކަމުން، ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެންފަށަލައިގެ ދިޔަ ސަރަހައްދުތަކުން ބޭނުންކުރަން ރަނގަޅުގޮތް މިންވަރަކަށް ތަޣައްޔަރުވެފައިވާއިރު، ރަށުގައި ފޯރުކޮށްދެމުންދާ ސަޕްލައި ފެނުގެ ބަދަލުގައި ގިނަ ޑީސެލިނޭޝަން ވަޅުފެން ބޭނުންކުރަމުންދިޔަ، ސިއްހީގޮތުން ރައްކާތެރި ކަމަކަށް ނުވުމުގެ އިތުރުން، ޑީސެލިނޭޝަނުގެ ފާހަނާ އަދި އެއްޗިހި ދޮވުމުގެ ބޭނުންކުރާ އާލާތްތައް ހަލާކުވުމަށް މަގުފަހި ވާނެ ކަމެވެ. އަދި، ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ރަށުގެ ނިޒާމަކީ ޑީސެލިނޭޝަން ހުރިހާ ރަށުގެ ބޭނުންތަކަކަށް ފެން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ނިޒާމަކަށްވުމުން، ސަޕްލައި ފެން ޑީސެލިނޭޝަން ބޭނުންކުރުމަކީ މަޝްރޫޢުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދަކަށް ވާއިރު، ޖެހިއިންކަން

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ހަރުބަރ ވިއު، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ނިޒާމުން އުފައްދާ ފެން އުމިންވަރަށް ބޭނުން ނުކުރުމަކީ ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތުން ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ކުރާ ޚަރަދު އިތުރަ ނުކުރެވި ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ޚިދުމަތްދިނުމަށް ދުދުވެރިވާނެ ހުރަހެއް ކަމަށް މި އޮޑިޓުން ދެކެމެވެ.

ކެޓަގަރީ	ގައިޑްލައިންގައިވާ ތަފްސީލު	ސާމްޕަލް އަދަދު	ނިސްބަތް (%)
ކެޓަގަރީ A	ބޭނުންކުރަން ރަނގަޅު ފެން		0
ކެޓަގަރީ B	ބޭނުންކުރަން ރަނގަޅު ފެން		0
ކެޓަގަރީ C	މި ކެޓަގަރީގެ ފެން ބޭނުންކުރެވިދާނެ، ނަމަވެސް މި ފެން ބޭނުންކުރަންވާނީ އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަ ކުރުމަށްފަހު؛ • ފެނުގެ ކޮލިޓީ ގަވާއިދުން މޮނިޓަރކުރުން • އެ ފެން ބޭނުންކުރުމުގައި ނާޒުކު ފަރާތްތަކަށް (ސެންސިޓިވް ޕޮޕިއުލޭޝަން) ހުރި ރިސްކްތައް އެކްސްޕޯޝަރގެ އެހީއާއެކު ދެނެގަނެވިފައިވުން • ފެނުގެ ކޮލިޓީ ސީ ގްރޭޑަށް ވެއްޓިޖެހޭކަމުގައި ވާނަމަ ނާޒުކު ފަރާތްތަކަށް އެކަން އަންގާ އިއުލާނުކުރުން	5	35.71
ކެޓަގަރީ D	• ޓްރީޓްމަންޓުނުކޮށް މި ފެން ބޭނުންކުރުން ރައްކާތެރިއެއް ނޫން. • މި ފެން ބޭނުންކުރަންވާނީ ކާރިސާ އެއްގެ ހާލަތުގައި އިތުރު ފެނުގެ ވަސީލަތެއް ނެތް ހާލަތްތަކުގައި ކުރުމުއްދަތަކަށް. • މި ފެން ބޮއިމަށް ނުވަތަ ކެއްކުމަށް ބޭނުންކޮށްފިނަމަ ކުޑަކުދިން އަދި އުމުރުން ދުވަސްވީ މީހުން ބަލިވުން އެކަށީގެންވާ ކަމާއި، މި ކެޓަގަރީގެ ފެން، ފެންވަރަން އަދި އެއްޗެހި ދޮންނަން ބޭނުންކުރުމަށްފަހު އަތުގެ ނަޒާފަތު ރައްކާތެރިކަމުގައިވުން. • މި ކެޓަގަރީގެ ފެނުން ފާހާނާގައި ހަރުކޮށްފައިވާ އާލާތްތަކަށް (ފިކްސްޗަރސް) އަދި އެއްޗެހި ދޮންނަން ގެންގުޅޭ އާލާތްތަކަށާއި ހެދުމަށް ބޮޑެތި އަސަރުކޮށްފާނެ.	5	35.71
ކެޓަގަރީ E	• މި ކެޓަގަރީގެ ފެނަކީ ބޭނުންކުރުމަށް އެއްގޮތަކަށް ވެސް ރައްކާތެރި ފެނެއް ނޫންކަމާއި، އެ ފެން ޖެހޭނީ ޓްރީޓްކުރަން • މިފެނަކީ ކާރިސާގެ ހާލަތުގައި ކުރުމުއްދަތަކަށްވެސް ބޭނުންކުރުން ރައްކާތެރި ފެނެއް ނޫންކަމުގައި • މިފެން ބޮއިމަށް ނުވަތަ ކެއްކުމަށް ބޭނުންކުރުމަކީ ބޮޑެތި ބަލިމަޑުކަން ފެތުރިދާނެ ކަމެއް • މިފެނުން ފެންވަރުމަށް އަދި އެއްޗެހި ދޮވުމަށް ބޭނުންކުރެވިއްޖެ އެކަމުން ސިއްހީ ނުރައްކަލަށް ހުރައްޖެދާނެ ކަމެއް • މި ކެޓަގަރީގެ ފެނުން ފެންވަރަން އަދި އެއްޗެހި ދޮންނަން ބޭނުންކުރާކަމުގައިވާނަމަ، ފާހާނާގައި ހަރުކޮށްފައިވާ އާލާތްތަކަށް (ފިކްސްޗަރސް) އަދި އެއްޗެހި ދޮންނަން ގެންގުޅޭ އާލާތްތަކަށާއި ހެދުމަށް ބޮޑެތި އަސަރުތަކެއް ކޮށްފާނެ	4	28.57
	ސާމްޕަލް ކުރެވުނު އަދަދުން ޖުމްލަ ކެޓަގަރައިޒް ކުރި ސާމްޕަލްގެ އަދަދު	40	100

ތާވަލު 10: ވަގުފެން ބޭނުންކުރުމުގައި ފެނުގެ ކޮލިޓީއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ފެން ބޭނުންކުރާނެ ގޮތުގެ ކެޓަގަރައިޒޭޝަން

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ޗަސްބާލީ ވިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

(ނ) ނަން-ޕޮޓަބަލް ފެނުގެ ބޭނުންތަކަށް (ފްލަޝްކުރުން، ފެންވެރުން، އެއްޗެހި ދޮވުން) ސަރފަހި ފެނުގެ ބަދަލުގައި ވަޅުފެން ބޭނުންކުރަމުން ގެންދިއުމުގެ ސަބަބުން ރަށުގެ ފެންފަށަލައަށް މުސްތަޤްބަލުގައި ނުރައްކާ އަސަރު ކުރާނެ ކަމަށް ބެލެވޭން އޮތުން

ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ސަރފަހިކުރަމުންދާ ފެން ބޭނުންކުރަމުންދާ ކަންތައްތަކާ (ޗާޓް 1) ފަރުދީ ގޮތުން އެންމެ ގިނައިން ފެން ބޭނުންކުރާ ކަންތައްތައް ކުރުމުގައިވާ، ސަރފަހި ފެނުގެ ބަދަލުގައި، ޓޭބްސިޓީކަން މިކަމަށް ބޭނުންކުރަނީ ވަޅުފެން ކުރުމުގައި ސަރުކާރުން ފަހިކޮށްދީފައިވާ ޓޭބްސިޓީ ކަނޑައެޅުމުގެ ސިސްޓަމް ހިނގަމުންނެވެ. މިއީ ނިޒާމް ގާއިމުކުރުމުގެ ކަނޑައެޅިފައިވާ ޓޭބްސިޓީކަން އަހަރުކުރުމުން ދިރާގެކޮށް މަސްއޫލިއްޔަތު އޮޅުވާލައިފައިވާ އީ.އައި.އޭ ގެ ސެކްޝަން 7.7.5.1 އިން ހާމަވާ ފެތޭ މަސްއޫލިއްޔަތު ދަށުން ނަރުދަމާ ނިޒާމް ގާއިމުކުރުމުގެ ކުރިން ޓޭބްސިޓީކަން އާއްމުކޮށް ބޭނުން ކުރަމުން ދިޔައީ ސެޕްޓިކް ޓޭންކު ކަމުގައިވެސް އީ.އައި.އޭގެ ސެކްޝަން 7.6 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

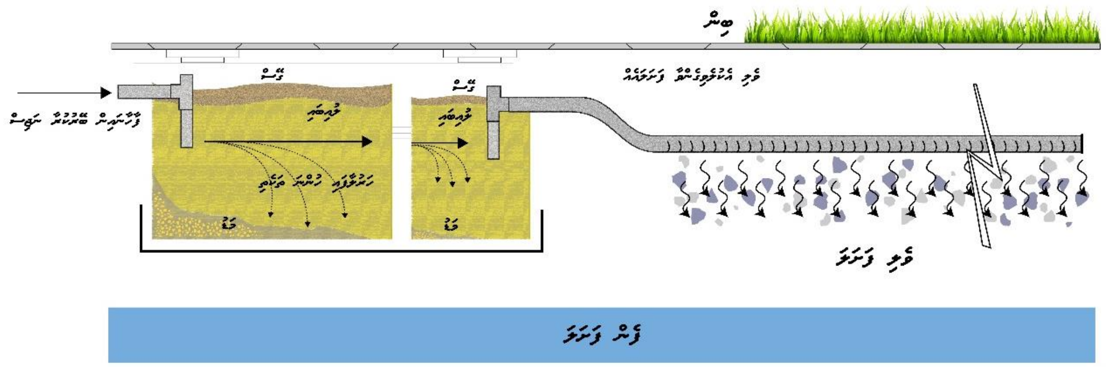

ޗާޓް 10: ސެޕްޓިކް ޓޭންކުގެ ކުރީގެ ސެކްޝަނާ ވިއު، ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2021/R-22 އިން ނެގިފައި

ޗާޓް 10 އިން ދައްކުވައިދޭގޮތުގައިވާ ފަދައިން، ސެޕްޓިކް ޓޭންކް އަކީ ނަޖިހާއި ނަޖިސްފެން ވަކިކުރުވި، ނަޖިސްފެން ބިމަށް ހިންދާ ގޮތަށް ފަރުމާކޮށްފައިވާ އާލާތެކެވެ. އެހެންކަމުން، ކުރީގައި ޓޭބްސިޓީކަން ބޭނުންކުރަމުންދިޔަ ވަޅުފެން ހިންގާނީ ބިމަށް ނަގާފައި، ސެޕްޓިކް ޓޭންކުގެ ސަބަބުން ފެންފަށަލަ ތަޣައްޔަރުވާފައިވާ، ރަށުގެ ފެން ފަށަލަ ހިމާޔަތް ކުރުމަށްޓަކައި މަސްއޫލިއްޔަތު ދަރަނި ވަނީ ނަރުދަމާގެ ނިޒާމް ގާއިމުކުރުވަފައެވެ. މި ނިޒާމު ފަރުމާކޮށްފައިވަނީ ޓޭބްސިޓީކަން ގުޅާލުވާފައިވާ ނަރުދަމާ ތަރަށް ވެސް އެއާއި ނުބައި ޒަރީއާއިން ނަޖިސްފެން އެއްކުރުމަށް ފަހު، ސާފުކުރާ ނިޒާމްގެ ދަށުން ސާފުކުރުމަށްފަހު ރަށުގެ ފެނުން ބޭރުކުރާ ގޮތަށެވެ. އެހެންކަމުން، މިހާރު ޓޭބްސިޓީކަން ފްލަޝްކުރުން، އެއްޗެހި ދޮވުން އަދި ފެންވެރުން ފަދަ ކަންތައްތަކަށް ބޭނުން ކުރަމުންދާ ވަޅުފެން ބޮޑުވަމުންދާއިރު ރަށުގެ ބޭނުން ނުކުރާ، ޓޭބްސިޓީކަން ބޭނުން ކުރާ ވަޅުފެން ބޭނުން ކުރަމުންދާއިރު ފެން ފަށަލައިން ގެއްލިގެން ދާނެ ފެންއަކަން ދާން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި، ދިގު މުއްދަތުގައި މިގޮތަށް ފެންފަށަލަ ބޭނުންކުރުމަކީ ކަމުގައި ވާނަމަ، އާބާދީ އިތުރުވެ، ފެން ބޭނުންކުރުމާ މިންވަރު އިތުރުވާނެކަމާއި، މިންވަރުގެ ސަބަބުން ފެންފަށަލަ ޚާއްސަކޮށް ހިމާޔަތް ކުރުމާއި ބޭނުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

(ރ) ނިޒާމު ގާއިމުކުރުމުގެ ކުރީގައި ޓޭބްސިޓީކަން ގާއިމުކޮށްފައިވާ ސެޕްޓިކް ޓޭންކްތައް ތަރުތީބުކުރާނެ ގޮތެއް ނެތް ހާލަތުގައި ނުވުން

މަސްއޫލިއްޔަތު އޮޅުވާލައިފައިވާ އީ.އައި.އޭ ރިޕޯޓްގެ ސެކްޝަން 11 (ޗާޓް 24، ސަބްސެކްޝަން 11.1) ގައި، ޓޭބްސިޓީކަން ގާއިމުކޮށްފައިވާ ސެޕްޓިކް ޓޭންކްތަކުން ރަށުގެ ފެންފަށަލަ ތަޣައްޔަރުވެދާނެތީ، ނަރުދަމާ ނިޒާމް ކުރިޔަށް ނުކުރަންޖެހޭ ކަމަށް، ނިޒާމް ބޭނުންކުރަމުން ދިޔައި ސެޕްޓިކް ޓޭންކްތަކުން ނަޖިސް ތަރުތީބުކުރާގޮތް ހުށަހެޅުއްވާ ސެޕްޓިކް ޓޭންކްތައް ތަރުތީބުކުރުމަށް ނިޒާމެއް ނުވަތަ

ވަޑުވާން ގޮތުގެ ޕްރޮސެސްއެއް، މަޝްވަރާގެ ސަފަހަރުން ފައިބަރުކުރާނެ އަސާސީގޮތް ކުޅަދުވަސް އަދާން ޤަވާޢިދުތަކުގައި (މިޓިގޭޝަން) ވަނީ ހިމަނާފައެވެ. އަދި، މި މަސައްކަތަށް ޓާސްކްފޯސްގެ ސްކޫލްގެ ބައެއް ކަމާއި، މިކަމަށް ހިސާބުން ހަރަދު މަޝްވަރާގެ ބަޖެޓުން ހަމަޖެއްސަންވާނެ ކަމަށް ވެސް ވަނީ ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އަދި، އީ.އައި.އޭ ރިޕޯޓުގައި ހިމަނާފައިވާ މިޓިގޭޝަން ޕްލޭނެއް އަޅާނެ ކަމުގެ ތަފްސީލުތަކާ އީ.އައި.އޭ ރިޕޯޓާއެކު ހުށަހަޅާފައިވާ "އޮޕަރޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ" ގައި މިނިސްޓްރީން ދިރާސާކޮށް ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

މީގެ އިތުރުން، އީޕީއޭ އިން އީ.އައި.އޭ އަށް ދޫކުރެވިފައިވާ ހުއްދައިގެ ޝަރުތުތަކުގެ ތެރޭގައި މޮނިޓަރިންގ އަސާސީ ފޯމާން މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓުގައި އިމާރާތްކުރާ ޕްރޮޖެކްޓުގައި ނުވަތަ މަޝްރޫއު ހިނގަމުންދާ ޕްރޮޖެކްޓުގައި މޮނިޓަރިންގ ކުރެވޭނެ އަސާސީގޮތް ކުޅަދުވަސް އަޅަންޖެހޭ ހުރިހާ ފިޔަވަޅެއް ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް އަޅަންވާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި، ނަމޫނާ ނަތީޖާ ގާއިމުކުރެވޭ ނިޒާމުން، 1 (އެކެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ރަށެއްގައި ބޯޑުން ކުރަމުން ދިޔަ ސްޓޫޑެންޓް ބޯޑުތަކަށް ފަރު ތަކެތި ރައްކާތެރިކުރާނެ ޕްލޭސްމަންޓް، ޗެކްލިސްޓުތަކާއި ފީސިބިލިޓީ ބަޔާންކުރާ މަސައްކަތު އެ ރަށެއްގެ ނަމޫނާގެ ހިދުމަތްތަކާ ފަރާތްތަކުން ކުރިއަށް ގެންދަންވާނެކަމަށް ފޮނުވާ ބަޔާނާއި ކޮންސަލްޓެންޓުން ބޭނުންކުރާ ގަވާއިދު (ނަންބަރު: 2021/R-22) ގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ވެސް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި، މި ގަވާއިދުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުން، ޕޯޓުގެ ނަމޫނާގެ ގާނޫނު (ނަންބަރު: 8/2020) ގެ ދަށުން ހިމާޔަތްކުރެވިފައިވާ ފާހަގަކުރެވޭ ވަސީލަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ހަދާފައިވާ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކަށް، ދަނޑު ފާސްކުރުމުގައި ތަންފީޒުކުރަމުންދާ ކައުންސިލްގެ ޒިންމާއެއްކަމަށްވެސް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

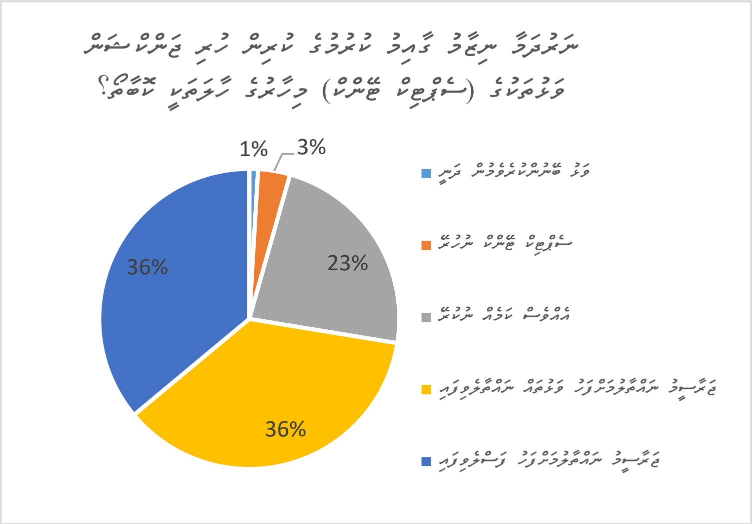

ޗާޓު 11: ސާވޭ ނަތީޖާ - ސްޓޫޑެންޓް ބޯޑުތަ ހުރި ހާލަތު

ނަމަވެސް، އޮޑިޓްގައި ސާވޭ ކުރުމުން 321 ޑޭޓާސެޓުގެ ތެރެއިން 23% ޑޭޓާސެޓުގައި މިމަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތުގައި ނުވާކަން އޮޑިޓުގައި ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ސާވޭއިން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. މީގެ ސަފަހަރުން، މި ސްޓޫޑެންޓް ބޯޑުތަކުގައިވާ ނަތީޖާ ބޮޑު ތެރެއަށް ދިޔަވެ، ފޯނުފަހަރަށް ނަތީޖާގެ އަސާސީ ކުރުނުކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މަޝްވަރާ ކުރިއަށް ގެންދެވުން ބަރަހަލުގައި އީ.އައި.އޭ ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ޓާސްކްފޯސްގެ އަމަލުކުރުމުގައި ނުވާކަމާއި، އީ.އައި.އޭ އާއި އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރުމަށް މަޝްވަރާގެ އޮޕަރޭޝަނަލް ހަރަކާތްތަކުން މިނިސްޓްރީ އާއި އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ރެގިއުލޭޓަރީ ނުވާކަމާއި، ފޯނުގެ ވަސީލަތްތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ގަވާއިދު (ނަންބަރު: 2021/R-22) އަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށް ވީނަމަވެސް ހިނދުމުގެ ފުރުޞަތު ފަރާތްތަކުން މިމަސައްކަތް ފުރިހަމަކުރެވުނު ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

(ބ) ބިމުގެ ފުން ފަށަލައިގެ ޕަރމިއަބިލިޓީ އަދި ޕީ.އެޗް ރަނގަޅު މިންގަނޑުގައި ހުރުން

މި މަސްރޫޢު އާގުރިގެން 2014 ވަނަ އަހަރު ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ އީ.އައި.އޭ ރިޕޯޓުގައިފުންގައި ތޮށް ހުރި މިންވަރާއި އާޖެހުގައި ކުރެވުން ތަހުލީލުތަކުގެ ނަތީޖާ ދައްކާ ގޮތުން ހައިޑްރޯލިކް އަހަރުތަކުގެ ތެރޭގައި އޮޕަރޭޓިން ފުނުގައި ތޮށް ހުރި މިންވަރު ދަރަން ގޯސްވެފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާއިރު، ފުންގެ ޕީ.އެޗް (ފުންގެ އެސިޑިކް/އަލްކަލައިން ހުރި މިންވަރު) ވެސް ރަނގަޅު މިންވަރުގައި ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން، ޓެސްޓިން ރިޕޯޓްތަކާއި އޮބްޒަރވޭޝަން އިން ސާއިޓުކޮށްފައިވާ "ޖިއޯސިންތެޓިކް ޕޯސްޓް ވޯކް ގައިޑްލައިން" ގެ އެއްގޮތަށް ފުން ފަށަލައިގެ ޕަރމިއަބިލިޓީގެ އަދި ޕީ.އެޗް ހުރި ބެންޗްމާކުން ރަނގަޅު މިންގަނޑުގައި ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި، ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމު ކުރުމުގެ ސަބަބުން ވަގުތުން އަހިސާބުގެ ފެންކަން ދަށްވެފައި ވާކަމަށް ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ކުރިއަށް ސޯސަލް ސާމްޕަލިން ވަނީ ފާހަގަކޮށްފައިވާއިރު، މިހެން ދިމާވެފައިވަނީ ފުންގެ ނިޒާމުން އުފައްދާ ފުންގެ ތެރެއިން ބޮޑު އިންސައްތައަކުން ބިމުގެ ތެރެއަށް ދިޔަ ވަރުން ދިއުމުގެ ސަބަބުންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެހެންކަމުން، ފުންގެ ނިޒާމަށް ދިމާވެފައިވާ މައްސަލަތަކަށް ހައްލު ހޯދުމުން ފުން ފަށަލައިގެ ޕަރމިއަބިލިޓީ އަދި ޕީ.އެޗް އަށް ބަދަލު އައުން އެކަށީގެންވެއެވެ.

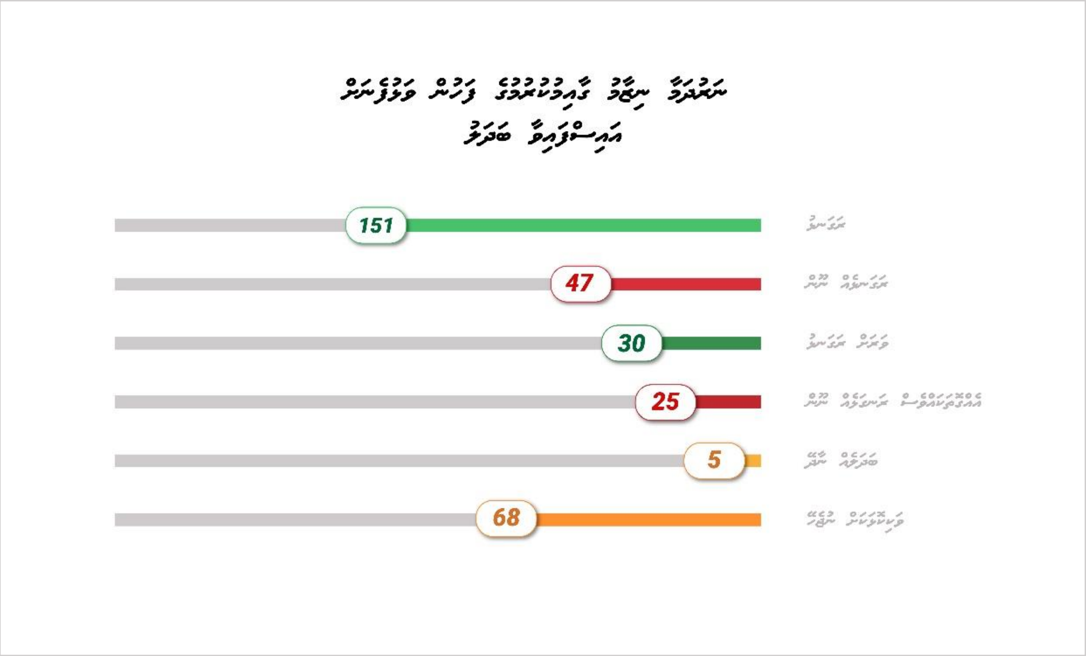

ޗާޓު 12: ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމު ކުރުމުގެ ސަބަބުން ވަގުތުން އަހިސާބުތަކަށް ކޮންކަހަލަ ބަދަލެއްތޯ

ޗާޓް 13: ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ކުރެވުނު ފެނުގެ ތަޖުރިބުން ދައްކާގޮތުން އެކި ސަރަހައްދުގެ ފެނުގައި ޕީ.އެޗް ހުރި މިންވަރު

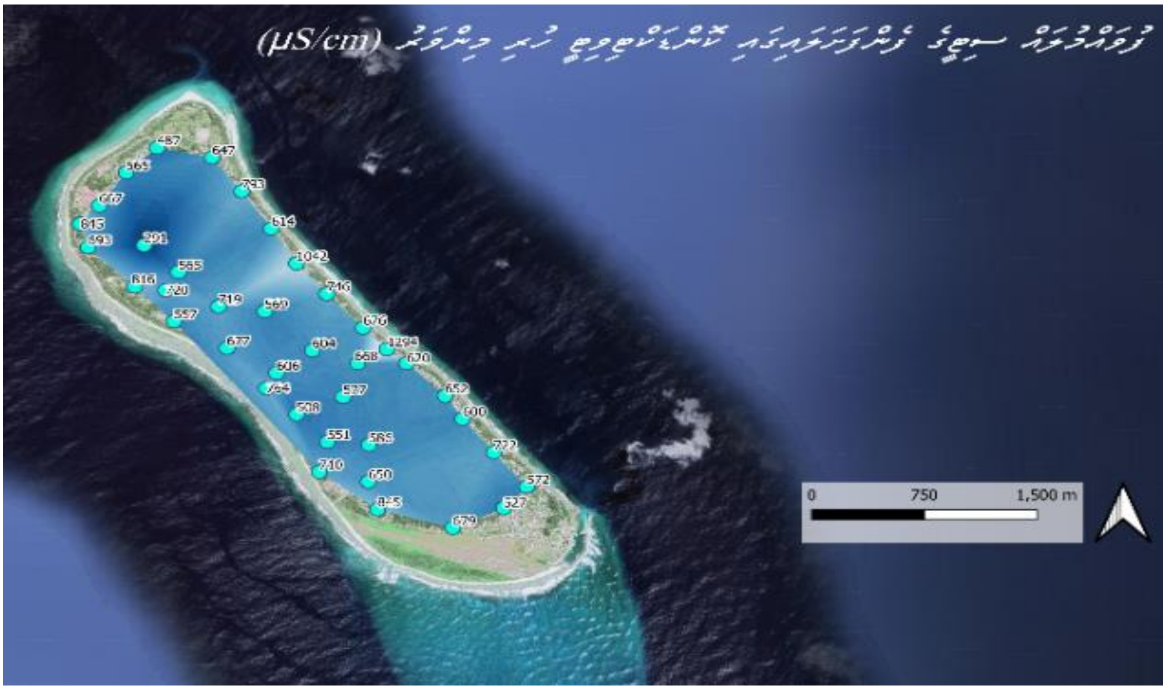

ޗާޓް 14: ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ކުރެވުނު ފެނުގެ ތަޖުރިބުން ދައްކާގޮތުން އެކި ސަރަހައްދުތަކުގެ ފެނުގައި ކޮންޑަކްޓިވިޓީ ހުރި މިންވަރު
ސޯސް: 2022 އޭޕްރިލް ސާވޭ.

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ކަނބަޅި ވިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

(ދ) ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ބޭނުމުން ރައްޔިތުން ހޯދުންތަކަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތަކުގެ ނަތީޖާ

ފެނާއި ނަރުދަމާއާ ބެހޭ އާންމު ގަވާއިދުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި، ފެނާއި ނަރުދަމާ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތުން ނިޒާމަށް އެޅޭނެ ތަކެއްޗާ ގުޅޭ ގޮތުން މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދީ އަދި އެ މައުލޫމާތު ވެބްސައިޓްގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، ފެނަކައިން ވެސް ޚިދުމަތާ ގުޅޭ ޝަކުވާތައް ހުށަހެޅުމުގެ ނަމްބަރެއް، މި ޝަކުވާތަކާއި ބަލައިގަނެފައި ވަނީ ވަރަށް މަދު އަދަދެއްގެ ބަލައިގަނެ ކަމުން، ޝަކުވާތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ގަވާއިދުން ފޯރުވެފައިވާކަން ނެތްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ފެނައްދުވަހު ސިޓީގައި ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ސާވޭއިން ދެއްކި ގޮތުގައި ކޮމިއުނިޓީގެ ޖަވާބުދާރީ ގުޅިގެން ޖަވާބުދީފައިވާ ފަރާތްތަކުން ޝަކުވާތައް ހުށަހަޅައިފައިވާ ގޮތުގެ ބަދަލުގައި ކަލިޔާޓެވެ 10% (32 މީހުން) އެކަށީގެން ސާވޭ ފާހަގަކުރެވިއްޖެ ކަމުގެ އިތުރުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި ހުށަހެޅުނު ޚިދުމަތާ ގުޅޭ ފަރާތްތަކުން ޝަކުވާއެއް ހުށަހަޅާފައިވާ 4.5% މީހުން ކަމަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި ރައްޔިތުންގެ ޚިދުމަތުގެ ހޯދުން ބޭނުންތަކާއި ހިސާބުކުރުމުގައި މަސައްކަތްކުރުމާއި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން، މަސައްކަތްކުރާ ދިރާސާގެ އޮޑިޓަރު ނިޒާމުގެ ގޮތުގައި ހުރިހާ، ނަރުދަމާގެ ނިޒާމުގެ އަޅަން ނުޖެހޭ ތަކެތި އެއްގޮތް ސަރަޙައްދު ނިޒާމުގެ ފެނާއި ބޭސް ތަކެތި މަސައްކަތް ހުރިހާ ނަރުދަމާ ނިޒާމަށް އެކަށީގެން އަޅަނީ ފެން ބޭނުން ހުރިހާ ތަކެތީގެ ތެރެއިން ކިޔާފައިވާ މަސްދަރުތަކުގެ ބޭނުން ހިފުމުގެ ޒާތުގެ ތަކެތީގެ ސަބަބުން، ނަރުދަމާ ނިޒާމަށް ގެއްލުމެއް ލިބި، ރައްޔިތުންނަށް ދިމާވާ ސިއްޙީ ކަންކަމާއި ސަރަޙައްދު ދިރިއުޅުން ބޭނުންކުރާ ހިނދު ދިމާވެދާނެ ސަބަބުތަކާއި ސަރަޙައްދު ފެނާއި ނަރުދަމާ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

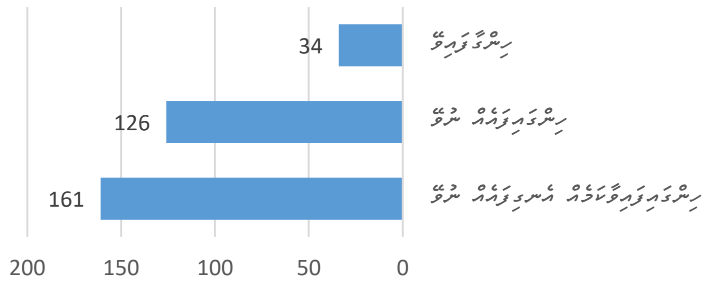

ޗާޓު 15: ފެނައްދުވަހު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ގުޅޭ ގޮތުން ކޮމިއުނިޓީގެ ޖަވާބުދާރީ ބައިވަރު ރައްޔިތުންނަށް އެނގޭ މިންވަރު

(ތ) ޑިޒައިންގައި އަންދާޒާކުރި މިންވަރަށް ސަރުކާރުން ފެން ބޭނުންކުރުން ނުހިފުން

ފެނައްދުވަހު ސިޓީގެ ފެނުގެ ނިޒާމު ޑިޒައިންކުރެވިފައިވަނީ ހުރިހާ ބޭނުމަކަށްވެސް ފެން ސަރުކާރުން ދޫކުރާނެގޮތަށެވެ. މިގޮތުން، މަސްޓަރޕްލޭން އުސޫލަކަށް ޑިވެލޮޕްކުރި ޑިޒައިން ރިޕޯޓުގެ ސެކްޝަން 6.3.1 އަދި އެނެކްސް 2 (ވޯޓަރ ޑިމާންޑް ކެލްކިއުލޭޝަންސް) ގައިވާ ގޮތުން ފެން ބޭނުންކުރާ މިންވަރުގެ ގޮތުގައި 2030 ވަނަ އަހަރާ ހަމައަށް ކަށަވަރުކުރެވިފައިވާ ކާނެ ދުވަހަކު ރައްޔިތަކަށް 70 ލީޓަރު، އަދި 2031 ން 2050 އަށް މި އަދަދު ވަނީ 100 ލީޓަރެވެ. މީގެ އިތުރުން، މިސެކްޝަން ގައި ބައަންކޮށްފައިވާ ގޮތުގައި، ނިޒާމު އެހެންކަމުން ފެނުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދެވުން ގޭބީސީތަކުން ހުރިހާ ބޭނުންތަކަށްވެސް ސަރުކާރުން ބަލައިގަނެވާނެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް، ފެނައްދުވަހު ސިޓީގެ ގޭބީސީތަކުން ދިނަ ބޭނުންތަކަށް ސަރުކާރުން ބޭނުންކުރާ އިންސައްތަ މަދުކަމުން ހިއާލު ހުރުމަން 321 ގޭބީސީއެއްގެ މައްޗަށް އެކުލަވާލައިގެން ބޭއްވުނު ސާވޭއިން ދެއްކި ގޮތުން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އެގޮތުން، ފެން ލިބުން، އެއްޗެހި ދޮވުން އަދި

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ގަނޑުވަރު ބިލްޑިންގ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

ފްލަޝް ކުރުން ފަދަ ދިނައިން ފެން ބޭނުންވާނެ ކަންތައްތަކަށް ސަޕްލައިފެން ބޭނުން ކުރާ މިންވަރު މަދުކަމާއި ބުއިމަށްޓަކައި ސަޕްލައި ފެނުގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރަމުންދަނީ ފުޅިގައި ބަންދުކޮށްފައިވާ ފެނާއި ވާރޭފެންކަމާއި، ކެއްކުމަށް ބޭނުން ކުރަމުންދަނީ ވާރޭފެން ކަން މި ސާވޭ އިން ހާމަވެފައިވެއެވެ.

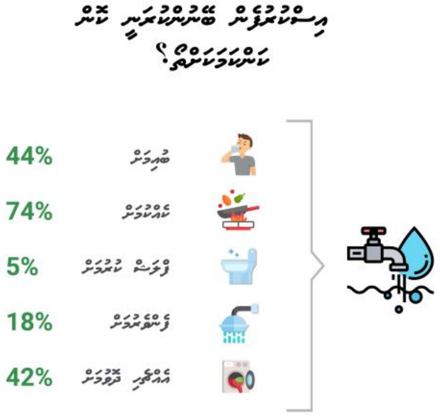

ރަށްރަށުގައި ގާއިމު ކުރާ ފެނުގެ ނިޒާމުން އުފައްދާ ފެން ގޭބިސީތަކުން ބޭނުން ކުރާ މިންވަރު ޒިޔާދަވުމާ ދޫން ފަދަ ދުވަސްވަރު މަދުކަން ހުރިހާ ރަށްރަށުން ވެސް ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ ކަމަށާއި، މިހެންދިޔާވަސް، ފެނުން އަދި ނަރުދަމާ ކަމަށް ގެބުލު ކުރެވޭ ކަމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުން މައުލޫމާތު ދީފައި ވެއެވެ.

މި ނިޒާމު ޤާއިމްކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ގޭބިސީތަކުން ސަޕްލައިފެން ބޭނުން ކުރަމުން ނުދެއުމަކީ މި މަޝްރޫއު ކުރިއަށް ގެންދިޔަ މަގުސަދު ހާސިލުވުމަށް އޮތް ހުރަހެއްގެ އިތުރުން ނިޒާމު ހިންގާ ބަލަހައްޓާ ފަރާތަށް ދަތިކަމެއް ގޮތެއްގައި ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ދިމާވާނެ ގޮންޖެހުމެއްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ސަޕްލައި ފެނުގެ ބަދަލުގައި މިހާރު ބޭނުންކުރަމުން ދާ ފެނުގެ ބާވަތްތަކާއި ސަޕްލައި ފެން ބޭނުންކުރަމުންދާ ގޮތްތައް

(ހ) ސަޕްލައިފެނުގެ ބަދަލުގައި ބުއިމަށް ސިންގަލް ޔޫސް ޕްލާސްޓިކް ފުޅިގައި ބަންދުކުރާ ފެނާއި ވާރޭފެން ބޭނުންކުރަމުން ދިއުން

ބުއިމަށްޓަކައި ސަޕްލައިފެން ބޭނުންނުކުރާ 66% ގޭބިސީ އުޅޭއިރު، މި ގޭބިސީތަކުގެ ތެރެއިން 59% ގޭބިސީ ބޯން ބޭނުންކުރަނީ ސިންގަލް ޔޫސް ޕްލާސްޓިކް ފުޅިގައި ބަންދުކޮށްފައި ހުންނަ ފެންކަމަށް ސާވޭއިން ހާމަވެގެންދެއެވެ. އެގޮތުން، އާއްމުކޮށް ފުޅިގައި ބަންދުކުރާފެން ބޭނުންކުރާ އަދަދާއި މިކަމަށް ކުރާ ޚަރަދުތަކުގެ ތިރީގައި އެވަނީއެވެ؛

	ފުޅިގެ އަދަދު	ލީޓަރު	ޚަރަދު
1.5 ލީޓަރުގެ ފެންފުޅި ގަންނަ ގޭބިސީއަކަށް	1968	2952	11,972
5 ލީޓަރުގެ ފެންފުޅި ގަންނަ ގޭބިސީއަކަށް	672	3360	12,264
1.5 ލީޓަރުގެ ފެންފުޅި ގަންނަ ގޭބިސީއަކަށް	1968	2952	11,972

ތާވަލު 11: ފުޅިގައި ބަންދުކޮށްފައި ހުންނަފެން ބޭނުން ކުރަމުންދާ ގޭބިސީތަކުން އެވްރެޖް ގޮތެއްގައި އަހަރެއްގެ މައްޗަށް ފެން ފުޅި ބޭނުން ކުރާ އަދަދުތައް- މައުލޫމާތު: ސާވޭގެ ނަތީޖާ

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ރަހުބޭ ބިލްޑިންގ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

ފުޅިގައި ބަންދުކުރި ފެން ގަތުމަށް ލީޓަރަކަށް އެވްރެޖްކޮށްގައި 3.85 ރުފިޔާ ހަރަދުވާ ކަމަށް ސާފު އިން ދައްކާއިރު ސަޕްލައި ފެނުގެ ލީޓަރެއް އުފެއްދުމަށް ހަމަ ޚަރަދު ބޭނުމުން ބެލިކަމުގައި ވީނަމަވެސް، ފެން ލީޓަރަކަށް ގޭބިސީއަކުން ދައްކަން ޖެހެނީ 0.095 ރުފިޔާއެވެ. އެހެންކަމުގައި ވީނަމަ، ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ގާއިމުކޮށްފައިވާ ފެނުގެ ނިޒާމުން ސަޕްލައިކޮށްދޭ ފެނުގެ އަގު ޕްރޮސެސްކޮށް ފުޅިގައި ލިބޭ ފެނަށް ވުރެ 97.5% ދަށްކަމާއި، މިއީ 1.5 ލީޓަރުގެ ޕްރޮސެސްކޮށް ފުޅިއެއް 28 ފަހަރު ސަޕްލައި ފެނުގެ އަސްލު ހަމަ ބޭނުމުން ފުރާވާން މިންވަރުކަން ވެސް ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އެހެންކަމުން، ރައްކާތެރި ސަޕްލައި ފެނެއް ބޯން ބޭނުންކުރެވިއްޖެނަމަ ޕްލާސްޓިކް ފުޅިތަކުން ޖެހޭ ހަރަދު ކުޑަވެ، ބޯ ފެނަށް ކުރާ ހަރަދު ސަޕްލައިފެނަށް ކުރުމުން، ނިޒާމް ހިންގާ ބޭފުޅުންނަށްވެސް ހުރިހާ ފަރާތަކުން ފެން ކުރާ ހަރަދު ކުޑަކުރުމުގެ އިތުރުން ކުރާ މަދުކުރެވޭނެ ކަމަށްފެނެއެވެ.

(ނ) އިތުރަށް ފެން ބޭރިން ގަތުމަށްޓަކައި ގޭގައި ފިލްޓަރު ހަރުކޮށްގެން ސަޕްލައި ފެން ބޭނުންކުރުން

ގޭގައި ފިލްޓަރު ހަރުކޮށްގެން 44% ގޭބިސީއިން ސަޕްލައިފެން ބޭނުންކުރާކަން ސާވޭއިން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އަދި މިގޮތަށް ފިލްޓަރު ހަރުކޮށްގެން ފެން ބޭނުން ކުރާ ގޭބިސީތަކުގެ 91% މި ފެން ބޯން ބޭނުންކުރާ ކަމަށާއި 72% ގޭބިސީތަކުން ކައްކަން މި ފެން ބޭނުންކުރާކަމަށް ޖަވާބުދީފައިވެއެވެ. ފިލްޓަރު ފެން ބޭނުންނުކުރަނީ ފެނުގެ ރައްކާތެރިކަން ޔަގީން ނުކުރެވޭތީ ކަމަށާއި ފެނުގެ ރަހަ ކަމުނުދާތީކަމުގައި ބައެއް ގޭބިސީތަކުން މައުލޫމާތު ދީފައިވާއިރު، ފިލްޓަރު ހަރުކޮށްގެން ފެން ބޭނުންކުރާ ވަކި ސަބަބެއް ގިނަ ގޭބިސީތަކުން ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. އެހެންކަމުން، ގޭގައި ފިލްޓަރު ހަރުކުރުމަށް ސަޕްލައިފެން ބޭނުން ކުރުމަށް އިތުރަށް މަސައްކަތް ކުރެވޭ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި މި ސާވޭއިން ފާހަގަކުރެވުނެވެ.

ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި ގާއިމުކޮށްފައިވާ ފެނުގެ ނިޒާމަކީ ގޭބިސީތަކުގެ ހުރިހާ ފެނުގެ ބޭނުންތަކަކަށް ފެން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ނިޒާމަކަށްވާއިރު، އަދި ސަޕްލައި ފެން ގޭބިސީތަކުން ބޭނުންކުރުމަކީ މަސްރޫފުގެ މައިގަނޑު ސަބަބެއް ކަމުގައިވާތީ، ގާއިމުކޮށްފައިވާ ފެނުގެ ނިޒާމުން އުފައްދާ ފެން އިތުރަށް ބޭނުންކުރުމަށް ގޭބިސީތަކަށް ހޭލުންތެރިކަން އާ ދިނުމަށް ކުރާ ހަރަދު އިތުރު ނުކުރުމަށް ދެފަރާތުގެ ގޮތެއްގައި ހޭލުންތެރިކަން ދިނުމަށް ހަރަކާތް ބޭނުންވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

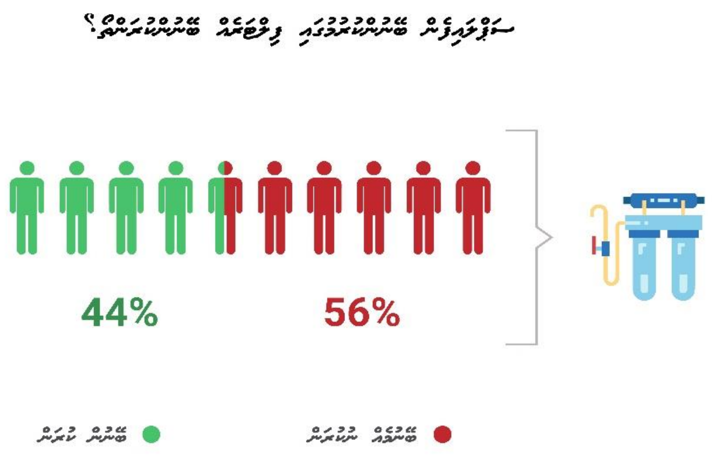

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ހަންބަޑޭ ބިލް، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

ސަޕްލައި ފެނާއި މެދު އާއްމުން ދެކޭގޮތާއި އެ ފެން ބޭނުން ނުކުރާ ސަބަބުތައް

(ހ) ސަޕްލައި ފެން ބޮއިމަށް ބޭނުންކުރުމުގެ ރައްކާތެރިކަމާ މެދު ސާވޭ ކުރި 47% ފަރާތްތަކަށް ޔަޤީންކަން ނެތުން

ސަރުކާރުގެ ސްޓްރެޓެޖިކް އެކްޝަން ޕްލޭނުގެ ޕޮލިސީ 4.2 ގެ ދަށުން ފުޅިގައި ބަންދުކުރާފެން ބޭނުންކުރާ ނިސްބަތް މަދުކުރުން ހިމެނޭކަމާއި، މި ސްޓްރެޓެޖިކް ޕްލޭނުގެ 3.1 ގައި ސިންގަލް ޔޫސް ޕްލާސްޓިކް އަދަދު ކުރުން ހިމެނޭ އިރު، މި ޕޮލިސީގެ ދަށުން އެކްޝަން 3.1 ގައި ސިންގަލް ޔޫސް ޕްލާސްޓިކް މަދުކުރުމަށްޓަކައި ސަޕްލައި ފެނުގެ އިތުބާރު އިތުރުކޮށް، ސަޕްލައިފެން ބޭނުންކުރާ މިންވަރު އިތުރުކުރުމަށް ހޭލުންތެރިކުރުވުމުގެ ކެމްޕޭން ހިންގުން ހިމެނޭކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ފުވައްމުލަކުގައި ތަޙްޤީޤުގައި ސަޕްލައިފެނުގެ ކޮލިޓީ ފެނުގެ ގޮތުން ދިނުމުގެ ޔަޤީންކަން ކޮލިޓީ ރައްޔިތުންނަށް އަންގައިދިނުމާއި ނަތީޖާތައް ސަޕްލައި ފެނަށް އަޅުވާފައި ކުރުވުމުގެ ގޮތުން ހޭލުންތެރި ކުރުވުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ގާއިމުކުރުން ހިންގާފައިނުވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އެގޮތުން، ސަޕްލައި ފެން ބޮއިމަށް ބޭނުންކުރުމަކީ ރައްކާތެރިކަމެއް ނޫން ކަމަށް ސާވޭގެ 47% ބައިވެރިން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ.

(ށ) ސަޕްލައި ފެނުގެ ރަހަ އަދި ވަސްއާއި (އެސްތެޓިކް ޕްރޮޕަޓީސް) މެދު ރައްޔިތުން ދެކޭގޮތާއި ފެނުގެ ރައްކާތެރިކަން ޔަޤީންކުރުމުގެ ގޮތުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކާ ހޭލުންތެރިކަން ކުޑަވުން

ސަޕްލައި ފެނުގެ ރައްކާތެރިކަމުގެ ޔަޤީންކަން ނެތުމުގެ އިތުރުން އިސްތިހުލާކުކުރާ ފެނުގެ ރަހަ ކަމުނުދާކަމަށް ސާވޭގެ 65% ބައިވެރިޔަކުން ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު 39% ބައިވެރިޔަކުން ވަސް އިސްތިހުލާކުކުރާ ފެނާއި މެދު ހިތްހަމަނުޖެހޭ ކަމަށާއި، މިކަމުގެ މައިގަނޑު ސަބަބަކީ ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ފެނުގައި ކްލޯރިން ރަހަ ދުވާއި ކްލޯރިންގެ ވަސް ދުވުން ކަމަށް ސާވޭގެ ބައިވެރިން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. ކްލޯރިން އަކީ ފެނުގައި އުފެދިގެންވާ ބެކްޓީރިޔާ ނައްތައިލަން ސަޕްލައިފެނަށް ދެވޭ ކެމިކަލަކަން ވެފައި، ފުވައްމުލަކުގައި ސަޕްލައި ފެނަށް އަޅަން ޖެހޭ މިންވަރަށްވުރެ ކްލޯރިން އިތުރުކުރާތީ، ކްލޯރިންގެ ރަހަ އަދި ވަސް މެދު ހިތްހަމަނުޖެހޭކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވުމުން، ކްލޯރިން ކުރުމުގެ ބޭނުމާއި އޭގެ ފައިދާތަކާ ރައްޔިތުން ހޭލުންތެރިވެފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ސަޕްލައިފެނުގެ ވަސް ރަނގަޅުކަމަށް

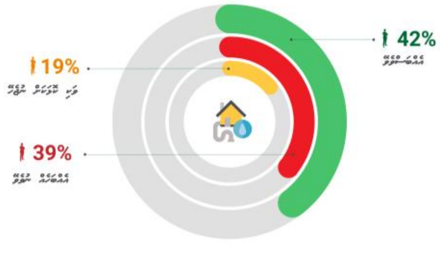

ސަޕްލައިފެނުގެ ރަހަ ރަނގަޅުކަމަށް

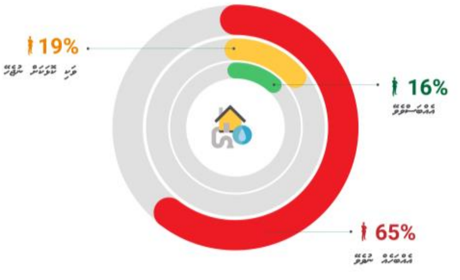

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ހަރާބޮޑުގެ ފިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

އިސްލާހުކުރަން ލަފާދޭގޮތް

(ހ) ސަޕްލަޔަރ ފޯން ރަނގަޅަށް ޗެކްޕޮއިންޓް، ފޯން ޕްރޮކިއުރމަންޓުގައި ކޮޓޭޝަން ހުށަހަޅަން ޖެހޭ މިންގަނޑުގައި ހުރިކަން ކަށަވަރުކޮށް، ސަޕްލަޔަރ ކުރާ ފޯނާ ބެހޭ ސާފު ނުވާ އަދި ރަޖިސްޓަރީ ނުކުރާ ބަޔަކުގެ ގުޅުމެއް ނެތްކަން ކަށަވަރު ކުރުމަށް؛

(ށ) ފޯނުގެ ލައިސަންސް ހިފުމަށް ބޭނުންކުރެވޭ ގަވާއިދު (ނަންބަރު: 2021/R-22) ގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ މަތިން، ގެއަކަށް ގެނައި ޓެކްސްޓައިލް ސަޕްލައިގެ ބޭނުމަށް ޗެކްކޮށް ހޯދުން، ކޮންމެ ފަހަރަކު ރިވިއު ކުރަން؛

(ނ) ފޯން ލިބުނާ މައްސަލަ ހަމަޖެހުނު ފޯން ދޫކުރަން ޖެހޭ ޕްރޮސެސްގައި ރަނގަޅު ފޯން ދޫކުރެވޭ ނިޒާމެއް ހަމަޖެއްސުމަށް؛

(ރ) ސަޕްލަޔަރ ފޯނުގެ ބަދަލުގައި ޑޭޓާ ސިސްޓަމުން ބޭނުން ކުރަމުންދާ ސިސްޓަމް ޕްރޮސެސް ޑިޕާޓްމަންޓާ ގުޅުވައި ގެއްލުންތަކާ ލިބޭ މާލީގެއްލުން ކަމަކީ ވީހައި، ސަލާމަތީ ސިސްޓަމް ވަސީލަތް ޕަބްލިކު ކުރުމަށް، ޑިޖިޓަލް ރަޖިސްޓަރީގައި ގެއްލުނު ސަލާމަތީގައި ފޯނުގެ ރިޕޯޓު ފޯނާ ބެހޭ ފަރާތަށް ހުށަހަޅަން ފޯނުގެ އަސްލު ޝަރުތުތައް ހަމަކުރުމަށް، ސިސްޓަމް ކޮމްޕިއުޓަރ ޕްރޮސެސް ފޯރި ބޭނުންކުރާ މަސް މުރާޖާކުރުމަށް ފޯނުގެ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތަށް ސަރުކާރުގެ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން.

(ބ) މުޅި ރަށުން ސަލާމަތީ ޚިދުމަތް ދޭން ބަލައިގެން ޕާސްވަރޑް ފޯނާ ގުޅުވައި، ފޯނުކަމަށް ދޫކުރެވުނު ތަރައްޤީ ފެންވަރު ރަށުން ބޭނުންކުރާ ކުރިއަށްދާ ރަނގަޅު ވިޔަފާރީގެ ހިދުމަތް ބޭނުންކުރުމަށް ކަށަވަރު ކުރުމަށް ސަޕްލަޔަރ ފޯނާ ބެހޭކަމާ ފޯނުގެ ކަށަވަރު ކުރުން ދެނެގަނެ ދިއުމުގެ އޮޑިޓް ކަމަށް ދަންނަވަމެވެ.

(ޕ) ކޮންމެ ކަސްޓަމަރަކު ސަލާމަތީ ފޯން ތަރައްޤީކުރުމުން ހުޅުވިފައިވާ ޑިޖިޓަލް ޕްލެޓްފޯމަށް ފޯނަކީ ކޮންޓްރެކްޓް ގެނެސް މަސައްކަތްކުރުން، ހަމަޖައްސަވާށެވެ؛

(ޖ) ވަގުފަރު ހަރަދު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަގުބޮޑު ވަރަށް ފަރާތަކަށް ހަވާލުކުރުމަށް އެކަން ޕްރޮސެސްކުރުމަށް ކުރާ ކަމެއް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ހަރަކާތްތަކަށް އިތުރު ކުރުމަށް ފުރިހަމަ ކަށަވަރު ކުރުމުގެ ކުރިއަށްވުރެ ބޭނުންކުރުމަށް.

(ޗ) ފޯނާއި ނަތީޖާ ނިޒާމުގެ ރައްކާތެރިކަން ހާމަކުރުމަށް ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރުމަށް ފޯނަކަ އަދި ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ބޭނުންކުރުމަށް ކަށަވަރު ކުރުމަށް.

ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމަށް މައްސަލަ ދިމާވުމުން ނަޖިސްފުން ހިއްކައި ސާފު ކުރުމުގެ މަރުހަލާ

3.3.4 ނަޖިހާއި ނަޖިސްފުން ހިއްކައި ސާފު ކުރުމުގެ މަރުހަލާ ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވާ ގޮތް ބެލުން

(ހ) ވެށްޓާއި ސިއްހަތަށް ލިބިދާނެ ގެއްލުންތައް ކުޑަ ކުރުމަށް ގޮތްތަކެއް ބަލައި، އެންވަޔަރަންމަންޓަލް މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ނުވަތަ އީ.އައި.އޭ އެޖެންސީއަށް ހުށަހަޅާފައި ނެތި މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވުން

ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ޑިފެކްޓް ލައިބިލިޓީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ނިޒާމަށް މައްސަލަ ދިމާވުމުން، ވެކިއުމް ޓްރަކުތަކުން ނަޖިސް ހުސްކޮށް، ނަޖިހާއި ނަޖިސްފުން ޑިސްޕޯޒަލް އަރުވައިގެން ސާފުކުރާ ނިޒާމަށް ގެންގޮސްގެން މިކަމަށް ހައްލު ހޯދުމަށް ކޮންޓްރެކްޓަރ މަސައްކަތް ކޮށްފައިވާ ކަމަށް ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަނުން މަޢުލޫމާތު ދީފައިވެއެވެ. ކުއްލި ހާލަތުގައި މިގޮތަށް ނަޖިސް ހިއްކާނެކަމަށް އީ.އައި.އޭގައި ބަޔާންކޮށްފައި ނުހުރުމުން، މި ނިޒާމު 2018 ގައި ހަވާލުކުރުމުން ފެށިގެން މި މައްސަލައަށް 2022 ވަނަ އަހަރު ހައްލު ކުރުމާ ހަމައަށް، މިގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރަމެވެ. އެހެން ނަމަވެސް، މި މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވަނީ ވެށްޓާއި ސިއްހަތަށް ލިބިދާނެ ގެއްލުންތައް ކުޑަ ކުރުމަށް ގޮތްތަކެއް ބަލައި، އެންވަޔަރަންމަންޓަލް މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ނުވަތަ އީ.އައި.އޭ އެޖެންސީއަށް ހުށަހަޅާ ފާސްނުކޮށްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

ގެންގޮސްފައިވަނީ ނަޖިހާއި ނަޖިސްފުން ހިއްކައި، އުފުލުމަށް ބޭނުންކުރީ އެ ފެން ބިމަށް އެޅި، ބިމުގެ ފެންފަށަލަ ތަޣައްޔަރުވުމަށް މެދުވެރިވާފަދަ ކަމެއްކަމާ، ރައްކާތެރި ނޫން ފެނެއް ބޭނުން ކުރުމުގެ ސަބަބުން ސަމާލުކަން ނަޖިހާއި ނަޖިސް ފެން ޖެހިފައިވާ ސަރަޙައްދު ބިމަށް ޖެހުނު ފެން ވީހާވެސް ޒަމާނީ ގޮތަކަށް ސާފު ނުކުރެވޭ.

ތަސްވީރު: ވެކިއުމް ޓްރަކުތަކުން ނަޖިސް ނެގުމަށްފަހު ނަޖިހާ ނަޖިސް ސާފުކުރާ ނިޒާމަށް އަޅަނީ
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ރިޕޯޓުން ނެގިފައި

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ކޮންސްޓިޓިއުޝަން ހައުސް، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

މައްސަލަ ޖެހިފައިވާ ޓާން ހޯލް އަދި ފެރީ ޓާމިނަލްތަކުން ނަޖިސް ހިއްކުމުގެ މަސައްކަތް

މައްސަލަ ޖެހިފައިވާ ޓާން ހޯލް އަދި ފެރީ ޓާމިނަލްތައް ހިއްކުމުގެ މަސައްކަތަށް 8,583,370 (އަށް މިލިއަން ފަސް ސަތޭކަ އަށްޑިހަ ތިން ހާސް ތިން ސަތޭކަ ހަތްދިހަ) ރުފިޔާ ހަރަދު ކުރެވިފައިވާއިރު މަސައްކަތް ހަވާލުކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރެވިފައިވާ ގޮތުން ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ ކަންތައްތަކުގެ ތަފްސީލު ތިރީގައި އެ ވަނީއެވެ؛

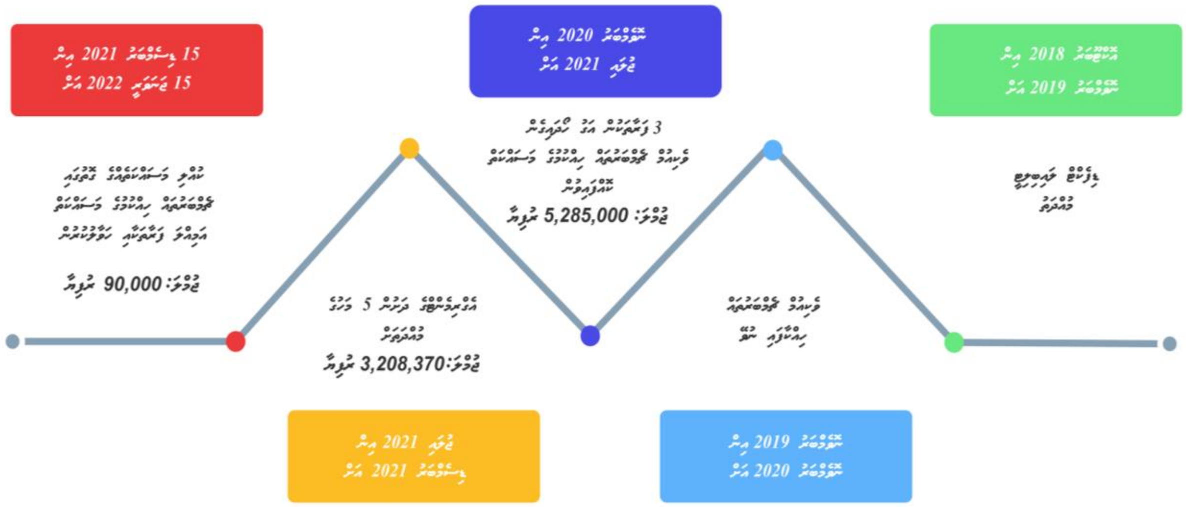

ޗާޓު 16: ޓާމިނަލް ހިއްކުމުގެ މަސައްކަތް ނިމުމަށް ހޭދަވި މުއްދަތާއި ހަރަދުވި ގޮތުގެ ސުމާރީ ނިސްބަތުން ދައްކައިދޭ ޗާޓު

(ހ) ނޮވެމްބަރު 2020 އިން ފެށިގެން ޖުލައި 2021 ގެ ނިޔަލަށް ހަމަޖެހުނު މައްސަލަ ޖެހިފައިވާ ޓާން ހޯލް އަދި ފެރީ ޓާމިނަލް ހިއްކުމުގެ މަސައްކަތް ބީލަން ކުރުމަކާ ނުލައި އަމިއްލަ ފަރާތްތަކާ ހަވާލުކުރައްވާފައިވުން

ޕަބްލިކް ފައިނޭންސް ގަވާއިދުގެ ދަށުން ގަތުމުގެ މަސައްކަތް ހިންގުމުގައި ސަރުކާރު އުފެދިގެން ކުރާ ދަތުރުތަކާއި ނުވަތަ ހިދުމަތް ކޮށް ދެވޭ އަގު 225,000 (ދެލައްކަ ފަންސަވީސް ހާސް) ރުފިޔާ އަށް ވުރެ މަތިނަމަ ކޮންޓްރެކްޓް ބީލަމުގެ އުސޫލުން އެއްބަސްވުމެއް ހެދުމަށް ފަހު އިޖުރާއާތު ސާފުކޮށް ކުރަން ޖެހޭ ކަމަށް ގަވާއިދުގެ (2019) 3.12 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް، މާލެ ސިޓީގެ ވެރި ވަނީ ޓޫރިސްޓް ސަރަޙައްދުގެ ސަފާކުރުން ދިމާވި ހާލަތާ ގުޅިގެން ބީލަން ކުރުމަކާ ނުލައި 3 ފަރާތަކުން އަގު ހޯދައިގެން ނޮވެމްބަރު 2020 އިން ފެށިގެން ޖުލައި 2021 (15 މަސް) ދުވަސް އަށް ދުވާލަކު 11,172 ރުފިޔާގެ ދަރަނިއެއް އަދި ފަހަރު މަތިން އެއް ފަރާތަކާ ހަވާލުކޮށް މާލެ ސިޓީ ގެ ޓާން ހޯލް އަދި ފެރީ ޓާމިނަލް ހިއްކުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުން ގެންދެވިފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވިފައެވެ. އެގޮތުން، ކުންފުނި ފަރާތަކަށް އިތުރަށް 755,000 (ހަތް ސަތޭކަ ފަންސާސް ފަސް ހާސް) ރުފިޔާ ދިފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވިފައެވެ.

މިގޮތަށް ހިންގާފައި ހުރުމުގެ އަސާސީ ސަބަބަކީ ނޫނީ، 1 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް 3 ފަރާތުން އަގު ހޯދައިގެން އަމިއްލަ ފަރާތަކަށް މި މަސައްކަތް ތަކުރާރުކޮށް ހަވާލުކުރެވުނު، މި މަސައްކަތަށް ޖުމްލަ 5,285,000 (ފަސް މިލިއަން ދެލައްކަ އަށްޑިހަ ފަސް ހާސް) ރުފިޔާ ހަރަދުކުރެވިފައިވުން، މިއީ ދަށުގެ އަގުގެ ފައިދާ ހުރި ފަރާތަކާ ސަރުކާރު ކުރެވުން ނުވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

ޗާޓު 17: ނޮވެމްބަރު 2020 އިން ޖުލައި 2021 އަށް ވިޔުއްކު ކޮމްޕެނީތަކުން ނަޖިސް ސާފުކުރުމަށް ކުރެވުނު ޚަރަދު

(ނ) ނަޖިސް ހިއްލުމުގެ މަސައްކަތުގެ ޖުމްލަ އަގު ކަނޑައަޅައިގެން ނުވާތީ ކުރިން ކުރި އަގަށް ވުރެ ބޮޑު އަގެއްގައި މަސައްކަތް ހަވާލު ކޮށްފައިވުން

12 ޖުލައި 2021 އިން ފެށިގެން 5 މަސް ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް (ޑިސެމްބަރު 2021 އަށް) މި މަސައްކަތް ކުރާނެ ފަރާތެއް ހޯދުމަށް ވަނީ ބިޑަށް އިޢުލާންކޮށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން، ބިޑަށް އިޢުލާން އަމިއްލަ ފަރާތަކާ މި މަސައްކަތް ހަވާލު ކުރުމަށްފަހު މުޅި މަސައްކަތުގެ ޖުމްލަ އަގެއް ކަނޑައެޅުމެއް ނެތި، އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތުގައި ސާފުކުރާ ކުނީގެ ޓޭންކަކަށް އަގުކާ އިޢުލާންކޮށް ފާހަގަކުރެވުނެވެ. މިންވަރުގެ ސަބަބުން، ބިޑުގެ އަގުގެ ގޮތުގައި ޓޭންކަކަށް 110 ރުފިޔާ ހުށަހަޅައި، ކޮންމެ ޓޭންކެއްގައި 1000 ލީޓަރާއި 3000 ލީޓަރާއި ދެމެދުގެ އަދަދަކަށް ނަޖިހާއި ނަޖިސް ފެން ހިއްކައި ނަޖިސް ފެން ސާފުކުރާ ނިޒާމަށް ގެންގޮސް ހުސްކުރުމަށް ޖުމްލަ 3,298,370 (ތިން މިލިއަން ދުއިސައްތަ ނުވަދިހަ އަށް ހާސް ތިން ސަތޭކަ ހަތްދިހަ) ރުފިޔާ ޚަރަދު ކުރެވިފައިވާކަމާއި، މިއީ ފަސޭހައިން މިކަން ކުރެވި އަގުހެޔޮކޮށް އެކަމަށް ގެނައުން އިތުރު އަދަދެއްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

މަސައްކަތުގެ ޖުމްލަ އަގެއް ކަނޑައަޅައިގެން ނުވުމުގެ ސަބަބުންނާއި، ކުރިން ކުރި އަގަށްވުރެ އެތައް ގުނަ އިތުރު އަދަދަކަށް މަސައްކަތް ހަވާލުވުމުގެ ސަބަބުން، މި މަސައްކަތް ކުރާނެ ފަރާތެއް ހޯދުމަށް ހޯދިފައިވަނީ ދައުލަތަށް ގެއްލުންވާ ގޮތަކަށްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

އެގޮތުން، ފާހަގަ ކުރެވުނު ކަންތައްތަކުގެ ތަފްސީލު ތިރީގައިވާ ތާވަލުގައި އެވަނީއެވެ؛

މުއްދަތު	ހަވާލު ކުރެވުނު ގޮތް	އޯވަޓައިމް ޢަދަދު (ރުފިޔާ)	އިތުރު ތަފްޞީލު
ނޮވެމްބަރު 2020 އިން ޖުލައި 2021 (15 މަސް ދުވަސް)	3 ފަރާތަކުން ޢަދަދު ހޯދައިގެން	ދުވާލަކަށް 11,172	މި މަސައްކަތް ކުރެވިފައިވަނީ އެކި ފަހަރު މަތިން ތަފާތު 7 ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރެވިގެން
އޯގަސްޓް 2021 އިން ޑިސެމްބަރު 2021 (5 މަސް)	އިޢުލާން ކުރެވި، ބީލަން ހުށަހެޅިގެން	ދުވާލަކަށް 23,943	މިއީ ކުރިން މަސައްކަތް ކޮށްފައިވާ އަގަށްވުރެ 114% އިތުރު އަގެއްގައި ކަމުގައި ވެސް
16 ޑިސެމްބަރު 2021 އިން 15 ޖަނަވަރީ 2022 (1 މަސް)	ކުރިން މަސައްކަތްކުރުމުގެ ގޮތުގައި ޚާއްޞަ އިޖުރާ އަށް ހޯދި އެއަށް ހިފަހައްޓާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން	ދުވާލަކަށް 3,000	-

ތާވަލު 12: ދުވަސްދުވަހު ސަލާމަތީ ގާޑުން ކުރުވުން ނުކުރުވާ ނިޒާމުގައި މަސައްކަތް ޚިދުމަތް ދޭން ހޯދި އަދި ފިޔަވަޅު ތަޢުލީމުދަނީކަން ނަޒާހަ ހިއްކުމުގެ މަސައްކަތް ހަވާލު ކޮންޓްރެކްޓާ ގޮތް

އިސްލާހުކުރަން ލާޒިމުކަންތައް

(ހ) ކުރިން ހާމަކޮށްފައިވާ ކަންތައްތައް ދިމާނުވާގޮތަށް ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން ނިންމަވަން، 225,000 ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑު ވަނީ ކުންފުނީގެ މުދަލާއި ހިދުމަތް ހޯދުމުގައި އަމަލުކުރާ ގަވާއިދު އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން ބީލަމުގެ އުސޫލުން އާންމުކޮށް އިޢުލާންކޮށްގެން މަސައްކަތް ހަވާލު ކުރާނެ ފަރާތެއް ކަނޑައެޅުމަށާއި؛

(ށ) ހަވާލު ކުރާ މަސައްކަތުގެ ޚަރަދު އަދި ކަނޑައަޅައި އެއްބަސްވުންތަކުގައި ހިމެނުމަށާއި، މަސައްކަތް ހަވާލު ކުރުމުގައި ދަށުގައިވާ އުސޫލު ފައިދާ ވާނެހެން އަމަލު ކުރުމަށް ފުރަޞަ ކޮމްޕެޓިޝަނަށް ދެންނެވީމެވެ.

(ނ) ދަށުދަށުން ގެއްލުންހުރި ގޮތުގައި މަސައްކަތް ހަވާލުކުރާ ތާރީޚަކަށް ދެކެވި، އެކަން ކުރުމުގައި ޝަރުޠު ފަރާތަކަށް ޖަވާބުދާރީ ކުރާ ދަށުދަށުން ދިޔަނު ގެއްލުން އެފަރާތަކުގެ އަތުން ހޯދުމަށް ދެންނެވީމެވެ.

މަޝްރޫޢުގެ ރެކްޓިފިކޭޝަން މަރުހަލާ

3.3.5 ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ރެކްޓިފިކޭޝަން މަރުހަލާ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގައި ތަފާތު ގޮންޖެހުންތަކާއި ގާތްގަނޑަކަށް އެއްގޮތް ގޮތުގެ މަސައްކަތް ބޭނުން

ސެޕްޓެމްބަރު 2018 ގައި ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމުކޮށް ނިންމާ، 13 ޑިސެމްބަރު 2018 ގައި ނިޒާމު ހިންގުމަށް ވަނީ ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަނަށް ހަވާލުކޮށް އެގްރީމަންޓުގެ ދަށުން ހަވާލުކޮށްފައެވެ. ނަމަވެސް، ނިޒާމު ހިންގާ ހަވާލުވި ފަރާތުން ނިޒާމަށް މައްސަލަތައް ދިމާވެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވި، މި މައްސަލަތަކަށް ޙައްލު ހޯދުމަށް ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަނުން ގެ ކުރިއަށް އިންސްޕެކްޝަން މި މައްސަލަތަކަށް އެކަށީގެންވާ ޙައްލެއް ހޯދުމަށް ޓީމެއް ކަމަށް ތަޖުރިބާކާރުންގެ ނިޒާމާ އެއްގޮތަށް ހުރި ނިޒާމު އަދި ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަނުން ކަނޑައަޅައިފައެވެ. އޮޑިޓުން، މި ނިޒާމަށް ދިމާވެފައިވާ މައްސަލަ ޙައްލުކުރުމަށް ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަނުގެ ތަފާތު މަސައްކަތްތަކެއް ކުރިއަށް ގެންދިޔަކަން ފެނިފައިވެއެވެ.

> **ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމަށް ދިމާވި މައްސަލަތައް**
>
> - ޕަންޕުތަކު އިން ނަޖިސް އުކުމުގެ މައްސަލަ ފާޚާނާ ބަނދުވުން އަދި ފެން ހުރުގެ ތެރެއަށް ފެން އެރުން
> - ހައުސް އިންސްޕެކްޝަން ޗެމްބަރުތަކާއި ވެކިއުމް ސްޓޭޝަން އަދި ކޮންޓްރޯލް ޕެނަލް ރަނގަޅަށް މަސައްކަތް ނުކުރުން
> - ވެކިއުމް ނެޓްވޯކުގެ ޕްރެޝަރު ދަށްވުން
>
> -އޮޑިޓަށް ބައްދަލުކުރެވުނު ފަރާތްތަކާ ނެޓްވޯކް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓް-

ޕްރޮޖެކްޓް	ޖުމްލަ އަދަދު (ރުފިޔާ އިން)	ޑިސެމްބަރު 2020 ގެ ނިޔަލަށް ދޫކުރި ބައި
ޓާ.އޮފް.އާ.އިޑީ ޕްރޮޖެކްޓް	162,432,000	**136,143,599**

މަޢުލޫމާތު: ދައުލަތުގެ ދަރަނީގެ ބަޖެޓުގެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓް

އެހެންކަމުން، ޖުމްލަ 43,271,758 (ސާޅީސް ތިން މިލިއަން ދުއިސައްތަ ހަތްދިހަ އެއް ހާސް ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް އަށެއް) ރުފިޔާގެ ރެކްޓިފިކޭޝަން މަސައްކަތެއް 6 މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ނިންމުމަށް ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑާ ހަވާލުކޮށްގެން ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ނަމަވެސް، އޮޑިޓާ ހިއްސާކުރެވުނު މަޢުލޫމާތުން ހުރިހާ މަސައްކަތެއް ނިންމާފައެއް ނުވެއެވެ. މި މަޝްރޫޢުގެ ރެކްޓިފިކޭޝަން މަރުހަލާއިން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) މަޝްރޫއުގެ ދަށުން ގެއިމް ކޯންފަރެންސް ނިޒާމުގައި ހުރި މައްސަލަތައް ހައްލު ކުރުމުގެ ގޮތުން ރިކޮންސިލިއޭޝަން އިޖުރާއަތު ހަރަދު ކުރަން ޖެހުން

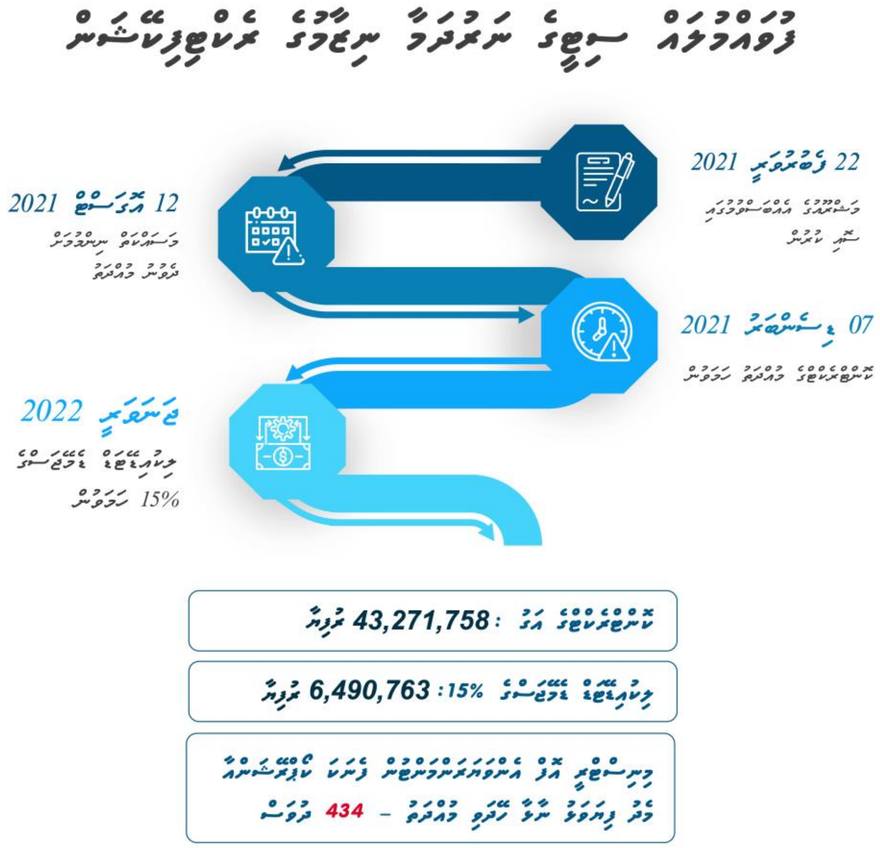

މި މަޝްރޫއުގެ އަގަކީ މަސައްކަތުގެ ފަންޑިންގެ ޕްރޮކިއުމަންޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަގުގެ އިތުރަށް 49% މި މަޝްރޫއަށް ހަރަދު ކުރެވިފައި ވިއަކަމުގައި މަޝްރޫއުގެ ދަށުން ގެއިމް ކޯންފަރެންސް ނިޒާމުގައި ހުރި މައްސަލަތައް ހައްލުކުރުމަށްޓަކައި ދައުލަތުން އިތުރު 43,271,758 (ސާޅީސް ތިން މިލިއަން ދުއިސައްތަ ހަތްދިހަ އެއް ހާސް ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް އަށެއް) ރުފިޔާގެ ކޮންޓްރެކްޓަށް މަސައްކަތް (ތާވަލު 13) ކުރިއަށް ގެންދާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެހެންކަމުން، ފަންޑިންގެ ޕްރޮކިއުމަންޓުގައި ހަރަދުވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަދަދަށްވުރެ 70% އިތުރު އަދަދެއް މަޝްރޫއަށް ހަރަދު ވާނެކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މި މަޝްރޫއަށް، ކުލައިގެ ފަންޑު ފޯރި އަހަރެއް އިސްކޮލާ ޔުރަޕިއަން އިންވެސްޓްމަންޓް ބޭންކާއި ޕީ.އެސް.އައި.ޕީއިން ހަރަދު ކޮންމެ ކުރިއަށްދާނެ ބަޖެޓުވާ މަޝްރޫއުއްކަން ފާހަގަ ކުރެވޭ. އެހެންކަމުން، ދައުލަތުން މި ލޯނުގެ ފައިސާ އަނބުރާ ދައްކާއިރު މަސައްކަތް ކުރުމުންދާއިރު، ނިޒާމުގެ އަގަށް މަސައްކަތަށް ކޮންޓްރެކްޓަރުން އިތުރު ހަރަދުތަކެއް ކުރަންޖެހުމަކީ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަށް ބުރަ ބޮޑުވާނެކަމެއް ކަމުގައި ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ޓަރނބޯލި ވިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

އަދަދު	ތަފްސީލު
9,089,165	ޚަރުދު ގަތުމަށް
3,830,328	އޭޖީ ކޮންޓްރޯލް ސިސްޓަމް
651,341	ފިޔަވަޅު ސިސްޓަމް ހަރުދަނާކުރުމާއި އެކަމަށް ބޭނުންވާ ޓޫލް އެޅުމަށް
501,150	ހަރުދަނާކުރުވުމަށާއި މޮނިޓަރިންގެ ސިސްޓަމް އަދި އިލެކްޓްރޯނިކް ޑޭޓާބޭސް ކަންކަމުގެ އެސެސްމަންޓަށް
12,143,250	އަދި މޮނިޓަރިންގެ ސިސްޓަމް ހަރުދަނާކުރުމަށް
8,609,449	މިހާރު ހުރި ވޯކްފްލޯތައް ބަދަލުކުރުމަށް
4,291,540	މިހާރު ހުރި ފެސިލިޓީ ވޯކްފްލޯ އަދި ކޮންޓްރެކްޓުތައް ބަދަލުކުރުމަށް
254,430	އިންޖިނިއަރިންގެ ޚަރަދު
136,467	ހަލާކުވެފައި ހުރި މޫން ހޮލުތައް ބަދަލުކުރުމަށް
323,512	ޓީމްގެ ސަރަހައްދުތައް ދެނެގަނެ ބަދަލުކުރުން ފުސްސުން ގަތުމަށް
3,441,127	ފެކްޓްރީ ސަރަހައްދު އަދި ދެމިފުރޭ ފުސްސުން ގަތުމަށް
43,271,758	**ޖުމްލަ**

ތާވަލު 13: ދެކޮޅުފާސްކޮށް އެއްބަސްވުމުގައި މަސައްކަތްތަކަށް ހިސާބުކޮށް ބައްދަލުކުރެވިފައިވާ އަގު

ނޯޓް: މި އަދަދުތަކަކީ އެސްޓިމޭޓުގައި ބާއްވާފައިވާ އަދަދުތައް

(ނ) އެއްބަސް ވެފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދެކޮޅުފާސްކޮށް މަސައްކަތް ނިންމައިފައި ނުވުން

މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓާއި ފަހަރަ ކުންފުނިއަކުން ޖުލައި 2021 ގައި ސޮއި ކުރެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ ތަޢުލީމު ޝަރުޢީތީގެ ބާވަތް ސިސްޓަމް ފުރިހަމަކުރުމަށް މުއްދަތު 6 މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަމަޖެހިފައި ހުރި 12 އޮގަސްޓް 2021 އަށް މަސައްކަތް ނިންމަން ވާން ކަމަށް ބައްދަލުކުރެވިފައެވެ.

ނަމަވެސް، އެއްބަސްވުމާ މުއްދަތަށް މަސައްކަތް ނިންމައިފައި ނުވާކަމާއި މުސްތަޤްބަލުގައި ތަހުގީޤު ކުރެވޭނެ ދަލީލަކާ ގުޅިގެން ދަރުބާރުގެ ބޭރުން ގެންނަން ޖެހޭ މުދަލަށް ފަހަރު ދެއްކުމުގައި ލަސްވެފައިވާކަމަށް ކޮވިޑް-19 ގެ ހާލަތުގައި ބޭނުގެ ސަޕްލައިރުންނަށް މުދާ ފޮނުވުމުގައި ދަތިވުމަށް ޖާގަ ޖެހުމުގެ ސަބަބުން ކަމުގައި ފަހަރުކައިން މައުލޫމާތު ދީފައިވެއެވެ. އަދި، މި ކަންކަމަށް ތަޢާރަފުކޮށް ފަހަރަ ކުންފުނިން އެދިފައިވާ ގޮތަށް މަސައްކަތުގެ މުއްދަތަށް 107 ދުވަސް މިނިސްޓްރީން އިތުރުކޮށްދީފައިވެއެވެ.

އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތަށް އިތުރު ކުރުވުން ދުވަސްތަކަށް ހިމަނައިގެން 7 ޑިސެމްބަރު 2021 ގައި މަސައްކަތް ނިންމަން ޖެހުނު، އޮޑިޓަރުންނަށް ލިބިފައިވާ އެންމެ ފަހުގެ ޕްރޮގްރެސް ރިޕޯޓުގައިވާ ގޮތުން ޑިސެމްބަރު 2021 ގެ ނިޔަލަށް ނިމިފައިވަނީ މަސައްކަތުގެ 86% ކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި، މި އޮޑިޓުގެ ލިޔުމް މަސައްކަތް 28 ސެޕްޓެމްބަރު 2022 ގައި ނިމުމާ ހަމައަށް މަސައްކަތް ނުނިމި އެއްބަސްވުމާ މުއްދަތުގެ އިތުރުން ދުވަސް 285 ދުވަސް ފަހަވެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

> **އެއްބަސްވުމުގައި ހިމެނޭ ކަންތައްތައް**
>
> - މަސައްކަތުގެ ތަރުތީބު ގާއިމު ކުރެވިފައިވާ މޮނިޓަރިންގެ ނިޒާމު ބަދަލު ކުރުން
> - ހައުސްކީޕިންގ އިންސްޕެކްޝަން ޓޫލްތައް ބަދަލުކުރުން
> - ފެކްޓަރީ ސްޓޭޝަންގެ ފެންޓާސަން ހަރުގެ ކުރުނާއި، ހަލާކުވެފައި ހުރި ފެކްޓަރީ ޚަރުދާތައް އަދި އޭޖީ ކޮންޓްރޯލް ސިސްޓަމް ބަދަލުކުރުން

ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑާއި މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓާ ދެމެދު ވެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ 8.7 ވަނަ މާއްދާއާއި 14.15 ގެ (ބ) ގައިވާ ގޮތުން ލިކުއިޑޭޓެޑް ޑެމޭޖަސްގެ ގޮތުގައި ކަނޑާނީ ޖުމްލަ ކޮންޓްރެކްޓް އަގުގެ 15% އަށްވާ 6،490،763 (ހަ މިލިއަން ހަތަރު ސަތޭކަ ނުވަދިހަ ހާސް ހަތް ސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ތިނެއް) ރުފިޔާއެވެ. ކޮންޓްރެކްޓް ހަމަވާ މުއްދަތަކީ 7 ޖެނުއަރީ 2021 ކަމުގައި ވާއިރު ލިކުއިޑޭޓެޑް ޑެމޭޖަސްގެ 15% ޖެހުނީ 2022 ގައި ހަމަވެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. 7 ޖެނުއަރީ 2021 ގައި ކޮންޓްރެކްޓް ހަމަވެފައި ވާއިރު 14 ފެބްރުއަރީ 2023 ގެ ނިޔަލަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުން މި އަދަދު އުނި ކުރުވިގެން ދަންނަކަން ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަނަށް އަންގާފައި ނުވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. އަދި މި ތާރީޚުގެ ނިޔަލަށް ކޮންޓްރެކްޓްގެ މުއްދަތު ހަމަވެގެން 434 ދުވަސް ފާއިތުވެފައިވާއިރު ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން އިން މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓަށް މަސައްކަތުގެ އަގު ހޯދުމުގެ ގޮތުން އިންވޮއިސް ހުށަހަޅާފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ކުރެވުނު މަސައްކަތްތަކުން ނިޒާމަށް ކުރިން ދިމާވެފައިވާ މައްސަލަތައް ހައްލު ކުރެވިފައިވާ ކަމަށް ފެނަކައިން މައުލޫމާތު ދީފައިވާނެ ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީއަށް ކުރި އޮޑިޓް ދެމުންދާއިރު ކުރެވުނު ސާވޭގައިވެސް ކުރިން ދިމާވި މައްސަލަތައް ތަކުރާރު ނުވާކަމަށް ސާވޭގައި ބައިވެރިވި 95% ފަރާތްތަކުން ފާހަގަ ކޮށްފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް ނިޒާމަށް ދިމާވާ މައްސަލަތައް މޮނިޓަރ ކުރަން މަސައްކަތް ދިމާވާ ސަރަހައްދު ފާހަގަ ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ސެންސަރ ސިސްޓަމް ރިޕޯޓު ނެރުމާއި ހަމައެކަށް ނިމިފައި ނުވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

އިސްލާހުކުރަން ލަފާދެމެވެ

(ހ) މަސްރޫޢުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ދަނީ އެއްބަސް ވެފައިވާ ގޮތަށްކަން ގަވާއިދުން މޮނިޓަރ ކުރުމުން ގެންދިއުމާއި،

(ށ) އެއްބަސް ވެފައިވާ މުއްދަތަށް މަސައްކަތް ނިންމައިފައި ނުވުމުގެ ސަބަބުން ލިކުއިޑޭޓެޑް ޑެމޭޖަސްގެ ގޮތުގައި ކަނޑަން ޖެހޭ އަދަދު އެއްބަސްވުމުގެ އަގުން އުނި ކުރުމާއި؛

(ނ) ހަވާލު ކުރާ މަސައްކަތް އެއްބަސް ވެފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ނިންމާކަން ކަށަވަރު ކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުން ދަންނަވަމެވެ.

23 ޛުލްޙިއްޖާ 1444

11 ޖުލައި 2023

H. Niyaazy

ހުސައިން ނިޔާޒީ

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ޕަބްލިކް ވިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: www.audit.gov.mv | info@audit.gov.mv

އެޕެންޑިކްސް 1: އޮޑިޓް ކުރުމުގައި ގެންގުޅުއްވާ ހަމަތައް

ފިނޭންޝަލް ރިޕޯޓް ކުރުން	މި އޮޑިޓްގެ ބޭނުމަށް ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ގާއިމް ކުރުމުގެ މަޝްރޫއުގެ ފިނޭންޝަލް ބަޔާންތައް ބަލައިލެވިފައެވެ. އޭގެތެރެއިން، މަޝްރޫއުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓާއި، ބީލަމާ ގުޅޭ ފިނޭންޝަލް ރިޕޯޓްތަކާއި، ޕްރޮގްރެސް ރިޕޯޓްތަކާއި، ކޮމްޕްލީޝަން ރިޕޯޓާއި އަދި އެހެނިހެން ފިނޭންޝަލް ބަޔާންތައް ބަލައިލެވިފައެވެ.
އިންޓަރވިއު ކުރުން	އޮޑިޓުގައި ބަލައިލެވުނު ބައިތަކަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް އޮޑިޓުގައި ޝާމިލުވާ ފަރާތްތަކުގެ މުވައްޒަފުންނާއި މުއައްސަސާތަކުން ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކާ ސުވާލުކޮށް ޚިޔާލު ބަލައިކުރެވިފައެވެ.
އެނަލިޓިކަލް ރިވިއު އަދި އެނަލިސިސް	މަޝްރޫއަށް ކުރެވުނު ޚަރަދުތަކާއި، މަޝްރޫއުގެ ދަތުރު ކުރެވުނު މަސައްކަތްތަކާއި ނުކުރެވުނު ނަތީޖާ ބަލުމަށް އެނަލިސިސްތައް ތައްޔާރުކޮށް ބަލައިލެވިފައެވެ.
އިންސްޕެކްޝަން	ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމާއި މި ނިޒާމާ ގުޅުން ހުރި ތަންތަނަށް އޮޑިޓް ޓީމުން ޒިޔާރަތްކޮށް މަސައްކަތް އިންސްޕެކްޓް ކޮށް ބަލައިލެވިފައެވެ.
ސާވޭ ކުރުން	އޮޑިޓުގައި ބަލައިލެވުނު ބައިތަކަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމާމެދު ރައްޔިތުން ދެކޭގޮތް ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން ސާވޭއެއް ކުރެވިފައިވެއެވެ. މި ސާވޭގައި 321 ގޭބިސީއަކުން ބައިވެރި ވެފައި ވެއެވެ.
ތަހުލީލު ކުރުން	ފުވައްމުލަކު ސިޓީގެ ފެން ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި އަދި ނަރުދަމާގައި ސަޕްލައި ކުރާ ފެނުން ސާމްޕަލް ނަގައިގެން ތަހުލީލުތައް ކޮށްފައި ވާނެއެވެ.

އެޕެންޑިކްސް 2: ފަންނީ ބަސްތަކުގެ މާނަ

ފީކަލް ކޮލިފޯމް	އިންސާނުން އަދި ޖަނަވާރުންގެ ނަޖިހުގައި ހުންނަ މައިކްރޯސްކޯޕިކް ޖަރާސީމުތައް
ޓޯޓަލް ކޮލިފޯމް	ވެލި އަދި ފެންގައި ހުންނަ މައިކްރޯސްކޯޕިކް ޖަރާސީމުތައް
ކޮންޑަކްޓިވިޓީ	ފެންގައި ކަރަންޓު ދައުރު ކުރުމުގެ ޤާބިލުކަން ހުރި މިންވަރު
ސެލިނިޓީ	ފެންގައި ލޮނު ހުރި މިންވަރު
ޕްރީ ކޮލިފިކޭޝަން	ބީލަން ޝައުޤުވެރިކަން ފާޅުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ބީލަން ހުށަހަޅަން އެދުމަށް (ރިކުއެސްޓް ފޯރ ޕްރޮޕޯސަލް) ޝޯޓްލިސްޓް ކުރުމުގެ މަރުޙަލާ
އޯޕަން-ބިޑް	ނިޒާމުގެ ފައިނަލް ސްޕެސިފިކޭޝަންތަކާއެކު ހަމަގަނޑުގައި ނިޒާމު ބިނާކޮށްފައިވާ ގޮތަށް އިމާރާތާއި ފަރަގެއްނުވާ ބިމުގެ ތަފްސީލީ ބްލޫޕްރިންޓް ކުރެހުން
ހައުސް ކަނެކްޝަންތައް	ގޭގެއަށް ފެނާއި ނަރުދަމާ ދެވުން

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ކޮރަލްބާދީ ވިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

އެޕެންޑިކްސް 3: މަޝްރޫޢުގެ ވޭރިއޭޝަނަށް ކުރުވުނު ޚަރަދު

ސަބަބު ކޮންޓްރެކްޓްގެ އަގަށް އިތުރުކުރުމަށް އެޕްރޫވް ކުރުވިފައިވާ ވޭރިއޭޝަންތައް ތިރީގައިވާ ތާވަލުގައި އެވަނީއެވެ؛

ތަފްސީލު	އަދަދު (ޔޫ.އެސް ޑޮލަރު)	އަދަދު (ރުފިޔާ)	އިންސައްތަ
ފުރަތަމަ ސާވޭ އިން ފާހަގަ ކޮށްފައިނުވާ ސަރަހައްދުތަކަކަށް ޓައިލް އެޅުމަށް ކައުންސިލުން އެދިފައި ވުމުން ހިނގާފައިވާ އިތުރު ޚަރަދުތައް	374,836	11,651,874	54%
ޑޯޒިންގ ޕަމްޕުން ގަތުމަށް	170,161	2,623,890	12%
އިންވަރޓަރ ޖެންސެޓުގެ ބަދަލުގައި ފާރެއް ބޭނުމަށް	102,577	1,581,737	7%
ފެނުގެ ޓައިންގެ ގެއިރިބަރ ތަފާތުވެގެން	79,413	1,224,553	6%
އޮފީސް އަދި ފެނުގެ ކޮންޓެއިނަރ ދަށުގެ ހުރި ފައުންޑޭޝަން ޖެނެރޭޓަރ މަގުގެ އޮއިލްޓޭންކް ބަދަލުކުރުމަށް ބޭނުންވާ އެކްސެސަރީޒް ތަކެތީގެ ޚަރަދު	71,400	1,100,988	5%
އެސްޓިމޭޓް ހުރިހާ ސަރަހައްދު ބަދަލުކުރުމުގެ ސަބަބުން ހިނގާފައިވާ އިތުރު ޚަރަދު	23,756	1,045,464	5%
އެސްޓިމޭޓު، ވިއުސް 02، އަދި ހާރު ހާ ބިލްޑިންގެ ޑިޒައިން ބަދަލު ޝެޑެއް ހެދުމަށް	42,866	661,000	3%
ބޯޓް ޓަރމިނަލްގެ ޑްރެއިނޭޖް ބަދަލުކުރުމަށް	24,630	379,794	2%
އެސްޓިމޭޓް އަދި ހާރުގެ ބިލްޑިންގައި ފައުންޑޭޝަން ގަތުމަށް	22,883	352,852	2%
އިންސްޓޯލޭޝަން ފަހު ކުރަންޖެހޭ އެއްޗެހި ގެނައުން ބަދަލުތައް - އޮފީހިއަށް ޤަވާއިދުން ރިކަވަރ ޝީޓެއް ބަދަލުކުރުމަށް - އިތުރު ބައިޕާސް ލައިނެއް އެޅުމަށް	20,563	348,091	2%
ފެނުގެ ސްޓޯރޭޖަށް 1 އަދި 2 ގައި އިތުރު ސްލެބެއް އަދި ޕްލާސްޓިކުމަށް	16,979	261,809	1%
ޖެނެރޭޓަރ ހުށަހެޅުން ހަމަޖެހިފައިވާ ބޭންކް ވަކި ބޭންކަކަށް ބަދަލު ކުރަން ބޭންކާ ކޮންޓްރެކްޓަރ	15,691	241,949	1%
ޖުމްލަ	**965,755**	**21,474,001**	**100%**

ސަބަބު ކޮންޓްރެކްޓްގެ އަގުން އުނިކުރުމަށް އެޕްރޫވް ކުރުވިފައިވާ ވޭރިއޭޝަންތައް ތިރީގައިވާ ތާވަލުގައި އެވަނީއެވެ؛

ތަފްސީލު	އަދަދު (ޔޫ.އެސް ޑޮލަރު)	އަދަދު (ރުފިޔާ)	އިންސައްތަ
ސަރަހައްދުގެ ރިކްލަމޭޝަން ސަރަހައްދު، އޮފީސް ބިލްޑިންގ، ފެނުގެ ސްޓޯރޭޖް ޓޭންކްތަކުގައި ހުރި ޖެނެރޭޓަރ ފަހަރު 4 އިން 2 އަށް މަދު ކުރުމަށް (އެ ޚަރަދުގެ 18 އިންސައްތަ ޕްރޮވިޜަން ކޮންޓްރެކްޓްގައި ހިމެނައިފައި)	(60,352)	(930,627)	74%
ސައިޓް ކޮންޓެއިނަރ ބަލައި 9 ބޭފުޅަ ބޭނުން ބޭނުން ނުވާނެކަމަށް ނިންމުމުން (އެ ޚަރަދުގެ 18 އިންސައްތަ ޕްރޮވިޜަން ކޮންޓްރެކްޓްގައި ހިމެނައިފައި)	(21,180)	(326,604)	26%
ޖުމްލަ	**(81,532)**	**(1,257,232)**	**100%**

އެޕެންޑިކްސް 4: އޮޕަރޭޓިންގ ލައިސަންސްގެ ދަށުން ފެނަކައިން ތައްޔާރުކޮށް ހުށަހަޅަން ޖެހޭ ރިޕޯޓުތައް

ތައްޔާރު ކުރަން ޖެހޭ ރިޕޯޓު	ހުށަހަޅަން ޖެހޭ މުއްދަތު
ނިޒާމުން އުފައްދާ ފެން	
• ޑީ.އޯ، • ފިނި ހޫނު މިން، • މާއްދީ ސިފަތައް، • އިލެކްޓްރިކަލް ކޮންޑަކްޓިވިޓީ، • ސެލިނިޓީ، • ޓަރބިޑިޓީ، • ޓީ.ޑީ.އެސް، • ފްރީ ކްލޯރިން • ޓޯޓަލް ކޮލިފޯމް • ފީކަލް ކޮލިފޯމް	ކޮންމެ ދުވަހަކު
• ކްލޯރައިޑް، • ނައިޓްރޭޓްސް، • އަމޯނިއާ، • އަޔަން، • ހައިޑްރަޖަން ސަލްފައިޑް، • ޓޯޓަލް ހާޑްނަސް • ސަސްޕެންޑެޑް ސޮލިޑްސް.	ކޮންމެ މަހަކު
• ޓޯޓަލް ވައިބަލް ކައުންޓް 22 ޑިގްރީ ސެލްސިއަސްގައި • ޓޯޓަލް ވައިބަލް ކައުންޓް 37 ޑިގްރީ ސެލްސިއަސްގައި	ކޮންމެ 6 މަހަކުން
• އެނައޮނިކް ޑިޓަރޖަންޓްސް • އާސެނިކް • ބޯރޯން • ބްރޯމައިން • ކެޑްމިއަމް • ކެލްސިއަމް ހާޑްނަސް • ކްރޯމިއަމް • ކޮޕަރ • ސައިނައިޑް • އަންބްރޯކައި • ފްލޯރައިޑް • ލެޑް • މެންގަނީޒް • މަރކިއުރީ • ފެނޯލިކް ކޮމްޕައުންޑްސް • ފޮސްފޭޓް • ޕޮޓޭސިއަމް • ސޯޑިއަމްއާ ބައިކާ	އަހަރަކު 1 ފަހަރު

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ހަރަބާރީ ވިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

• ސްޕެޝަލް އެސްޕީޑީ • ސޯޑިއަމް • ސަލްފޭޓް • ޓޯޓަލް ޕެޓްރޯލިއަމް ހައިޑްރޮކާބަން • ވިބްރިއޯ ކޮލެރާ	
ކަނޑައަޅައިފައިވާ ސާމްޕަލް ޕޮއިންޓްތައް	
• ޕީ.އެޗް، • ޓްރޫ ކުލަރިން، • ޑާއިރީ ސިލިކަން، • އިލެކްޓްރިކަލް ކޮންޑަކްޓިވިޓީ، • ޓާބިޑިޓީ، • ޑިސޮލްވްޑް އޮކްސިޖަން، • ބީ.އޯ.ޑީ، • ފްރީ ކްލޯރިން • ޓޯޓަލް ކޯލިފޯމް • ފީކަލް ކޯލިފޯމް	ހަފްތާއަކު 1 ފަހަރު
ފެން ފޯރުކޮށްދޭ ނިޒާމަށް ނަގާ ފެނުގެ ކޮލިޓީ (ބެކްޓީރިއަލް)	
• ކޮލިފޯމްއޭ، • ނައިޓްރޯބެކްސް، • އެމޯނިއާ، • އަޔަން، • ހައިޑްރޮޖަން ސަލްފައިޑް، • ޓޯޓަލް ހާޑްނަސް، • ސަސްޕެންޑެޑް ސޮލިޑްސް.	މަހަކު 1 ފަހަރު
މޫދަށް ބޭރު ކުރާ ފެން	
• ޕީ.އެޗް، • ޓްރޫ ކުލަ މިން، • އިލެކްޓްރިކަލް ކޮންޑަކްޓިވިޓީ، • ޓާބިޑިޓީ، • ބީ.އޯ.ޑީ.، • ބައޮކެމިކަލް އޮކްސިޖަން ޑިމާންޑް	ކޮންމެ 6 މަހަކުން

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ހަކުރާބިލް ވިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

އެޕެންޑިކްސް 5: ފުޓުބޯޅަ ސިޓީގައި ގާއިމު ކުރުވުން ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމާ ފަދަ ދާއިރާތަކުގެ ފުޓުބޯޅަ ސިޓީގެ ރައްޔިތުންގެ މެދުގައި ކުރުވުން ސާވޭގެ ނަތީޖާ

މި އޮޑިޓުގެ ބޭނުމަށް ފުޓުބޯޅަ ސިޓީގެ ރައްޔިތުންގެ މެދުގައި ސާވޭއެއް ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ. މި ސާވޭގެ މަގްސަދަކީ ފުޓުބޯޅަ ސިޓީގައި ގާއިމު ކުރުވުމާއި ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމާ ފަދަ ރައްޔިތުން ދާދި ޚާއްސަ، ރައްޔިތުން ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ބަރައިގަނޑުވާ މިންވަރު، އަދި ސަރަހައްދަ ރައްޔިތުންނަށް ދިމާވާ ދަތިތަކާއި އަދި ހުރިހާ ފުރުސަތު ފަރާތްތަކުގެ ހުރިހާ ގޮތް ރައްޔިތުން ދެނެގަތުމެވެ.

މި ސާވޭ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގައި ފުޓުބޯޅަ ސިޓީގެ ގޭބީސީތަކުގެ މެދުގައެވެ. އެގޮތުން، ހުރިހާ 8 ސިޓީގެ ހުރިހާ އަވަށެއް ހިމެނެން، ގޭބީސީ ތަކުގެ އަދަދަށް ބަލައި ރެންޑަމް ސާމްޕަލް އުސޫލުން، 321 ގޭބީސީ އަކަށް ގޮސް ސާވޭ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ނިންމައިފައެވެ. މި ސާވޭގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިޔައީ މާރިޗު 2022 ގައެވެ. މި ސާވޭގެ ނަތީޖާތަކަކީ ސާވޭގައި ބައިވެރިވި 321 ފަރާތުން ދިނުމާ ޖަވާބުތަކަށް ބިނާކޮށް ހޯދުނު އެނަލިސިސް ތަކެކެވެ. މި ސާވޭ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގައި ފުޓުބޯޅަ ސިޓީގެ ރައްޔިތުން ދެއްވި އެއްބާރުލުމަށް ޝުކުރުއަދާކުރަމެވެ.

ސާވޭގައި ފުޓުބޯޅަ ސިޓީގެ އަވަށްތައް ތަމްސީލުކުރާ ގޮތައި ސާވޭގެ ބައިވެރިންގެ އުމުރު

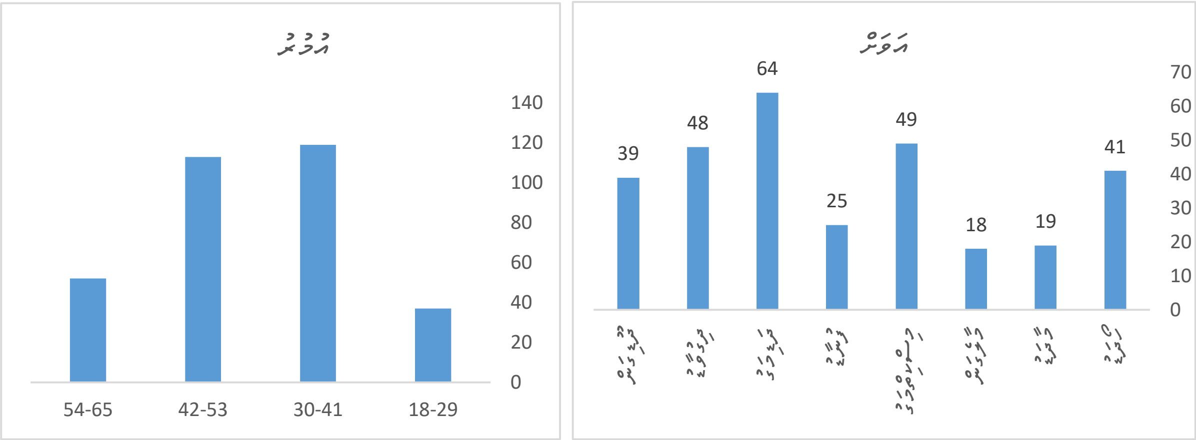

ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ 37% އުމުރުން 42 އަހަރާއި 53 އަހަރާ ދެމެދުގެ މީހުން

ސާވޭގެ ބައިވެރިންގެ ޖިންސު އަދި ތައުލީމީ ފެންވަރު

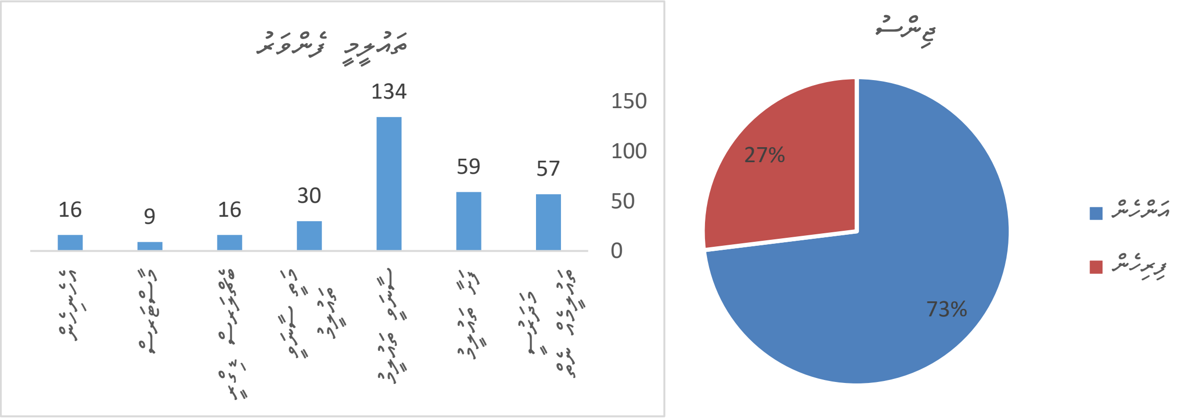

ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ 73% ވަނީ އަންހެނުން.

އަދި، ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ 59% ފަރާތުން ވަނީ ސާނަވީ ތައުލީމު ފުރިހަމަ ކޮށް މަތީ ފެންވަރެއްގެ ސަނަދެއް ހާސިލުކޮށްފައެވެ.

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ކެނެރީގޭ މާގު، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މާލެ 20، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

ރަށުގައި ދިރިއުޅޭތާ ވީ އަހަރު އަދި ގޭބިސީގައި ކުޑަކުދިންގެ ދިރިއުޅޭތޯ؟

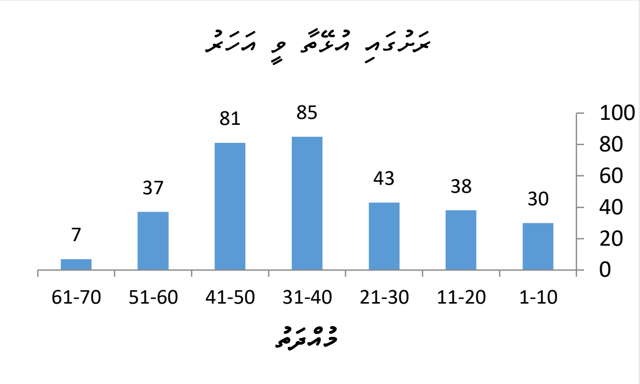

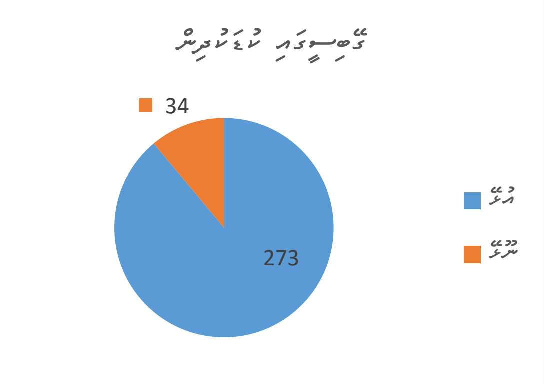

ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ 65% އަށް ވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކަކީ ފުވައްމުލަކު ސިޓީގައި 31 އަހަރަށް ވުރެ ގިނަ ދުވަހު ދިރިއުޅެމުންދާ ފަރާތްތަކެއް.
ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން 90% ގޭބިސީގައި ކުޑަކުދިން ދިރިއުޅޭ.

ފެން ރައްކާތެރި ކަމަށް ގަބޫލުކުރަންތޯ؟

	ރައްކާތެރި	ވަރަށް ރައްކާތެރި	ރައްކާތެރިއެއް ނޫން	އެއްވެސް ވަރަކަށް ރައްކާތެރިއެއް ނޫން	ވިދާޅުވާކަށް ނޭނގޭ
ކެއްކުމަށް އިސްތިޢުމާލުކުރާ ފެން ބޭނުން ކުރުން ކާ ރައްކާތެރި ކަމަށް ގަބޫލުކުރަންތޯ؟	212	26	42	14	27
އިތުރު ކަންކަމަށް (ފެންވެރުން، ފޮތިސާފުކުރުން އަދި އެއްޗެހި ދޮވުމަށް) އިސްތިޢުމާލު ފެން ބޭނުން ކުރުން ކާ ރައްކާތެރި ކަމަށް ގަބޫލުކުރަންތޯ؟	235	25	11	7	29

ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން 66% ފަރާތަކުން ކެއްކުމަށް އިސްތިޢުމާލުކުރާ ފެން ބޭނުންކުރުން ރައްކާތެރިކަމަށް ގަބޫލުކުރޭ.
ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން 77% ފަރާތަކުން ފެންވެރުން، ފޮތިސާފުކުރުން އަދި އެއްޗެހި ދޮވުމަށް އިސްތިޢުމާލުކުރާ ފެން ބޭނުންކުރުން ރައްކާތެރި ކަމަށް ގަބޫލުކުރޭ

އިސްތިޢުމާލުން އަންނަ ފެން ސާފުތޯ؟

އެއްބަސްވޭ	ވަރަށް ބާރަށް އެއްބަސްވޭ	އެއްބަސް ނުވޭ	އެއްގޮތަކަށްވެސް އެއްބަސް ނުވޭ	ވިދާޅުވާކަށް ނޭނގޭ
236	24	15	9	37

ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން 82% ފަރާތަކުން އިސްތިޢުމާލުން ލިބޭ ފެން ސާފުކަމަށް ގަބޫލުކުރޭ

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ހަސަންބީ ވިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތްތަކުން ގުދުނާސްޖެހުމުންވި ސާފު ފެން ފޯރުކޮށްދޭނެ ކަމުގެ އިތުބާރު އޮތްތޯ؟

ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން 71% ފަރާތަކުން ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތްތަކުން ގުދުނާސްޖެހުމުންވި ސާފު ފެން ފޯރުކޮށްދޭނެކަމުގެ މަތީ އިތުބާރު އޮވޭ

ފާއިތުވެދިޔަ ދެ އަހަރު ހިދުމަތް ގުދުނާސްޖެހި ފެއިލްވި ކިތައް ފަހަރުތޯ؟

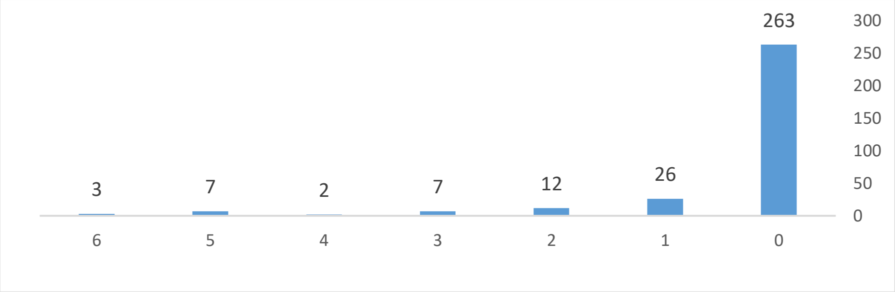

ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން 82% އިންސައްތަ ފަރާތުން މައުލޫމާތު ދީފައިވާ ގޮތުގައި ފާއިތުވެދިޔަ ދެ އަހަރު އެއްވެސް ގޮތަކަށް ހިދުމަތް ކެނޑިފައެއް ނުވޭ.

ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި ފެނަކައިން ފޯރުކޮށްދޭ ހިދުމަތާއި މެދު ހިތްހަމަ ޖެހޭތޯ؟

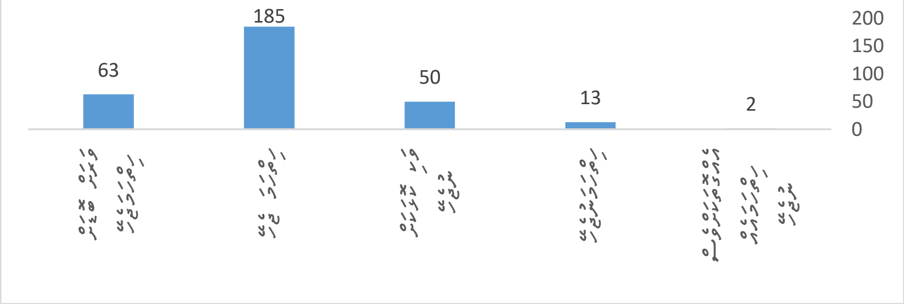

ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން 79% ފަރާތަކުން ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަނުން ފޯރުކޮށްދޭ ހިދުމަތާމެދު ހިތްހަމަޖެހޭކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވޭ

ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ސަބަބުން ގޭބިސީތަކަށް ދިމާވާ މައްސަލަތަކަކީ ކޮބާތޯ؟

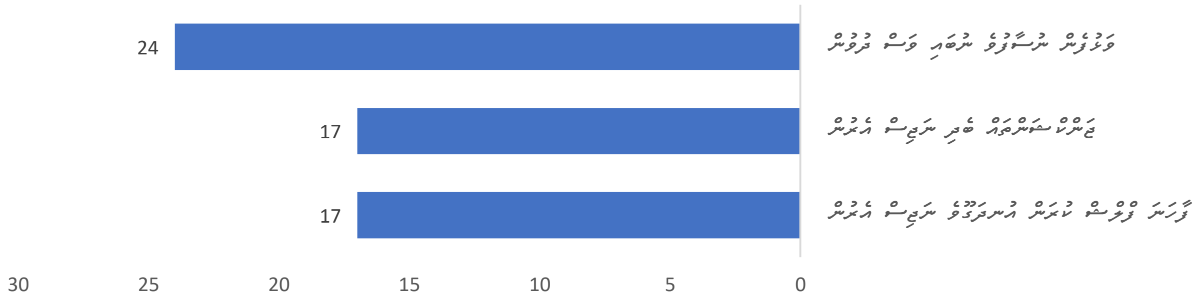

ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން 41% ގެއްގައި ނަރުދަމާ ނިޒާމު އެޅުމުގެ ފަހުން ވަގުތުން ނުސާފުވެ ނުބައި ވަސް ދުވާ ކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވޭ

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، ހަކަނބާޑީ ވިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 332 3939 އީމެއިލް: info@audit.gov.mv | www.audit.gov.mv

ނަރުދަމާ ނިޒާމުގައި ހުރި މައްސަލަތަކަކީ ކޮބާތޯ؟

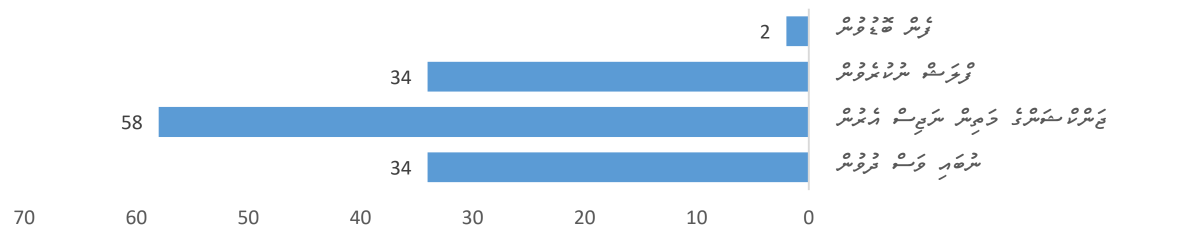

ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ ގިނަ ފަރާތްތަކަށް ނަރުދަމާ ނިޒާމުގައި ހުރި މައްސަލައެއް ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ޖަންކްޝަންގެ މަތިން ނަޖިސް އުދުހުން.

ޓޮއިލެޓްގެ އޮވަރފްލޯ ހޮޅި ގުޅާފައި ހުންނަނީ ކޮންތަނަކަށްތޯ؟

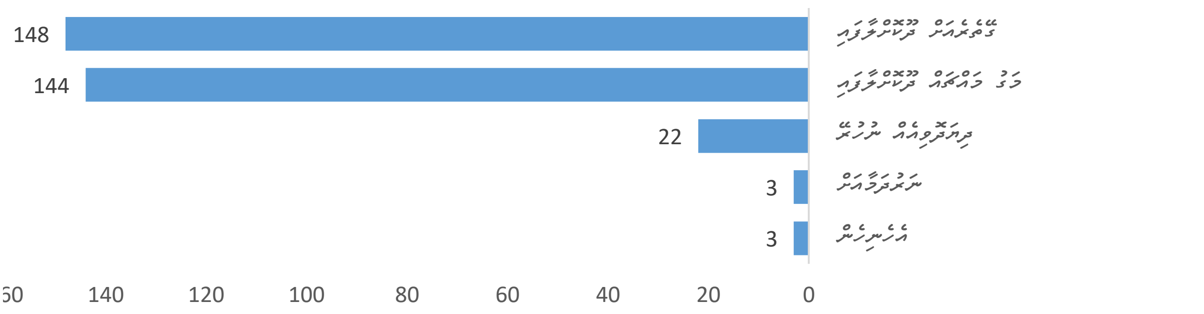

ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން 91% ފަރާތްތަކަށް ޓޮއިލެޓްގެ އޮވަރފްލޯ ހޮޅި ގުޅާފައިވަނީ ނަރުދަމާއާ ނޫންކަން ފާހަގަކޮށްފައިވާ

ބޮޑު ވާރޭ ވެހި ފެންބޮޑުވާނަމަ އެކަން ހައްލު ކުރުމަށްޓަކައި ކުރަނީ ކޮންކަމެއްތޯ؟

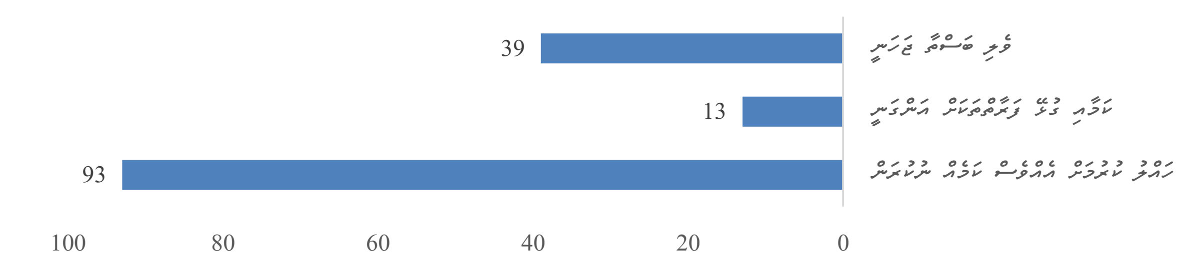

ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން އެ ސަރަހައްދުތަކުގައި ފެން ބޮޑުވާނަމަ އެއްބަސްވި ފަރާތްތަކުގެ 64% ފަރާތްތައް ފާހަގަ ކޮށްފައިވަނީ އެ މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގެ ގޮތުން އެއްވެސް ކަމެއް ނުކުރާކަމަށް

ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު ޤާއިމުކުރުމުގެ ސަބަބުން އެއްވެސް އުނދަގުލެއް ކުރިމަތިވިތޯ؟

ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ 84% ފަރާތްތަކުން އެއްބަސްވާ ގޮތުގައި ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު ޤާއިމުކުރުމުގެ ސަބަބުން އެއްވެސް އުނދަގުލެއް ކުރިމަތިވެފައެއް ނުވޭ.

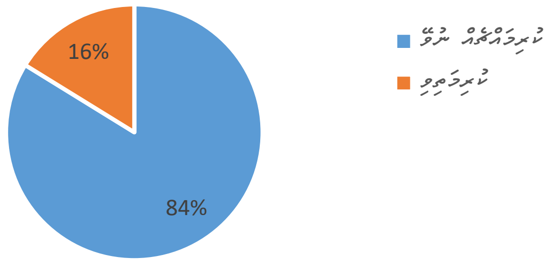

ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމު ކުރުމުގެ ފަހުންނަޖިސް ބޭރު ކުރާ ސަރަހައްދުގެ މޫދު ފެނަށް އެއްވެސް ކަހަލަ ނުރަނގަޅު ބަދަލެއް އައިސްފައިވޭތޯ؟

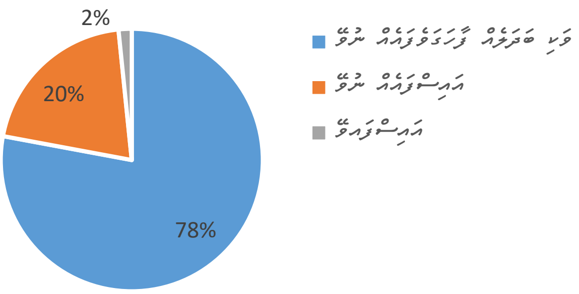

ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ 78% ފަރާތްތަކުން އެއްބަސްވާ ގޮތުގައި ނަޖިސް ފެން ބޭރުކުރާ ސަރަހައްދު (ސުއަރޭޖް އައުޓްފޯލް) އިންނަ ސަރަހައްދުގެ މޫދު ފެނަށް ބަދަލެއް އައިސްފައިވާ ކަމަކަށް ފާހަގަ ކުރެވިފައެއް ނުވޭ.

ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތްތަކުން ރައްޔިތުންނަށް ހަމަހަމަ ކަމާއިއެކު ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ

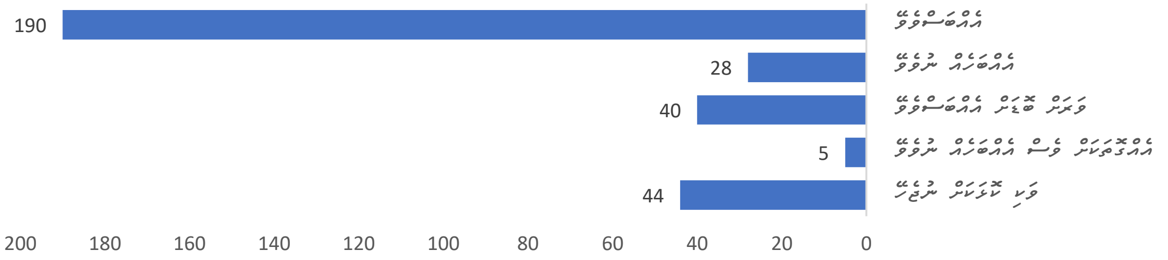

ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ 75% ފަރާތްތަކުން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތްތަކުން ތަފާތުކުރުމެއް ނެތި ހަމަހަމަ ކަމާއި އެކު ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ

ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމަށް އަހުލުވެރިކުރުމުގެ ގޮތުން ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމް ހިންގައިފައިވޭ ކަން ފާހަގަކޮށްފައިވޭތޯ؟

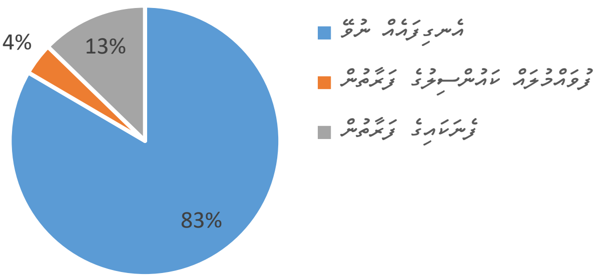

ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ 83% ފަރާތަކުން ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމަށް އަހުލުވެރިކުރުމުގެ ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމް ހިންގައިފައިވަނީ ކޮން ފަރާތަކުން ކަން އިނގިފައެއް ނުވޭ

މި ސްކީމްތަކުގެ އިތުރުން ފެނާއި ނަރުދަމާއާ ގުޅޭ މައުލޫމާތު ލިބިފައިވަނީ ކޮން ގޮތަކުންތޯ؟

ސާވޭގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ 41% ފަރާތްތަކުން ދެކޭ ގޮތުގައި އެ ފަރާތްތަކަށް ފެނާއި ނަރުދަމާއާ ގުޅޭ މައުލޫމާތު ލިބިފައިވަނީ ސޯޝަލް މީޑިއާ މެދުވެރިކޮށް

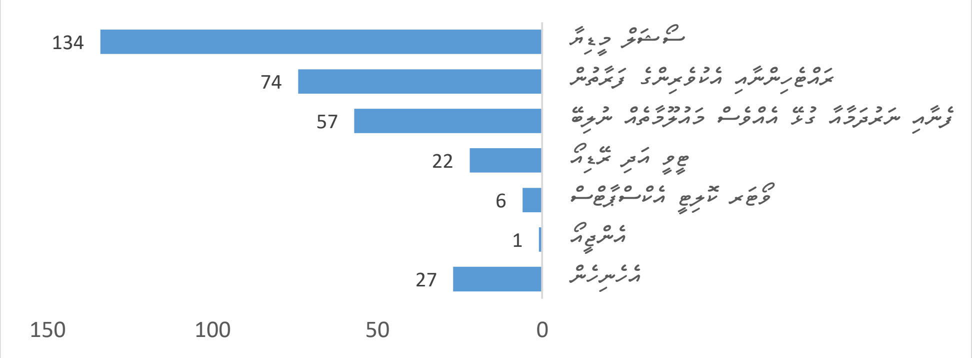

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
ކޮނބާޓިލާ، 1 ވަނަ ފަންގިފިލާ، މަޖީދީ މަގު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

Tel: +960 332 3939
Email: info@audit.gov.mv
www.audit.gov.mv